

**OBEC IŽA, OBECNÝ ÚRAD, ĎATELINOVÁ 315,  
946 39 IŽA**



# **ZMENY A DOPLNKY ÚPN OBCE IŽA Č. 2/2023**

**Správa o hodnotení vplyvov zmeny strategického  
dokumentu na životné prostredie vypracovaná  
podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní  
vplyvov na životné prostredie**

**MAREC 2025**

**Obsah**

A ZÁKLADNÉ ÚDAJE.....	1
I. Základné údaje o obstarávateľovi.....	1
II. Základné údaje o územnoplánovacej dokumentácii.....	2
B ÚDAJE O PRIAMÝCH VPLYVOCH ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA.....	3
I. Údaje o vstupoch.....	3
II. Údaje o výstupoch.....	7
C KOMPLEXNÁ CHARAKTERISTIKA A HODNOTENIE VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE.....	19
I. Vymedzenie hraníc dotknutého územia.....	19
II. Charakteristika súčasného stavu životného prostredia dotknutého územia podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie.....	19
III. Hodnotenie predpokladaných vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie vrátane zdravia a odhad ich významnosti.....	58
IV. Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredia a zdravie.....	79
V. Porovnanie variantov zohľadňujúcich cieľa geografický rozmer strategického dokumentu vrátane porovnania s nulovým variantom.....	83
VI. Metódy použité v procese hodnotenia vplyvov.....	86
VII. Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch, ktoré sa vyskytli pri vypracúvaní správy o hodnotení.....	86
VIII. Všeobecne zrozumiteľné záverečné zhrnutie.....	87
IX. Zoznam riešiteľov a organizácií, ktoré sa na vypracovaní správy o hodnotení podieľali.....	92
X. Zoznam doplňujúcich analytických správ a štúdií, ktoré sú k dispozícii u navrhovateľa a ktoré boli podkladom pre vypracovanie správy o hodnotení.....	93
XI. Dátum a potvrdenie správnosti a úplnosti údajov podpísom(pečiatkou) oprávneného zástupcu obstarávateľa.....	94

## ÚVOD

Zmeny a doplnky č. 2 ÚPN-O Iža boli obstarané na základe podnetov obstarávateľa a súkromných osôb za účelom umožnenia realizácie rozvojových zámerov a ich vzájomného zosúladení s celkovým rozvojom obce.

Účelom navrhovaného strategického dokumentu „Územný plán obce Iža, Zmeny a doplnky č. 2/2003“ je zmena funkčného využitia v 4 lokalitách a zmena regulatívov v jednej lokalite obce Iža.

## A. ZÁKLADNÉ ÚDAJE

### I. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O OBSTARÁVATEĽOVI

#### 1. Označenie

Obec Iža

#### 2. Sídlo

Obecný úrad, Ďatelinová 315, 946 39 Iža

#### 3. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa, osoby s odbornou spôsobilosťou na obstarávanie územnoplánovacích podkladov a územnoplánovacej dokumentácie obcami a samosprávnymi krajinami (§ 2a stavebného zákona) od ktorej možno dostať relevantné informácie o územnoplánovacej dokumentácii, a miesto na konzultácie

- **Ing. István Domin** – starosta obce – oprávnený zástupca obstarávateľa  
Obecný úrad, Ďatelinová 315, 946 39 Iža  
Telefón: +421 35 7783153, 7783375  
Mobil: +421 918 466 833  
e-mail: [domin@iza.sk](mailto:domin@iza.sk), [obeciza@iza.sk](mailto:obeciza@iza.sk) ,
- **Ing. Peter Hanesz** – osoba odborne spôsobilá pre obstarávanie ÚPP a ÚPD  
(registračné číslo: 448)  
Jasná ulica 506/34, 929 01 Veľké Dvorníky  
Mobil: +421 905 323 004  
e-mail: [hanesz@proinvest.sk](mailto:hanesz@proinvest.sk)
- **Ing. arch. Martin Baloga, PhD., autorizovaný architekt SKA 2090AA** –  
hlavný riešiteľ  
Mobil: 0903 314 492  
e-mail: [matobaloga@gmail.com](mailto:matobaloga@gmail.com)

**Dotknutým štátom** je Maďarsko, aj keď predmet zmien a doplnkom nemá signifikantný presah za štátnu hranicu

## **II. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCII**

### **1. Názov**

ZMENY A DOPLNKY ÚPN OBCE IŽA Č. 2/2023

### **2. Územie**

**Kraj :** Nitriansky

**Okres:** Komárno

**Obec :** Iža

**Katastrálne územie:** Iža

### **3. Dotknuté obce a mestá**

Mesto Komárno, Nám. Gen. Klapku 1, 945 01 Komárno

Obec Chotín, Chotín 486, 946 31 Chotín

Obec Svätý Peter, Hlavná 2, 946 57 Svätý Peter

Obec Marcelová, Námestie Slobody 1199, 946 32 Marcelová

Obec Patince, Lipová 233/10, 946 39 Patince

### **4. Dotknuté orgány**

Dotknutými subjektmi pri spracovaní, prerokovávaní a schvaľovaní územného plánu obce sú orgány podľa § 140a zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov.

**Ministerstvo životného prostredia SR, Nám. L. Štúra 1, 812 35 Bratislava**

**Ministerstvo obrany SR, Nám. generála Viesta 2, 832 47 Bratislava**

**Ministerstvo dopravy SR, Nám. slobody 6, P. O. BOX 100, 810 05 Bratislava**

**Dopravný úrad SR, Letisko M. R. Štefánika, 823 05 Bratislava**

**Nitriansky samosprávny kraj, Rázusová 2915/2A, 949 01 Nitra**

**Okresný úrad Nitra, Štefánikova trieda 69, 949 01 Nitra**

➤ odbor bytovej politiky

➤ odbor starostlivosti o životné prostredie

**Okresný úrad Komárno, Záhradnícka 6, 945 01 Komárno**

➤ odbor starostlivosti o životné prostredie

➤ odbor krízového riadenia

**Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru Komárno,**

**Družstevná 16, 945 01 Komárno**

**Krajský pamiatkový úrad Nitra, Nám. Jána Pavla II, 949 01 Nitra**

**Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Komárne,**

**Mederčská ul. č. 39, 945 01 Komárno**

**Regionálna veterinárna a potravinová správa Komárno, Štúrova 5,  
945 01 Komárno**

**Obvodný bankský úrad v Bratislave, Mlynské nivy 44b, 821 09 Bratislava**

**Slovenský vodohospodársky podnik, š. p., Povodie Dunaja, odštepny závod,  
Karloveská 2, 842 17 Bratislava**

## **5. Schvaľujúci orgán**

Obecné zastupiteľstvo obce Iža

## **6. Vyjadrenie o vplyvoch územnoplánovacej dokumentácie presahujúce štátne hranice**

Riešené územie v rámci územnoplánovacej dokumentácie obce leží mimo dosahu štátnych hraníc Slovenskej republiky. Riešenie zmien a doplnkov ÚPN obce nevykazuje vplyvy presahujúce hranice Slovenskej republiky.

# **B. ÚDAJE O PRIAMYCH VPLYVOCH ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA**

Vstupmi pre vypracovanie zmien a doplnkov ÚPN obce Iža sú všetky informácie a podklady o súčasnom stave v území, ďalej sú to príslušné ustanovenia právnych predpisov v oblasti územného plánovania, ochrany prírody a tvorby krajiny, ochrany životného prostredia a ochrany zdravia obyvateľstva.

Strategický dokument nastavuje reguláciu pre optimálne využitie územia a zosúladenie požadovaných činností vyplývajúcich z požiadaviek na zmenu. Snahou riešenia je minimalizovanie dopadov na životné prostredie a eliminácia možných negatívnych dopadov na jednotlivé oblasti rozvoja spoločnosti a zachovania stability prírody a krajiny. V územnom pláne sú uvedené opatrenia a zásahy do územia, ktoré môžu mať nasledovné vplyvy a povahu na životné prostredie:

P (pozitívny) – zvýšenie kvality životného prostredia a jeho stability ako schopnosti vysporiadať sa s náhlymi zmenami

I (indiferentný) – nemá vplyv na zmenu kvality životného prostredia

N (negatívny) – zníženie kvality životného prostredia a jeho stability ako schopnosti vysporiadať sa s náhlymi zmenami

## **I. ÚDAJE O VSTUPOCH**

### **1. Pôda – záber pôdy celkom, z toho zastavané územie**

V k. ú. Iža patrí medzi najkvalitnejšiu pôdu BPEJ 0017002, 0017005, 0018003, 0020003, 0036002, 0037002.

V súvislosti s návrhom dopĺňaných rozvojových zámerov (lokalít) v rámci navrhovaného strategického dokumentu dôjde k záberom poľnohospodárskej pôdy. Celkový záber pôdy po zmene je **177,5257 ha**, z toho predpokladaný záber poľnohospodárskej pôdy je **175,7206 ha**.

Výmera záberov poľnohospodárskej pôdy v zastavanom území predstavuje po zmene **10,89 ha**.

Správa o hodnotení vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie  
Zmeny a doplnky ÚPN obce Iža č. 2/2023

Výmera záberov poľnohospodárskej pôdy mimo zastavaného územia predstavuje po zmene **166,6357 ha**.

lokality	Účel	Výmera lokality celkom	Poľnohospodárska pôda					etapa	poznámka
			Výmera poľnohospodárskej pôdy	BPEJ	Skupina	Z toho			
						Zast. územie	mimo zastavané územie		
22	odpadové hospodárstvo	0,8751	0	0042002	4			1. etapa	ostatná pôda
23	odpadové hospodárstvo	22,5506	21,6206	0018003	2		8,1191	1. etapa	najkvalitnejšia pôda
				0031003	6		12,6834		ostatná pôda
				0035001	6		0,1423		ostatná pôda
				0042002	4		0,6758		ostatná pôda
24	výroba	0,3858	0,3854	0018003	2		0,3854	1. etapa	najkvalitnejšia a pôda
25	výroba	0,3831	0,3831	0017002	1		0,0798	1. etapa	najkvalitnejšia a pôda
				0018003	2		0,3033		najkvalitnejšia a pôda
26	výroba	0,3866	0,3866	0018003	2		0,012	1. etapa	najkvalitnejšia a pôda
				0042003	4		0,3746		ostatná pôda
27	výroba	0,3948	0,3929	0018003	2		0,1894	1. etapa	najkvalitnejšia a pôda
				0042003	4		0,2035		ostatná pôda
28	výroba	0,3839	0,3206	0042003	4		0,3206	1. etapa	ostatná pôda
29	výroba	0,3884	0,3852	0018003	2		0,3852	1. etapa	najkvalitnejšia a pôda
			25,3599	23,4892		23,4892			

## 2. Voda, z toho voda pitná, úžitková, zdroj vody (verejný vodovod, povrchový zdroj, iný), odkanalizovanie

Obec Iža je napojená na skupinový vodovod Komárno a má vybudovaný verejný vodovod. Stav vodovodnej siete umožňuje väčšine obyvateľov obce, ako aj organizáciám a podnikateľom napojiť sa na pitnú vodu z verejného vodovodu. Riešené územie je zásobované kvalitnou pitnou vodou.

Verejná kanalizačná sieť v obci je čiastočne vybudovaná a zároveň má aj čistiareň odpadových vôd (ČOV). V tých častiach obce, kde chýba kanalizačná sieť, odpadové vody sú odvádzané do žump a septikov (čo sa potom vyváža na miestnu ČOV). Vzhľadom na nepomer napojenia obyvateľstva a podnikateľských subjektov na vodovodnú a kanalizačnú sieť požiadavka na dobudovanie kanalizačných rozvodov je výrazná, čo má zároveň výrazný dopad na čistotu a ochranu spodných vôd.

Dažďové vody z komunikácií, z nehnuteľností a zo spevnených plôch sú odvádzané jestvujúcimi prícestnými odvodňovacími rigolmi.

V území dotknutom navrhovanými zmenami a doplnkami územného plánu obce Iža sa nachádza vodohospodársky významný vodný tok *Patinský kanál* (lokalita č. 5) a drobný vodný tok *Ižiansky kanál* (lokalita č. 4). V rámci týchto rozvojových lokalít bude rešpektovaná príslušná legislatíva - §49 ods. 2 a § 50 zákona o vodách. V pobrežnom pozemku nie je možné umiestniť vedenia a zariadenia technickej infraštruktúry, stavby trvalého charakteru vrátane pevného oplotenia a súvislú vzrastlú zeleň.

*Realizáciou navrhovaných rozvojových zámerov sa nepredpokladá zvýšenie odberu vody ani navýšenie kapacity kanalizácie oproti platnému ÚPN.*

### **3. Suroviny – druh, spôsob získavania**

V súčasnosti nie je známa predpokladaná spotreba surovín, ako ani ich presná špecifikácia a spôsob získavania a to pre potreby realizácie činností, pre ktoré dáva rámec schválený strategický dokument Uvedené bude spresnené v rámci povoľovania činností podľa osobitných predpisov, pre ktoré dáva rámec navrhovaný strategický dokument.

### **4. Energetické zdroje – druh, spotreba**

#### Zásobovanie elektrickou energiou:

Obec Iža je zásobovaná el. energiou na dobrej úrovni, výkon transformátorov vyhovuje súčasným požiadavkám obce. Verejné osvetlenie v obci bolo zrekonštruované, je na kvalitnej úrovni s nízkou energetickou náročnosťou.

#### Zásobovanie zemným plynom

Obec Iža je plno plynofikovaná. Zemný plyn je v prevažnej miere využívaný na vykurovanie, prípravu teplej vody a varenie.

#### Telekomunikácie

V riešenom území je dostupný širokopásmový internet. Vybavenosť riešeného územia informačno-komunikačnými technológiami je dostatočná, avšak pre zvýšenie konkurencieschopnosti riešeného územia potrebné je zlepšiť ich dostupnosť. Miestny verejný rozhlas je v dobrom technickom stave.

#### Kamerový systém

V obci existuje bezpečnostný kamerový systém. Počiatočná fáza vybudovania kamerového systému obce Iža siaha do roku 2012, kedy bol inštalovaný kamerový systém na budovu obecného domu, monitorujúci pred ním nachádzajúce sa námestie a okolie budovy. Tento systém v roku 2013 rozšírený o kamerový systém sledujúci okolie budovy Rímskeho a národopisného múzea v Iži, kým v roku 2015 bolo v obci nasadených deväť kamier monitorujúcich vytipované rizikové miesta a jednu kameru monitorujúcu výskyt prípadných požiarov na území obce.

### **5. Nároky na dopravnú a inú infraštruktúru**

Rozvoj infraštruktúry je jedným zo základných predpokladov rozvoja každého regiónu i obce a výrazne ovplyvňuje hospodársky potenciál, spôsob života a životnú úroveň obyvateľstva. Kvalitná dopravná infraštruktúra a dobrá dopravná

Správa o hodnotení vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie  
Zmeny a doplnky ÚPN obce Iža č. 2/2023

dostupnosť sú základné predpoklady rozvoja obce, ktoré významne ovplyvňujú jej hospodársky potenciál, spôsob života i životnú úroveň jej obyvateľov. Veľký význam dopravy je daný jej podstatným vplyvom na efektívnosť dovozu vstupov do územia a vývozu výstupov výroby z daného územia.

Zájmové územie sa nachádza v blízkosti križovatiek viacerých ciest európskeho významu, čo v budúcnosti môže znamenať silný rozvojový impulz pre daný región. Cez riešené územie priamo prechádza európsky multimodálny koridor č. VII. Dunaj (vodná cesta) s verejným prístavom v Komárne, ktorý je Európskou úniou akceptovanou komunikačnou osou.

V blízkosti obce Iža prechádza európsky multimodálny koridor č. IV (Berlín/Norimberg – Praha – Kúty – Bratislava – Nové Zámky/Komárno – Štúrovo – Maďarsko lokalizovaný pre trate železničnej a kombinovanej dopravy), Tento dopravný koridor patrí medzi najvýznamnejšie komunikačné osi v Európe. V budúcnosti teda nevyhnutnou úlohou bude využiť prítomnosť tohto európskeho komunikačného systému (bude potrebné zlepšiť infraštruktúrne prepojenia na tieto multimodálne koridory).

#### Cestná infraštruktúra

Najvýznamnejší cestný ťah prechádzajúci cez riešené územie je cesta I/63: Bratislava – Dunajská Streda – Komárno – Štúrovo, ktorá cestná komunikácia je významnou medziregionálnou komunikáciou celoslovenského významu. Cesta I/63 prechádza cez intravilán obce. Cesta I/63 má v celom svojom priebehu nevyhovujúci šírkový parameter, čo má za následok zvýšenú nehodovosť a kolízie automobilovej dopravy s cyklistami a chodcami. V blízkosti obce prechádza ďalšia významná dopravná os Slovenska: cesta I. triedy I/64.

#### Železničná doprava

Obec Iža nie je priamo napojená na európsky železničný systém.

#### Hromadná doprava

Hromadná preprava osôb je zabezpečená autobusovou prepravou prostredníctvom prímestských liniek, ktoré zabezpečuje prevažne ARRIVA Nové Zámky, a. s.

#### Cyklistická doprava

Cez riešené územie prechádza najdôležitejšia cyklistická trasa na Slovensku: medzinárodná Dunajská cyklistická cesta (súčasť európskeho systému EuroVelo6).

#### Vodná doprava

Cez obec Iža prechádza vodná cesta medzinárodného významu: Dunajská magistrálna vodná cesta E80. Rieka Dunaj je najvýznamnejšou riečnou dopravnou tepnou Slovenska. V obci Iža sa nachádza aj vybudovaný prístav – prístavný pontón pre rekreačné plavidlá.

V súčasnom stave predstavuje intenzita dopravy na predmetných lokalitách

Komunikácia/smerovanie	Max. rýchlosť (km/h)	Osobné automobily /24h	Nákladné vozidlá/24h	Autobus/24h	Ľahké nákladné vozidlo/24h
Cesta I/63	50	3771	378	3	213

V posudzovanej lokalite č 3, riešenej zmenou územného plánu, dominuje ako zdroj znečisťovania ovzdušia cesta I/63 s frekvenciou dopravy 4365 prejazdov vozidiel/deň, ktorá je vzdialená cca 200 m. Na túto cestu je zaústená obslužná doprava prevádzky firmy H&O Konstruktion, s.r.o. s frekvenciou 16,6 prejazdov vozidiel/deň, v dennej dobe.

## **2. ÚDAJE O VÝSTUPOCH**

Výstupom strategického dokumentu budú Zmeny a doplnky ÚPN obce Iža č. 2/2023.

V rámci zmien a doplnkov č. 2 sú do územného plánu obce doplnené:

**V lokalite 1**, ktorá predstavuje **zberný dvor**, dochádza k zmene existujúcich plôch sídelnej a parkovej zelene na územia verejného technicko-infraštruktúrného vybavenia, pričom nedochádza k zmene ostatných regulatívov ani technickej a dopravnej infraštruktúry.

**V lokalite 2**, reprezentujúcej **verejnú zeleň v centrálnej časti obce**, sa zmiešané jadrové územia (územia bývania a vybavenosti) transformujú na plochy sídelnej a parkovej zelene bez ďalších zmien v regulatívoch a infraštruktúre.

**Lokalita 3**, označujúca **plochy výroby v centrálnej časti obce**, sa zmení z zmiešaných jadrových území na územia výroby a služieb, distribúcie a skladovania, pričom aj tu nedochádza k zmene v ostatných regulatívoch a infraštruktúre.

**Lokalita 4**, zahŕňajúca **rozšírenie areálu odpadového hospodárstva**, prechádza transformáciou z poľnohospodárskej pôdy na územia verejného technicko-infraštruktúrného vybavenia, opäť bez zmien v ostatných aspektoch.

**V lokalite 5** sa vymedzujú **plochy pre umiestnenie veterného parku**, kde nedochádza k zmene funkčného využitia, ale dopĺňa sa možnosť umiestnenia veterného parku v novo vymedzenom územno-regulačnom celku E4, spolu s doplnením plochy pre jeho umiestnenie

Ostatné kapitoly smernej často ostávajú bezo zmeny v zemní zmien a doplnkov č. 1

Predložené dokumenty (HIA, akustická štúdia a imisno-prenosová štúdia) riešia hodnotenie vplyvov existujúcich ako aj plánovaných výrobných prevádzok a súvisiacej dopravy na okolité obytné prostredie v predmetnej lokalite.

## **1. Ovzdušie – hlavné zdroje znečistenia ovzdušia (stacionárne, mobilné), kvalitatívna a kvantitatívna charakteristika emisií, spôsob zachytávania emisií, spôsob merania emisií**

Ochrana ovzdušia sa vykonáva v zmysle zákona č. 146/2023 Z. z. o ovzduší. Kategorizácia zdrojov znečistenia ovzdušia je v zmysle vyhlášky č. 248/2023 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší.

Ovzdušie v dotknutom území je zaťažované základnými znečisťujúcimi látkami, ako sú TZL, PM10, PM2,5 a plynými exhalátmi. Najväčšími producentmi je miestna doprava po cestách I/63, I/64, a miestnych komunikáciách, vykurovanie a poľnohospodárska činnosť.

Významným druhotným zdrojom znečistenia ovzdušia dotknutého územia je sekundárna prašnosť, ktorej úroveň závisí od meteorologických činiteľov, zemných a poľnohospodárskych prác a charakteru povrchu. Ďalším možným zdrojom znečisťovania ovzdušia je výstavba (minerálny prach zo stavenísk), resp. prestavba stavebných objektov a s tým súvisiace búracie, výkopové a stavebné práce. V zimnom období k znečisťovaniu prispieva aj použitý posypový materiál.

Počas realizácie jednotlivých rozvojových zámerov, pre ktoré dáva rámec navrhovaný strategický dokument budú zdrojom znečistenia ovzdušia výkopové práce, dočasné a trvalé zábery pôd vrátane území pre vybavenie stavenísk, resp. stavebná mechanizácia, pomocou ktorej sa budú vykonávať stavebné činnosti na jednotlivých lokalitách. Ide o bodové a plošné zdroje znečisťovania ovzdušia. Plošným zdrojom znečistenia ovzdušia budú aj skládky sypkých materiálov.

Prístupové komunikácie, ktoré sa budú využívať počas výstavby budú predstavovať líniové zdroje znečistenia ovzdušia a v neposlednom rade netreba zabudnúť na mobilné zdroje znečisťovania ovzdušia a to dopravu súvisiacu s výstavbou navrhovanej činnosti (pracovníci, mechanizmy, zásobovanie...). Doprava surovín a materiálov bude nepravidelná a časovo a početnosťou obmedzená. Intenzita dopravy, ktorá bude pochádzať z dopravy spojenej s výstavbou navrhovanej činnosti, sa v súčasnosti nedá predikovať, nakoľko nie je zřejmý presný časový harmonogram výstavby, materiálová bilancia a osobová potreba. Uvedené bude doplnené v rámci povoľovania uvedených činností podľa osobitných predpisov. Uvedené zdroje znečisťovania ovzdušia budú predovšetkým zdrojom tuhých znečisťujúcich látok, oxidov dusíka a uhlíka a celkového organického uhlíka.

Zdrojmi znečistenia ovzdušia počas prevádzky uvedených činností bude doprava realizovaná vlastníckmi, návštevníckmi alebo pracovníckmi za účelom ich dostavenia sa na navrhované rozvojové plochy.

V rámci činností, pre ktoré dáva navrhovaný strategický dokument rámec, môžu vznikať aj nové priemyselné zdroje znečisťovania ovzdušia. Z hľadiska vplyvu uvedených činností na znečistenie ovzdušia blízkeho okolia musia uvedené zdroje znečisťovania ovzdušia vyhovovať legislatívnym podmienkam, pričom uvedené činnosti musia spĺňať požiadavky a podmienky, ktoré sú ustanovené všeobecne záväznými právnymi predpismi vo veci ochrany ovzdušia.

Zmeny v lokalitách č. **1, 2, 4 a 5** sa z hľadiska vplyvu na verejné zdravie a pohodu bývania nejavia ako problémové. Návrh zmeny v lokalitách č. **1 a 2** nepredstavuje zvýšenie environmentálnej záťaže, lokality č. **4 a 5** nie sú v priamom kontakte s obytným prostredím.

**Lokalita č. 3** - ide o lokalitu v centre obce, kde je v súčasnosti prevádzka firmy H&O Konstruktion, s.r.o. Ide o výrobu hliníkových okien a dverí a fasádnych prvkov v prízemnej uzatvorenej hale. Ďalej je tu administratívny objekt. Na ploche je 10 parkovacích miest. Vstup do prevádzky je z Ďatelinovej ul. s napojením na cestu I/63. Frekvencia dopravy je cca 16,6 prejazdov vozidiel v dennej dobe. Vnútro-areálová doprava predstavuje asi 10 prejazdov za deň, rovnako v dennej dobe.

Navrhuje sa dostavba novej haly o rozmeroch 60,24 x 20,34 m a o výške 7,7 m, ktorá bude slúžiť na rozšírenie výroby. Neuvažuje sa s navýšením obslužnej dopravy. Vykurovanie haly sa navrhuje dvoma teplovzdušnými ohrievačmi na zemný plyn. Hala nebude vybavená vzduchotechnikou a nebude chladená. Objekt bude napojený na verejný vodovod a verejnú kanalizáciu obce. Do tejto haly sa má presunúť väčšina jestvujúcej výroby.

Pre uvedený rozvojový zámer boli vypracované nasledovné štúdie:

- **Imisno-prenosová štúdia - VALERON Enviro Consulting s. r.o. - oprávnená osoba Ing. Jaroslav Hruškovič**
- **Hodnotiaca správa na hodnotenie vplyvov na verejné zdravie - oprávnená osoba - MUDr. Jindra Holíková**

Dokument má slúžiť ako podklad pre schválenie zmien a doplnkov územného plánu obce Iža a má posúdiť súčasný a budúci stav imisného zaťaženia v skúmanej lokalite najmä v okolí areálu spoločnosti H & O Konstruktion, s.r.o. a to najmä v súvislosti s pripravovanou výstavbou výstavnej haly.

V posudzovanej lokalite č 3, riešenej zmenou územného plánu, dominuje ako zdroj znečisťovania ovzdušia cesta I/63 s frekvenciou dopravy 4365 prejazdov vozidiel/deň, ktorá je vzdialená cca 200 m. Na túto cestu je zaústená obslužná doprava prevádzky firmy H&O Konstruktion, s.r.o. s frekvenciou 16,6 prejazdov vozidiel/deň, v dennej dobe.

Zo stacionárnych zdrojov znečisťovania ovzdušia sa v území uplatňuje teplofikácia jednotlivých obytných objektov v okolí posudzovanej činnosti a vykurovanie objektov firmy H&O Konstruktion, s.r.o. Ide o vykurovanie na zemný plyn, čiastočne teplovzdušné vykurovanie (na báze elektrického prúdu, bez emisií). Podľa zistenia spracovateľa imisno-prenosovej štúdie sa žiadne iné emisie, okrem emisií z vykurovania a vetrania hál, do ovzdušia nešíria.

V areáli sa v súčasnosti nachádza aj opravárenská dielňa, ktorá bude prevádzkovaná fyzickou osobou. Ide o objekt pred kolaudáciou s nasledovným vybavením: zariadenie na rezanie materiálov vodným lúčom, fréza, posuvná píla, vítačka a kompresor.

Imisno-prenosová štúdia vytypovala celkom 5 referenčných bodov v okolí prevádzky firmy H&O Konstruktion, s.r.o. – fasád najbližších okolitých rodinných domov – v ktorých vypočítala súčasnú záťaž znečistenia ovzdušia i záťaž po realizácii a prevádzke haly.

#### **Príspevok dynamickej dopravy**

Keďže ide o výstavbnú halu ktorá je len rozšírením už existujúcej haly projekt neuvažuje s navýšením dynamickej dopravy.

#### **Emisie zo statickej dopravy**

Rozšírením výstavnej haly sa nedôjde k zvýšeniu počtu zamestnancov, z tohto dôvodu sa počet parkovacích miest nezvyšuje.

#### **Bodové zdroje znečistenia prevádzky**

*Výrobná hala* – vykurovaná plynovým teplovzdušným ohrievačom Mandík Monzun VH 250 ED+ s príkonom max 32,2 kW.

*Predajná a výstavná hala* - vykurovaná pomocou 2 ks teplovzdušných ohrievačov  
Mandík Monzun VH 250 ED+ každý s príkonom max  
32,2 kW

*Oprávkárska dielňa* – vykurovaná elektricky

V zmysle zákona o ovzduší je potrebné zabezpečiť aj dostatočné rozptylové podmienky. Tie sú splnené pokiaľ koncentrácie v mieste trvalého pobytu ľudí neprekračujú prípustné imisné limity.

Z hľadiska hodnotenia kvality ovzdušia v súčasnom stave podľa Zákona o ochrane ovzdušia v znení neskorších predpisov sú rozhodujúce merania koncentrácií znečisťujúcich látok na monitorovacích staniciach v sieti NMSKO a dostupné modelácie rozloženia imisií.

V súčasnosti je možné aktuálne úrovne znečistenia vyjadriť pomocou pozad'ových koncentrácií uvádzaných v modelovacom systéme Atmoplan. Imisné mapy pre súčasný stav sú prílohou štúdie.

V rozptylových mapách sa v prízemnej zóne hodnotil vplyv základných znečisťujúcich látok vo výpočtovej oblasti.:

- NO<sub>2</sub>
- CO – iba príspevok predmetu posudzovania
- TZL – tuhé častice PM<sub>10</sub> a PM<sub>2,5</sub>

Okrem základných znečisťujúcich látok(NO<sub>2</sub>, PM<sub>10</sub>, PM<sub>2,5</sub>) sa na území vyskytujú tiež látku CO.

Znečisťujúca látka	Značka	Limit (v µg/m <sup>3</sup> )
Jemné prachové častice	PM <sub>10</sub>	50/24 h, 40/r
Jemné prachové častice	PM <sub>2,5</sub>	20/r
Oxid dusičitý	NO <sub>2</sub>	200/h, 40/r
Oxid uhoľnatý	CO	10 000/8h

**Prachové častice (TZL)** sa všeobecne uvoľňujú pri drvení materiálov, spaľovacích procesoch, sú aj obsahom výfukových plynov motorových vozidiel. Do ovzdušia sa dostávajú aj vírením usadených častíc – tzv. sekundárna prašnosť.

Ich zdravotná škodlivosť závisí od veľkosti častíc a ich zloženia. Väčšie častice nad 10µm dráždia horné dýchacie cesty a očné spojivky, menšie častice postupujú do dolných dýchacích ciest a zhoršujú priebeh zápalových a alergických ochorení dýchacieho systému. Častice pod 2,5 µm môžu prestupovať cez pľúcne alveoly až do krvného obehu, čo je významné aj v prípade ich zloženia s obsahom toxických látok. Preto sa imisné limity stanovujú pre frakciu jemného prachu **PM<sub>10</sub> a PM<sub>2,5</sub>**.

#### **Jemné prachové častice (PM<sub>10</sub>, PM<sub>2,5</sub>)**

Jemné prachové častice s rozmerom pod 10 µm prechádzajú cez bariéry v dýchacom trakte a dostávajú sa do dolných dýchacích ciest. Jemnejšie častice PM<sub>2,5</sub>, ktoré sú

súčasťou PM10, môžu prechádzať aj cez pľúcne alveoly a dostávať sa do krvného obehu.

Prach sa považuje najmä za znečisťujúcu látku s dráždivým účinkom na horné dýchacie cesty a očné spojivky. Pri dlhodobej expozícii populácie jemným prachovým časticiam však bola NO<sub>2</sub> je dráždivý plyn, ktorý pôsobí podráždenie dýchacích ciest a spôsobuje ich zužovanie. Na vyššie koncentrácie preto reagujú najmä astmatici a osoby s ochoreniami dýchacej sústavy. Citlivejší sú aj veľmi malé deti a starí ľudia.

Prípustná koncentrácia v ovzduší je 200 µg/m<sup>3</sup> ako hodinový priemer a 40 µg/m<sup>3</sup> ako ročný priemer. Hodnota 200 µg/m<sup>3</sup> je aj limitnou hodnotou pre vnútorné prostredie.

### **Oxid uhoľnatý (CO)**

CO je toxický plyn, ktorý vzniká pri nedokonalom spaľovaní. Je produktom všetkých spaľovacích procesov, ale aj súčasťou výfukových plynov motorových vozidiel a vstrebáva sa vdychovaním. Jeho významným zdrojom je aj fajčenie.

Preniká do krvi, kde sa viaže na červené krvné farbivo za vzniku karboxylhemoglobínu, ktorý stráca schopnosť prenosu kyslíku. Následkom je znížený prívod kyslíku do tkanív. Organizmus však dokáže tolerovať pomerne vysoké koncentrácie bez príznakov zdravotného poškodenia (vysoké koncentrácie CO v krvi fajčiarov).

Na CO sú najcitlivejšie tehotné ženy a ich plody (nedostatočné okysličovanie, nižšia pôrodná váha), ďalej malé deti a osoby s ochoreniami srdcovo-cievneho aparátu.

Prípustná koncentrácia v ovzduší je 10 000 µg/m<sup>3</sup> ako 8-hodinový priemer, platí aj pre vnútorné prostredie zistená i zvýšená úmrtnosť populácie. Preto sa ich koncentrácie monitorujú a vykonávajú sa opatrenia na znižovanie prašnosti.

K citlivým populačným skupinám patria alergici - astmatici, osoby s ochoreniami dýchacích ciest, veľmi malé deti a staré osoby.

Prípustná priemerná ročná koncentrácia pre PM10 je 40 µg/m<sup>3</sup>, krátkodobá 200 µg/m<sup>3</sup>/h. Prípustná koncentrácia pre PM2,5 je 20 µg/m<sup>3</sup>/rok.

### **Oxidy dusíka (NO<sub>x</sub>)**

NO<sub>x</sub> vznikajú pri spaľovacích procesoch, vrátane spaľovacích motorov cestných vozidiel. Ich najvýznamnejšou zložkou sú oxid dusičitý (NO<sub>2</sub>) a oxid dusnatý (NO), ktorý je však nestály a mení sa na oxid dusičitý.

Hodnotenie vychádza z predpokladu, že vplyvy zmenenej kvality ovzdušia zo zmeny využívania pozemku podľa návrhu ÚPN sa môžu očakávať najmä na pozemkoch okolitej zástavby rodinných domov, teda pôsobiť na ich obyvateľov.

Pre posúdenie boli určené referenčné body R1 – R5, ktoré predstavujú fasády najbližších rodinných domov v okolí prevádzky firmy H&O Konstruktion, s.r.o.

Maximálne možná krátkodobá koncentrácia znečisťujúcich látok sa počíta pre najnepriaznivejšie meteorologické rozptylové podmienky, pri ktorých je dopad daného zdroja na znečistenia ovzdušia najvyšší.

Výpočet z maximálnych krátkodobých koncentrácií a porovnanie s krátkodobými limitmi je konzervatívny prístup, nakoľko takéto koncentrácie sa môžu vyskytovať okolí činnosti iba občasne, za extrémne nepriaznivých meteorologických podmienok alebo pri technologických poruchách.

Výpočet z krátkodobých maxím umožňuje aj posúdenie možnosti občasného ovplyvnenia pohody bývania, najmä pachovými vlastnosťami ovzdušia.

Pre posúdenie vlastných zdravotných účinkov je relevantnejšie použitie priemerných ročných koncentrácií, kedy hodnotíme dopad dlhodobého pobytu osôb v danej lokalite. Indexy nebezpečnosti vypočítané z dlhodobých koncentrácií bývajú rádovo nižšie oproti výpočtom z maximálnych koncentrácií.

Z modelácie vyplýva, že najvyššie hodnoty koncentrácií znečisťujúcich látok v kumulatívnom (budúcom) stave na referenčných bodoch R1, R2, R3, R4 a R5 pri najnepriaznivejších rozptylových a prevádzkových podmienkach neprekračujú limitné hodnoty v zmysle Vyhlášky MŽP SR č. 250/2023 Z. z. s dostatočnou rezervou.

Úroveň imisného pozadia na referenčných bodoch pre znečisťujúcu látku PM10 (maximálna 24-hodinová koncentrácia) v najnepriaznivejších rozptylových podmienkach prekračuje limitnú koncentráciu už v súčasnom stave. V budúcom stave sa nepočíta s navýšením maximálnej dennej koncentrácie PM10. Tento stav prekročenie maximálneho denného priemeru aj v budúcom stave nastane 7 krát v roku rovnako ako v súčasnom stave v závislosti od referenčného bodu. Počet prekročení môže podľa Vyhlášky MŽP SR č.250/2023 Z. z. nastať max. 35 krát za rok, preto navrhovanú činnosť hodnotíme ako vyhovujúcu.

***Navrhovanú činnosť možno z imisno-prenosového posúdenia hodnotiť za vyhovujúcu!***

Situácia v koncentrácii dominujúcej znečisťujúcej látky v okolí posudzovanej činnosti sa po realizácii navrhovanej činnosti nezmení. Navrhovaná zmena využitia lokality č. 3 nemá a nebude mať na hodnoty indexu nebezpečnosti v obytnej zóne prakticky žiadny vplyv.

Vypočítané hodnoty indexov nebezpečnosti z krátkodobých maxím platia pre zriedkavo sa vyskytujúce situácie a nepredstavujú zdravotné riziko.

***Z uvedeného vyplýva, že obyvateľom obytnej zástavby podľa návrhu „Územný plán obce Iža - Zmeny a doplnky č. 2,“ nehrozí zdravotné ohrozovanie v dôsledku zmien kvality ovzdušia.***

## **2. Voda – celkové množstvo, druh a a kvalitatívne ukazovatele vypúšťaných odpadových vôd, miesto vypúšťania (recipient, verejná kanalizácia, čistiareň odpadových vôd), zdroj vzniku odpadových vôd, spôsob nakladania**

Katastrálne územie obce Iža patrí do povodia toku Dunaj, ktorý tvorí južnú hranicu riešeného územia. Dlhodobý priemerný prietok Dunaja v Komárne je 2 290 m<sup>3</sup>/s. V

porovnaní s dlhodobým priemerným mesačným prietokom na Dunaji nadpriemerné vodné mesiace sú marec, apríl, máj a jún (maximum).

Generálnym smerom prúdenia podzemných vôd je smer zo SZ na JV. V neogénnych súvrstviach sú podzemné vody akumulované v piesčitých, pieskovcových a štrkovitých polohách medzi ílmi vytváraním artézskych horizontov niekedy aj s pozitívnym prelivom.

Režim podzemnej vody v riešenej oblasti ovplyvňuje spomenutý európsky veľtok – Dunaj.

Obec Iža je napojená na skupinový vodovod Komárno a má vybudovaný verejný vodovod. Stav vodovodnej siete umožňuje väčšine obyvateľov obce, ako aj organizáciám a podnikateľom napojiť sa na pitnú vodu z verejného vodovodu. Riešené územie je zásobované kvalitnou pitnou vodou.

Verejná kanalizačná sieť v obci je čiastočne vybudovaná a zároveň má aj čistiareň odpadových vôd (ČOV). V tých častiach obce, kde chýba kanalizačná sieť, odpadové vody sú odvádzané do žump a septikov (čo sa potom vyváža na miestnu ČOV). Vzhľadom na nepomer napojenia obyvateľstva a podnikateľských subjektov na vodovodnú a kanalizačnú sieť požiadavka na dobudovanie kanalizačných rozvodov je výrazná, čo má zároveň výrazný dopad na čistotu a ochranu spodných vôd.

Dažďové vody z komunikácií, z nehnuteľností a zo spevnených plôch sú odvádzané jestvujúcimi prícestnými odvodňovacími rigolmi.

Väčšina dažďových vôd by sa mala zachytávať na súkromných pozemkoch akumuláciou do zberných nádrží a následne využívať na závlahu pozemkov, resp. kontrolovane vypúšťať do recipientu. Voda zadržaná v území prispeje k zachovaniu retenčnej schopnosti územia a tým aj k potrebnej vlhkosti, nevyhnutnej pre rast sídelnej vegetácie.

Odvod dažďovej vody z komunikácií sa navrhuje riešiť vsakovaním do podlažia prostredníctvom vsakovacích jám. V prípade potreby zriaďovania väčších spevnených plôch (napr. odstavných a manipulačných plôch) by sa mali preferovať priepustné povrchy vytvorené zo zatravnovacích tvárnic alebo zámkovej dlažby. Pri odvádzaní vôd z povrchového odtoku zo zastavaného územia obce a z pozemných komunikácií pre motorové vozidlá, vrátane parkovísk a odstavných plôch, budú tieto vody prečistené zachytením plávajúcich látok, resp. osadením lapačov na zachytávanie ropných látok.

*Realizáciou navrhovaných rozvojových zámerov sa nepredpokladá zvýšenie odberu vody ani navýšenie kapacity kanalizácie oproti platnému ÚPN.*

### **3. Odpady – celkové množstvo (t/rok), spôsob nakladania s odpadmi**

Odpad a nesprávne nakladanie s ním zaťažuje životné prostredie dvakrát. Priamy negatívny vplyv má jeho skládkovanie a prípadná hrozba kontaminácie prostredia, sekundárna záťaž je v podobe tlaku na využívanie nových zdrojov, ktoré môžu byť v niektorých prípadoch neobnoviteľné, preto je dôležité budovať slovenskú

ekonomiku na princípoch obehového hospodárstva a udržateľného využívania prírodných zdrojov.

Základným právnym predpisom pre predchádzaní vzniku odpadov a pri nakladaní s odpadmi je zákon NR SR č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Účelom odpadového hospodárstva v zmysle zákona o odpadoch je predchádzať vzniku odpadov, obmedzovať ich tvorbu, znižovať nebezpečné vlastnosti odpadov a prednostne zabezpečiť zhodnocovanie odpadov pred ich zneškodňovaním. Riadenie odpadového hospodárstva sa realizuje prostredníctvom vytvorených organizačných štruktúr, pôsobiacich na úseku ochrany a tvorby životného prostredia. Hlavnými využívanými administratívnymi nástrojmi riadenia odpadového hospodárstva sú právne predpisy (predovšetkým odpadového hospodárstva, ale aj viacerých iných oblastí ochrany a tvorby životného prostredia) a s nimi súvisiace usmernenia, koncepčné dokumenty a technické predpisy (normy).

Navrhované opatrenia v odpadovom hospodárstve podľa Zelenej V4: do roku 2030 recyklovať alebo pripraviť k opätovnému použitiu až 70% komunálnych odpadov, recyklovať až 80% obalov, do roku 2025 postupne ukončiť skládkovanie recyklovateľných odpadov (plastov, papiera, kovov, skla a biologicky rozložiteľného odpadu) a znížiť množstvo potravinového odpadu o 30%. V súčasnosti až 20 členských štátov ukladá viac ako 50% odpadu na skládky ( Slovensko skládkuje viac ako 70% odpadu).

Prísnejšia odpadová politika so sebou prináša riziko nezákonne uložených odpadov (čiernych skládok), ktorých odstraňovanie je často nákladné. Na Slovensku sa nachádzajú tisíce oblastí s nezákonne umiestneným odpadom, čo znehodnocuje dané územia, ohrozuje zdravie obyvateľstva a ekosystémy a predstavuje ďalšie hrozby do budúcnosti. Väčšinu odpadu na takýchto skládkach tvorí zmesový komunálny odpad a stavebný odpad

Na základe hierarchie OH musí byť ako prvoradá zohľadnená prevencia vzniku odpadov. Nie všetky materiály môžu byť znovuvyužívané, preto sa už v počiatočných fázach návrhu výrobkov uprednostňuje materiál, ktorý je recyklovateľný. V obehovom hospodárstve je odpad považovaný za zdroj a zvyšujúca miera recyklácie indikuje správne smerovanie smerom k dosiahnutiu jeho cieľov.

Hlavným cieľom odpadového hospodárstva obce Iža je minimalizácia negatívnych účinkov vzniku a nakladania s odpadmi na zdravie ľudí a životné prostredie, ako aj obmedzovanie využívania zdrojov a uprednostňovať praktické uplatňovanie hierarchie odpadového hospodárstva. Bude nevyhnutné zásadnejšie presadzovanie a dodržiavanie hierarchie odpadového hospodárstva, aby sa dosiahlo zvýšenie recyklácie odpadov predovšetkým pre oblasť komunálnych odpadov a stavebných odpadov a odpadov z demolácií.

V strednodobom horizonte je potrebné zvyšovať povedomie verejnosti v oblasti nakladania s odpadmi. Informačné kampane na zvyšovanie povedomia obyvateľstva a zainteresovanej verejnosti je potrebné uskutočňovať v súlade s

hierarchiou odpadového hospodárstva. Informačné kampane je potrebné zamerať najmä na: predchádzanie vzniku odpadu; znižovanie nadmernej spotreby a informovanie o dôsledkoch konzumnej spoločnosti; triedený zber a recykláciu odpadov; na zlepšenie informovanosti obyvateľov v oblasti nakladania s odpadmi; na výchovu a vzdelávanie detí a mládeže v oblasti odpadov v zmysle Rezortnej koncepcie environmentálnej výchovy, vzdelávania a osvetu do roku 2030 (Program odpadového hospodárstva SR na roky 2021 – 2025). Cieľom obce je vytvoriť efektívny odpadový systém, ktorý zabezpečí ekologickejšie a ekonomickejšie spracovávanie, zhodnocovanie odpadov.

Ciele odpadového hospodárstva v obce:

- zníženie množstva vzniku komunálnych odpadov, osobitne zníženie množstva zmesového komunálneho odpadu,
- zvýšenie podielu triedeného zberu,
- rozvoj obehového hospodárstva
- prevencia vzniku čiernych skládok
- zlepšenie triedeného zberu biologicky rozložiteľnej zložky komunálneho odpadu s cieľom výroby bioplynu z odpadu (napr. z biologicky rozložiteľných odpadov a odpadov z čistiarní odpadových vôd) s ohľadom na použitie digestátu na pôdu, jeho následnej transformácii na bioplyn/biometán (napr. pre jeho následné využitie v doprave či vstrekovanie do distribučnej sústavy) a výroby elektriny a tepla z bioplynu/biometánu,
- zavedenie SMART riešení pre zefektívnenie odpadového hospodárstva
- vybudovanie zberného dvora

*Pri príprave a realizácii jednotlivých rozvojových zámerov dodržiavať ustanovenia zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a ostatné súvisiace predpisy na úseku odpadového hospodárstva, navrhovať minimalizáciu vzniku odpadov, správne zneškodňovať odpady a maximalizovať podiel recyklovateľných surovín, rozšíriť separovaný zber odpadov a ich zhodnocovanie, znižovať podiel zneškodňovania odpadov spaľovaním a skládkovaním. Zriadením zberného dvora a rozšírením areálu odpadového hospodárstva sa zvýši množstvo vytriedených zložiek z komunálneho odpadu a zefektívňuje sa odpadového hospodárstvo*

#### **4. Hluk a vibrácie (zdroje, intenzita)**

V rámci výstavby a prevádzky činností, pre ktoré dáva strategický dokument rámec, sa budú dodržiavať ustanovenia zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z. z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení neskorších predpisov a NV SR č. 115/2006 Z. z. o minimálnych zdravotných a bezpečnostných požiadavkách na ochranu zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou hluku v znení neskorších predpisov.

Zdrojom hluku a vibrácií počas výstavby uvedených činností budú práce súvisiace so stavebnou činnosťou (výrub drevín, zakladanie navrhovaných stavebných objektov, ostatné výkopové práce, inštalácia a budovanie navrhovaných stavebných objektov a prevádzkových súborov) a doprava. Vibrácie budú produkované pri zemných prácach a pri doprave zabezpečujúcej prepravu stavebných materiálov. Hladina hluku sa bude meniť v závislosti od typu práce a od nasadenia stavebných mechanizmov, ich súbežného prevádzkovania, dobe a mieste ich pôsobenia a trás presúvania, odchádzania a prichádzania. Ich vplyv je možné čiastočne eliminovať použitím vhodnej technológie a stavebných postupov.

Vzhľadom na povahu uvedených činností, predpokladaný priebeh výstavby a náročnosť stavebných postupov budú musieť byť dodržané limity ustanovené vyhláškou MZ SR č. 549/2007 Z. z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení neskorších predpisov.

Z uvedeného vyplýva, že uvedené činnosti budú musieť spĺňať požiadavky a podmienky, ktoré sú ustanovené všeobecne záväznými právnymi predpismi (prípustné hodnoty hluku, infrazvuku a vibrácií a požiadavky na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí).

Zmeny v lokalitách č. **1, 2, 4 a 5** sa z hľadiska vplyvu na verejné zdravie a pohodu bývania nejavia ako problémové. Návrh zmeny v lokalitách č. **1 a 2** nepredstavuje zvýšenie environmentálnej záťaže, lokality č. **4 a 5** nie sú v priamom kontakte s obytným prostredím.

**Lokalita č. 3** - ide o lokalitu v centre obce, kde je v súčasnosti prevádzka firmy H&O Konstruktion, s.r.o. Ide o výrobu hliníkových okien a dverí a fasádnych prvkov v prízemnej uzatvorenej hale. Ďalej je tu administratívny objekt. Na ploche je 10 parkovacích miest. Vstup do prevádzky je z Ďatelinovej ul. s napojením na cestu I/63. Frekvencia dopravy je cca 16,6 prejazdov vozidiel v dennej dobe. Vnútroareálová doprava predstavuje asi 10 prejazdov za deň, rovnako v dennej dobe.

Navrhuje sa dostavba novej haly o rozmeroch 60,24 x 20,34 m a o výške 7,7 m, ktorá bude slúžiť na rozšírenie výroby. Neuvažuje sa s navýšením obslužnej dopravy. Vykurovanie haly sa navrhuje dvoma teplovzdušnými ohrievačmi na zemný plyn. Hala nebude vybavená vzduchotechnikou a nebude chladená. Objekt bude napojený na verejný vodovod a verejnú kanalizáciu obce. Do tejto haly sa má presunúť väčšina existujúcej výroby.

Pre uvedený rozvojový zámer boli vypracované nasledovné štúdie:

- **Akustická štúdia - VALERON Enviro Consulting s. r.o. - oprávnená osoba Ing. Jaroslav Hruškovič**
- **Hodnotiaca správa na hodnotenie vplyvov na verejné zdravie - oprávnená osoba - MUDr. Jindra Holíková**

Dokument má slúžiť ako podklad pre schválenie zmien a doplnkov územného plánu obce Iža a má posúdiť súčasný a budúci stav hlukových pomerov v lokalite v okolí areálu spoločnosti H & O Konstruktion, s.r.o. a to najmä v súvislosti s pripravovanou výstavbou výstavnej haly.

Hluk je zdravotne významný faktor životného prostredia. Vysoké hodnoty hluku nad 85 dB môžu poškodzovať sluchový aparát. Vyskytujú sa zväčša v pracovnom prostredí. Hodnoty hluku nad 50 – 60 dB v životnom prostredí môžu u exponovaných osôb vyvolávať poruchy spánku, sústredenia, rozmrzenosť, príznaky neurotizácie. U citlivých osôb môžu pri dlhodobom pôsobení nadmerného hluku vzniknúť aj tzv. neurovegetatívne ochorenia - poruchy srdcovej činnosti, zvýšenie krvného tlaku, vznik žalúdočných vredov, rozvoj cukrovky, hormonálne dysfunkcie a pod. Za dlhodobé pôsobenie sa považuje doba 1 roka, avšak vo vnímaní a účinkoch hluku existujú veľké rozdiely medzi jedincami.

Posudzované územie centra obce patrí do kategórie č. II podľa vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z.z. s prípustnými hodnotami hluku pre deň/večer/noc = 50/50/45 dB. Nakoľko je od neho frekventovaná komunikácia I/63 vzdialená viac ako 200 m, nie je predpoklad zaradenia územia do kategórie č. III, aj keď jej vplyv na hlukové pozadie nie je možné celkom vylúčiť.

Akustický posudok vyhodnotil **súčasný hluk** krátkodobým meraním v dennej dobe v jednom meracom bode na okraji pozemku rodinného domu Podzáhradná 287.

Navrhovaná činnosť bude ovplyvnená hlukom z iných zdrojov a dopravy, ktoré sa nachádzajú v okolí objektu už v súčasnom stave.

Už v súčasnosti existuje v okolí stavby hluk generovaný technologickými zariadeniami slúžiacimi na vykurovanie prevádzky, areálovou komunikáciou a príľahlým parkoviskom.

Do súčasných zdrojov hluku v kategórii iné zdroje spadá statická doprava - parkovisko pred vstupom do objektu. Parkovisko má 10 parkovacích miest a uvažujeme s obrátkovosťou 1,66 – 0 – 0 pohybov za hodinu na jedno parkovacie miesto pre referenčné intervaly deň – večer – noc.

Navrhovaná činnosť uvádza v súčasnosti prejazdy vozidiel a pracovných strojov v rámci areálu (napr. VZV) cca. 10 krát za ref. int. deň [2]. Uvažujeme 2 bodové zdroje pohybujúce sa po ploche A1 s akustickými výkonmi 104 a 105 dB.

Keďže sa pri rozšírení výstavnej haly neuvažuje s prírastom dopravy, meranie dopravy nie je potrebné pre korektné vypracovanie štúdie.

Z nameraných hodnôt pre **súčasný stav** boli akustickým softvérom CadnaA, (DataKustik, ver. 2024) vypracované hlukové mapy vyjadrujúce súčasný stav, zohľadňujúce morfológiu terénu a geometriu objektov pri šírení hluku v priestore.

Posudzované hodnoty vo vzdialenosti 1,5 m od fasád chránených budov **neprekračujú** najvyššie prípustné hodnoty podľa Tab.1 pre hluk z iných zdrojov podľa Vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z.z. v referenčnom intervale deň.

**Nové zdroje hluku-** prevádzka navrhovanej činnosti bude zdrojom hluku, ktorý bude generovaný technologickými zariadeniami a výdychmi inštalovanými na vonkajších častiach objektov.

Akustická štúdia vyhodnotila možnosť navýšenia hluku v dôsledku výstavby novej haly s jej zdrojmi – vykurovaním, príp. aj pracovnou činnosťou v hale, pri dodržaní

požiadaviek na nepriezvučnosť fasády, strechy a na útlm hluku z garážových vrát. Do výpočtov započítala aj prevádzku opravárenskej dielne, s predpokladanými maximálnymi hodnotami hluku vo vnútri objektu do 82 dB. Do výpočtu zahrnula stupeň nepriezvučnosti fasád a strechy tohto objektu.

Posudzované hodnoty vo vzdialenosti 1,5 m od fasád chránených budov pri použití materiálov uvažovaných vyššie v štúdiu **neprekračujú** najvyššie prípustné hodnoty podľa Tab.1 pre hluk z iných zdrojov podľa Vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z.z. v referenčnom intervale deň, večer a noc.

V kategórii doprava bolo posúdené, že realizácia predkladaného projektu nijako neovplyvní situáciu v doprave. Projekt teda nevyžaduje ďalšie opatrenia alebo zmeny v tejto oblasti.

V kategórii iné zdroje boli posudzované hodnoty vyhodnotené ako vyhovujúce a projekt nemá negatívny vplyv na okolie.

Navrhované využitie územia, ako je uvedené v predložení projekte, je v súlade s jeho charakterom a plánovaným účelom. Na základe tejto skutočnosti je možné odporučiť vykonanie zmeny a doplnenia územného plánu obce, čím sa umožní realizácia navrhovaného zámeru.

***Navrhovanú činnosť je možné z hľadiska jej vplyvu na hlukové pomery v lokalite hodnotiť ako vyhovujúcu. Územie navrhnuté na zmenu využitia v zmysle posudzovaného návrhu zmeny územného plánu obce Iža z hľadiska vplyvu hluku nebude predstavovať zhoršenie akustickej pohody obyvateľov v okolí. Vzhľadom na malú vzdialenosť medzi priemyselnou zónou a obytnou zástavbou však nie je možné vylúčiť občasné rušivé vplyvy.***

## **5. Žiarenie a iné fyzikálne polia (tepelné, magnetické a iné – zdroj a intenzita)**

V okolí lokality, ktorá sa týka navrhovaných zmien ÚPN obce Iža, nie sú a nebudú významné zdroje elektromagnetického ani ionizujúceho žiarenia, preto ohrozovanie zdravia obyvateľov týmto faktorom nie je reálne.

## **6. Doplnujúce údaje (napr. významné terénne úpravy a zásahy do krajiny)**

Z navrhovaných zmien a doplnkov k ÚPN Iža **mierne negatívny vplyv na územia sústavy NATURA 2000** bol preukázaný pri rozvojových zámeroch *Rozšírenie areálu odpadového hospodárstva v lokalite 4 a Vymedzenie plôch pre umiestnenie energetického (veterného) parku v lokalite 5*. Pre tieto sa okrem všeobecne platných stavebno-technických a iných požiadaviek ustanovených v príslušných zákonoch a vyhláškach budú realizované zmierňujúce opatrenia.

Realizáciou činností, pre ktoré dáva strategický dokument rámec sa nepredpokladá závažný negatívny zásah do krajiny, resp. významné terénne úpravy

## **C. KOMPLEXNÁ CHARAKTERISTIKA A HODNOTENIE VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA**

### **I. VYMEDZENIE HRANÍC DOTKNUTÉHO ÚZEMIA**

Obec Iža má výmeru 2807,3 ha a nachádza sa v juhozápadnej časti Slovenskej republiky. Z hľadiska územnosprávneho členenia SR obec na úrovni NUTS 3 patrí do Nitrianskeho kraja, na úrovni obvodov/okresov do obvodu/okresu Komárno (leží v jeho juhovýchodnej časti).

Územie obce Iža je územný celok, ktorý tvorí jedno katastrálne územie. Riešeným územím je priestor ohraničený katastrálnou hranicou sídla.

Charakter osídlenia v mikropriestore obce je bodový v poľnohospodárskej krajine, centrálnym rozvojovým pólom sídelnej štruktúry priestoru obce je mesto Komárno (leží približne v 30 km vzdialenosti na západ od obce). Obec je typovo hromadná cestná dedina, ktorá sa historicky vyvinula z obce cestného lineárneho typu.

Územie obce je súčasťou Alpsko-Himalájskej sústavy, v rámci nej je súčasťou podsústavy Panónska panva, provincie Západopanónska panva, subprovincie Malá Dunajská kotlina, oblasti Podunajská nížina. Menšia časť k.ú. obce - severná polovica k.ú. obce – zasahuje do celku Podunajská pahorkatina, kým väčšia časť katastrálneho územia obce zasahuje do Podunajskej pahorkatiny. Z Podunajskej roviny na území obce sa vyskytuje časť Martovská mokrad' (zasahuje do severnej polovice k.ú. obce), z Podunajskej pahorkatiny na území obce sa vyskytujú časti Chrbát a Hurbanovské terasy (v rámci oddielu Hronská pahorkatina).

Nadmorská výška k.ú. obce sa pohybuje medzi 107-120m n.m..

Obec Iža zo severu susedí s obcami Marcelová, Svätý Peter a Chotín, z východnej strany s obcou Patince, zo západu s mestom Komárno. Na juhu je obec ohraničená štátnou hranicou s Maďarskou republikou.

### **II. CHARAKTERISTIKA SÚČASNÉHO STAVU ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA DOTKNUTÉHO ÚZEMIA – PODĽA STUPŇA ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE**

Súčasný stav kvality životného prostredia záujmového územia je výsledkom vzájomného priestorového a časového pôsobenia stresových faktorov rôznej intenzity.

Územie Slovenskej republiky je rozčlenené do 3 stupňov environmentálnej kvality (EK), v rámci ktorého environmentálneho členenia riešené územie patrí medzi regióny 2. environmentálnej kvality (2. stupeň EK – regióny s mierne narušeným prostredím).

Obec Iža predstavuje vidiecky typ sídla historicky budovaný zástavbou popri cestách, obkolesenou poľnohospodársky využívanou pôdou. Najvýraznejší

ťažiskový priestor zariadení občianskej vybavenosti je sformovaný v polohe pri Obecnom úrade.

Riešené územie patrí medzi najmenej znečistené územia v okrese Komárno. Hlavne je to spôsobené tým, že sa tu nenachádza intenzívna priemyselná výroba, avšak určité riziko predstavuje spotreba priemyselných hnojív a pesticídov v poľnohospodárskej výrobe.

Riešeným územím prechádza biokoridor nadregionálneho významu, rieka Dunaj so svojimi sprievodnými brehovými rastlinnými a živočíšnymi spoločenstvami.

Ťažiskovú zeleň v zastavanom území obce budú naďalej tvoriť záhrady, s prevažne úžitkovou vzrastlou zeleňou, areálová zeleň a verejná zeleň, nachádzajúca sa pri objektoch občianskej vybavenosti.

V záujmovom území najväčším problémom pre kvalitu životného prostredia je doprava, ktorá hlukom a vibráciou veľmi zaťažuje intravilán obce, pričom najviac zaťažené sú lokality nachádzajúce sa pozdĺž dopravného ťahu I/63. Predmetné územie spadá do nízkeho radónového rizika.

V zastavanom území obce je nutné zachovať vidiecky charakter zástavby, pri obnove, dostavbe a novej výstavbe zohľadniť merítko pôvodnej štruktúry zástavby a zachovať typickú siluetu zástavby.

## **1. Horninové prostredie, inžiniersko- geologické vlastnosti, geodynamické javy( napr. zosuvy, seizmicita, erózia, iné), ložiská nerastných surovín, geomorfologické pomery (sklon, členitosť), stav znečistenia horninového prostredia**

Územie obce je súčasťou Alpsko-Himalájskej sústavy, v rámci nej je súčasťou podsústavy Panónska panva, provincie Západopanónska panva, subprovincie Malá Dunajská kotlina, oblasti Podunajská nížina. Menšia časť k. ú. obce – severná polovica k. ú. obce – zasahuje do celku Podunajská pahorkatina, kým väčšia časť katastrálneho územia obce zasahuje do Podunajskej pahorkatiny. Z Podunajskej roviny na území obce sa vyskytuje časť Martovská mokrad' (zasahuje do severnej polovice k. ú. obce), z Podunajskej pahorkatiny na území obce sa vyskytujú časti Chrbát a Hurbanovské terasy (v rámci oddielu Hronská pahorkatina).

Nadmorská výška k. ú. obce sa pohybuje medzi 107 – 120 m n. m. (nadmorská výška stredu obce je 108 m nad morom).

Typ geologického substrátu a typ reliéfu predstavujú prvotný diferenciačný prvok z hľadiska ostatných prírodných zložiek krajiny, ale aj z hľadiska možného využitia človekom. Geologický podklad južnej polovice riešeného územia je tvorený kvartérnymi holocénnymi nivnými sedimentmi. Severná polovica riešeného územia je tvorená kvartérnymi pleistocénnymi formami: spraše a sprašové hliny, fluviálne štrkopieskové terasy (prevažne risské). Najsevernejšia časť k. ú. obce tvorí neogén (pont-panón: jazerné, sčasti slabo brakické sedimenty – íly, piesky, štrky).

Základné kvartérne útvary k. ú. obce sú fluviálno-nivné sedimenty (holocén), pričom na malých plochách sa vyskytujú aj viate piesky (würm až holocén). V severnej polovici k. ú. obce kvartérne útvary sú fluviálne sedimenty stredných terás so

sprašovým krytom (riss). Najsevernejšiu časť k. ú. obce tvoria kvartérne útvary fluviaálne sedimenty stredných terás (riss).

Z hľadiska hydrogeologického podklad väčšej časti riešeného územia tvoria kvartérne piesky a štrky prekryté sprašou – priepustnosť zvodnených vrstiev na väčšine územia je pórová – veľmi dobrá. V severnej polovici k. ú. Obce, ktorú tvoria kvartérne piesky a štrky význačnejších terás a náplavových kužel'ov, priepustnosť zvodnených vrstiev je pórová – dobrá. V najsevernejšom cípe k. ú. obce – tvorený neogénom – priepustnosť zvodnených vrstiev je pórová – dobrá až slabá (artézske vody). Na väčšine riešeného územia základným typom reliéfu je reliéf rovín a nív, avšak severná polovica k. ú. zasahuje cez reliéf zvlnených rovín do reliéfu nížinných pahorkatín.

Na základe exogénnych procesov väčšia časť k. ú. obce je akumuláčnym reliéfom, ide o fluviaálny reliéf (fluviaálna rovina). V severnej časti k. ú. obce – zasahujúcej do Podunajskej pahorkatiny typ reliéfu je akumuláčno-erózný reliéf s dvomi subtypmi: fluviaáno-eolický reliéf (fluviaáno-eolická zvlnená rovina) a proluviaáno-eolický reliéf (z neho proluviaáno-eolická zvlnená rovina). Na väčšine územia je to reliéf s nepatrným uplatnením litológie, len v severnej polovici sa vyskytuje so slabým uplatnením litológie. Na väčšine územia až 70 % podzemnej vody je dopĺňovaná z riek a ich prítokov.

Z hľadiska seizmických pomerov sa územie obce zaraďuje medzi aktívne oblasti v rámci Slovenska (zemetrasenia v riešenom území dosahujú intenzitu 6 až 90 MSK). Norma STN EN 1998-1 sa zaoberá navrhovaním konštrukcií na seizmickú odolnosť. EN 1998 sa používa pri navrhovaní a výstavbe pozemných a inžinierskych stavieb v seizmických oblastiach. Jej účelom je zaistiť, že v prípade zemetrasenia: sú chránené životy ľudí; poškodenia sú obmedzené; konštrukcie dôležité pre ochranu obyvateľ'stva zostanú funkčné.

Za nerasty sa podľa zákona č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon) považujú tuhé, kvapalné a plynné časti zemskej kôry. Ložiskom nerastov je prírodné nahromadenie nerastov. V riešenom území sa vyskytujú významné zásoby štrkopieskov nadregionálneho významu na báze riečnych náplavov Dunaja. Na území obce sa nenachádzajú chránené ložiskové územia. Na území obce nie sú evidované ložiská nevyhradených nerastov.

## **2. Klimatické pomery – zrážky (napr. priemerný ročný úhrn a časový priebeh), teplota (napr. priemerná ročná a časový priebeh), veternosť (napr. smer a sila prevládajúcich vetrov)**

Na základe klimatickogeografických typov Slovenska študované územie leží v suchej až mierne suchej oblasti teplej a prevažne teplej nížinnej klímy s miernou inverziou teplôt. Suma teplôt 10 °C a viac za jeden rok je 3000 – 3200.

Priemerná ročná teplota vzduchu v obci je 9,9 °C. Najchladnejší je mesiac január, kedy priemerná mesačná teplota vzduchu dosahuje hodnoty -2,1 °C. Najteplejší je mesiac júl s priemernou mesačnou teplotou 20,5 °C.

Zájmové územie nie je len našou najteplejšou oblasťou, ale patrí aj medzi najsuchšie oblasti Slovenska (oblasť je chránená pred západnými vetrami predhorím Álp a Malými Karpatmi), priemerný ročný úhrn zrážok je 550 – 600 mm. Najviac zrážok padne v mesiacoch máj, jún a júl – priemerne za mesiac 59,3 mm zrážok. Časť zrážok v zimnom období padne u nás vo forme snehu, z ktorého sa pri teplotách pod nulou utvorí pokrývka dlhšieho alebo kratšieho trvania podľa priebehu počasia. Výskyt snehu a trvanie snehovej pokrývky na danom území sú z roka na rok veľmi premenlivé v závislosti od rázu zimy. Priemerný dátum prvého dňa so snehovou pokrývkou pripadá na začiatok decembra. Priemerný počet dní so snehovou pokrývkou za rok je 35,0, pričom najviac dní pripadá na mesiace január a február.

Z hľadiska veterných pomerov obec leží v jednej z najveternejších oblastí Slovenska. Najväčšie rýchlosti vetra a aj najviac veterných dní sa vyskytuje v zimnom a jarnom období.

V chladnom polroku (od októbra do marca) priemerná rýchlosť vetra je 3,1 m/s, kým v teplom polroku (apríl až september) je 2,8 m/s. Prevládajúci smer vetra je SZ (24,5 %), výskyt ostatných vetrov je nasledovný: S (17,7 %), JV (16,3 %), Z (8,5 %), V (8,5 %), J (6,1 %), SV (6 %), JZ (4,3 %).

### **3. Ovzdušie – stav znečistenia ovzdušia**

Vo všeobecnosti je znečistenie ovzdušia definované ako existencia určitých znečisťujúcich látok v atmosfére v koncentráciách, ktoré majú škodlivý vplyv na ľudské zdravie, životné prostredie a naše kultúrne dedičstvo (budovy, pamiatky a materiály).

Znečisťujúce látky v ovzduší pochádzajú nielen zo zdrojov vytvorených človekom (tzv. antropogénne zdroje). Pri mnohých prírodných javoch vrátane sopečných erupcií, lesných požiarov a piesočných búrok sa do atmosféry uvoľňujú látky znečisťujúce ovzdušie. Tuhé znečisťujúce častice môžu prejsť veľké vzdialenosti v závislosti od sily vetra a oblačnosti. Bez ohľadu na to, či sú vytvorené človekom alebo prírodné, keď už sú tieto látky v atmosfére, môžu sa podieľať na chemických reakciách a prispievať k znečisteniu ovzduší.

Ochrana ovzdušia sa vykonáva v zmysle zákona č. 146/2023 Z. z. o ovzduší. Kategorizácia zdrojov znečistenia ovzdušia je v zmysle vyhlášky č. 248/2023 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší.

Veľké zdroje: Technologické celky obsahujúce stacionárne zariadenia na spaľovanie palív so súhrnným tepelným príkonom 50 MW alebo vyšším ako 50 MW a ostatné osobitné závažné technologické celky.

Stredné zdroje: Technologické celky obsahujúce stacionárne zariadenia na spaľovanie palív so súhrnným tepelným príkonom 0,3 až 50 MW, ostatné závažné technologické celky, ako aj lomy a obdobné plochy s možnosťou zaparenia, horenia alebo úletu znečisťujúcich látok, ak nie sú súčasťou veľkého zdroja znečistenia.

Malé zdroje: Stacionárne zariadenia - domáce kúreniská a ostatné stacionárne zariadenia na spaľovanie tuhých palív s menovitým tepelným príkonom do 0,3 MW (podľa vyhlášky MŽP SR č. 144/2000 Z.z. o požiadavkách na kvalitu palív, o vedení

prevádzkovej evidencie a o druhu, rozsahu a spôsobe poskytovania údajov orgánu ochrany ovzdušia).

V obci Iža sú situované stredne veľké zdroje znečistenia. Veľké zdroje ovzdušia sa v obci nenachádzajú.

*Stredné zdroje znečisťovania ovzdušia v obci Iža, prevádzkovateľ:*

- Poľnohospodárske výrobné –obchodné družstvo Iža – Chov hospodárskych zvierat Patkányos
- Poľnohospodárske výrobné –obchodné družstvo Iža – kotolňa na tuhé palivo
- Obecny úrad Iža – Kotolňa Základnej školy Károlya Dömeho

Ovzdušie v dotknutom území je zaťažované základnými znečisťujúcimi látkami, ako sú TZL, PM10, PM2,5 a plynými exhalátmi. Najväčšími producentmi je miestna doprava po cestách I/63, I/64, a miestnych komunikáciách, vykurovanie a poľnohospodárska činnosť.

Významným druhotným zdrojom znečistenia ovzdušia dotknutého územia je sekundárna prašnosť, ktorej úroveň závisí od meteorologických činiteľov, zemných a poľnohospodárskych prác a charakteru povrchu. Ďalším možným zdrojom znečisťovania ovzdušia je výstavba (minerálny prach zo stavenísk), resp. prestavba stavebných objektov a s tým súvisiace búracie, výkopové a stavebné práce. V zimnom období k znečisťovaniu prispieva aj použitý posypový materiál.

#### **4. Vodné pomery – povrchové vody (napr. vodné toky a vodné plochy), podzemné vody vrátane geotermálnych, minerálnych, pramene a pramenné oblasti vrátane termálnych a minerálnych prameňov (výdatnosť, kvalita, chemické zloženie), vodohospodársky chránené územia, stupeň znečistenia podzemných a povrchových vôd**

Územie okresu Komárno spadá do čiastkového povodia Dunaja. Je odvodňované Dunajom, do ktorého sa v Komárne vlieva Váh s prítokmi Malý Dunaj, Nitra, Stará Nitra a Žitava. Okrem tohto vejárovitého systému riečnej siete je okres Komárno rozčlenený najmä v západnej časti množstvom kanálov.

Na území okresu Komárno sa nachádza viacero vodných plôch, zväčša štrkovísk a mŕtvych ramien.

Predmetné územie patrí do povodia rieky Dunaj, ktorý v podstatnej miere ovplyvňuje hydrogeologické pomery územia. Územie a jeho širšie okolie patrí do hydrogeologického rajónu Q 052 DN – Kvartér juhozápadnej časti Podunajskej roviny – subrajón povodia Dunaja. Podzemné vody širšej oblasti patria do útvaru SK1000200P – Útvar medzizrnových podzemných vôd kvartérnych náplavov západnej časti Podunajskej panvy oblasti povodia Dunaja. Hydrogeologické pomery územia sú v priamej súvislosti s geologickou stavbou.

Katastrálne územie obce Iža patrí do povodia toku Dunaj, ktorý tvorí južnú hranicu riešeného územia. Dlhodobý priemerný prietok Dunaja v Komárne je 2 290 m<sup>3</sup>/s. V

porovnaní s dlhodobým priemerným mesačným prietokom na Dunaji nadpriemerné vodné mesiace sú marec, apríl, máj a jún (maximum).

Generálnym smerom prúdenia podzemných vôd je smer zo SZ na JV. V neogénnych súvrstviach sú podzemné vody akumulované v piesčitých, pieskovcových a štrkovitých polohách medzi ílmi vytváraním artézskych horizontov niekedy aj s pozitívnym prelivom.

Režim podzemnej vody v riešenej oblasti ovplyvňuje spomenutý európsky veľtok – Dunaj.

Cez riešené územie preteká aj viac odvodňovaco-zavlažovacích kanálov:

- **Patinský kanál, Ižiansky kanál, Chotínsky kanál, Sedmerovský kanál, kanál Komárno-Iža.**

Na vybudovaných odvodňovaco-zavlažovacích kanáloch je prietok regulovaný manipuláciou so stavidlami v závislosti od hladinového režimu a požiadaviek na povrchovú vodu, resp. na odvodnenie tej-ktorej oblasti.

Súčasťou vodných plôch sú mŕtve ramená prírodných tokov a ostatné vodné plochy, ktoré vytvárajú plochy so stojatou vodou pri Patinskom kanáli a Sedmerovskom kanáli. V období vysokého stavu hladiny vody v Dunaji sa v terénnych zníženinách objavuje podzemná voda. Pri vysokých stavoch Dunaja sa vody vyliievajú z koryta a zaplavujú rozsiahle pozemky, hlavne luky, pasienky a lesy, až po protipovodňovú hrádzu. Aj tieto vodné plochy plnia významnú krajínovú funkciu v krajine.

Riešené územie je chránené voči ohrozeniu záplavami protipovodňovými hrádzami, vody sú regulované sieťou kanálov a územie je monitorované. Pozdĺž rieky Dunaj sú vybudované ochranné hrádze a povodňové záplavy sú obmedzené do medzihrádzového (inundačného) priestoru.

Riešené územie patrí k oblastiam s vhodným potenciálom rozvoja geotermálnej energie. Územie obce patrí do Centrálnej depresie Podunajskej panvy, kde fyzikálne a chemické vlastnosti prevažnej väčšiny zdrojov sú veľmi výhodné. V hĺbke 1000 m pod povrchom sa vyskytujú vody s teplotou 40 °C – 50 °C, kým v hĺbke 2000 m pod povrchom sa vyskytujú vody s teplotou 70 °C – 80 °C (Štátny geologický ústav Dionýza Štúra, <http://apl.geology.sk/atlasge/>). Hustota povrchového tepelného toku sa pohybuje v rozmedzí 60 – 70 mW/m<sup>2</sup>.

V susednej obci Patince, ktorá je vzdialená cca 2 km východným smerom od dotknutého územia sa nachádza termálny prameň (ktorý vyviera z hĺbky 180 - 200 m a má teplotu okolo 27 °C), okolo ktorého bol vybudovaný miestny rekreačný areál Patince s termálnym kúpaliskom. Podzemné vody tejto oblasti sú vysoko mineralizované (od 680 mg/l

do 1700 mg/l). Na vysokej mineralizácii sa výrazne podieľajú sírany - 650 mg/l, chloridy - 130 mg/l, taktiež obsah dusičnanov je zvýšený až na 65 mg/l. Príčinou tohto javu je vysoké zasolenie pôd vplyvom antropogénnej činnosti.

#### Podzemné vody

Dominantným faktorom tvorby a režimu podzemných vôd je rieka Dunaj. Kolektorom podzemných vôd územia sú kvartérne štrky, ktoré nadväzujú na nižší kolektor podzemných vôd viazaných na pliocénne sedimenty.

Kvartérna formácia a sedimenty podložného neogénu vytvárajú jeden hydrogeologický celok, na ktorý sú viazané významné zásoby podzemnej vody. Prostredie je charakterizované vysokou medzizrnovou priepustnosťou, s koeficientom filtrácie kf v rozsahu rádov  $1.10^{-3}$ - $1.10^{-4}$  m.s<sup>-1</sup>.

Filtračné parametre sa menia v smere od západu na východ v súvislosti so zmenami zrnitosti vodonosných polôh.

Režim podzemných vôd je úzko spojený s vodnými stavmi na Dunaji. Priemerná úroveň hladiny podzemnej vody dosahuje okolo 107 m n.m. čo predstavuje v záujmovom území reálnu hladinu podzemnej vody v hĺbke cca 1,5 - 2 m pod povrchom.

Okres Komárno je veľmi významný z hľadiska vodohospodárskeho: sú tu lokalizované viaceré zdroje podzemných vôd pre zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou.

Územie okresu Komárno je súčasťou najväčšej zásobárne podzemnej pitnej vody v strednej Európe – Žitného ostrova. Chránená vodohospodárska oblasť Žitný ostrov je situovaná v západnej časti SPR Komárno.

#### Povrchové vody

Geologická stavba územia, ako aj hustá sieť povrchových vodných zdrojov sú základom pre bohatstvo podzemných vôd vysokej kvality, ale je súčasne aj potenciálom pre rozvoj cestovného ruchu spojeného s pobytom pri vode, vodáctvom a rybárčením.

Z hľadiska znečistenia povrchových vôd, hlavnými zdrojmi znečistenia sú bodové zdroje – komunálne a priemyselné zdroje znečistenia. Nekontrolovateľnými zdrojmi znečistenia vôd, a to najmä podzemných je tiež poľnohospodárska výroba – splachovanie agrochemikálií, priesaky exkrementov a pod., urbanizácia – priesaky nevodotesných žump, priesaky zo skladovania odpadov, environmentálne záťaž a nezodpovedné správanie sa niektorých obyvateľov obcí a miest v kraji. Z hľadiska kvality pitnej vody môžeme označiť za nebezpečné odpadové vody vytekajúce v blízkosti Dunaja, ktorý napája rozsiahle zdroje podzemnej vody. Tok Dunaja, ktorý ohraničuje okres z južnej strany, je zaradený do 3. triedy ekologickej kvality (priemerná kvalita), toky Malého Dunaja, Váhu, Nitry a Žitavy sú zaradené do 4. triedy kvality (zlý stav). Toky riek sú kontaminované najmä odpadovými vodami priemyselného, poľnohospodárskeho a komunálneho charakteru. Ekologický stav útvarov povrchových vôd v jednotlivých okresoch kraja možno hodnotiť vo všeobecnosti ako priemerný až zlý.

#### Znečistenie povrchových a podzemných vôd

V k. ú. obce Iža sa nachádzajú vysoko-mineralizované vody prechodného kalcium – magnézium – sulfátobikarbonátového typu. Areál hospodárskeho dvora živočíšnej výroby má negatívny vplyv na životné prostredie, označujeme ho ako zdroj znečistenia, ktorý znečisťuje povrchové vody a podzemné vody, nakoľko sa nachádza v blízkosti obytnej zóny. Do povrchových a podzemných vôd sa dostávajú exkrementy hospodárskych zvierat, ropné látky z odstavných plôch a

opravárenských dielní poľnohospodárskej techniky. Je potrebné skonštatovať, že v súčasnosti je výrazne nižší stav hospodárskych zvierat.

Nariadením vlády č. 269/2010 Z.z. sa ustanovili kvalitatívne ciele povrchových vôd a limitné hodnoty ukazovateľov znečistenia odpadových vôd a osobitných vôd. Povrchové vody sú znečisťované hlavne odpadovými vodami priemyselnými a komunálnymi, ktoré sú vypúšťané priamo do vodného toku. K nepriamemu znečisťovaniu dochádza aj vplyvom dažďovej vody (znečisťujúce látky v ovzduší a v pôde).

Riešené územie patrí do povodia rieky Dunaj. Rieka Dunaj ohraničuje južnú časť k. ú. obce Iža. Rieka Dunaj má kvalitu vody ovplyvnenú zdrojmi znečistenia, ktoré sa nachádzajú mimo k.ú. obce Iža. Na znečistení toku Dunaja sa podieľajú priemyselné a komunálne odpadové vody z bodových zdrojov znečistenia, z plošných zdrojov, najmä poľnohospodárska činnosť, ako aj lodná doprava. Znečistenie vody v Dunaji je ovplyvňované znečisťovaním prítoku rieky Váh v dolnom úseku.

Podzemné vody majú vyhradené osobitné miesto v zákone o vodách, prednostne sa majú využívať pre zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou.

Znečisťovanie povrchových vôd je spôsobované prvkami typickými pre poľnohospodársky a urbanizovaný priestor. Najvýraznejšími prvkami sú rastlinná a živočíšna výroba, výrobné prevádzky a skládky priemyselných a komunálnych odpadov, doprava, havarijné stavy a neodkanalizované sídla. Na povrchové vody v dotknutom území majú vplyv bodové znečistenie, difúzne znečistenie a hydromorfologické zmeny.

V predmetnom území je podzemná voda genetického typu fluviogénny (Gazdova charakteristika - prechodný zmiešaný) chemického typu Ca-SO<sub>4</sub>-HCO<sub>3</sub>, pričom celková mineralizácia predstavuje hodnoty 447 mg.l<sup>-1</sup> až 2 863 mg.l<sup>-1</sup>. Ide o fluviálne sedimenty piesčité štrky, piesky jadra Žitného ostrova a nízkych terás (kvartér-pleistocén-holocén), pričom z hľadiska kvalitatívnych vlastností podzemných vôd ich zaradujeme do triedy kvality H (znečisťujúce zložky tvoriace triedu sú NO<sub>3</sub>, NO<sub>2</sub>, Pb, Mn a minimálne 2 anomálie triedy D (Mn, SO<sub>4</sub>) a minimálne 1 anomália triedy B (Ca+Mg).

## **5. Pôdne pomery – kultúra, pôdny typ, pôdny druh a bonita, stupeň náchylnosti na mechanickú a chemickú degradáciu, kvalita a stupeň znečistenia pôd**

Pôda predstavuje významný krajinný prvok s nezastupiteľnou energetickou a bioprodukčnou funkciou. Patrí medzi neobnoviteľné prírodné zdroje, s nezastupiteľnou produkčnou funkciou, je to jeden z najdôležitejších existenčných faktorov ľudskej spoločnosti. Kvalita pôdneho krytu výrazne podmieňuje existenciu určitých typov rastlínstva a živočíšstva v krajine.

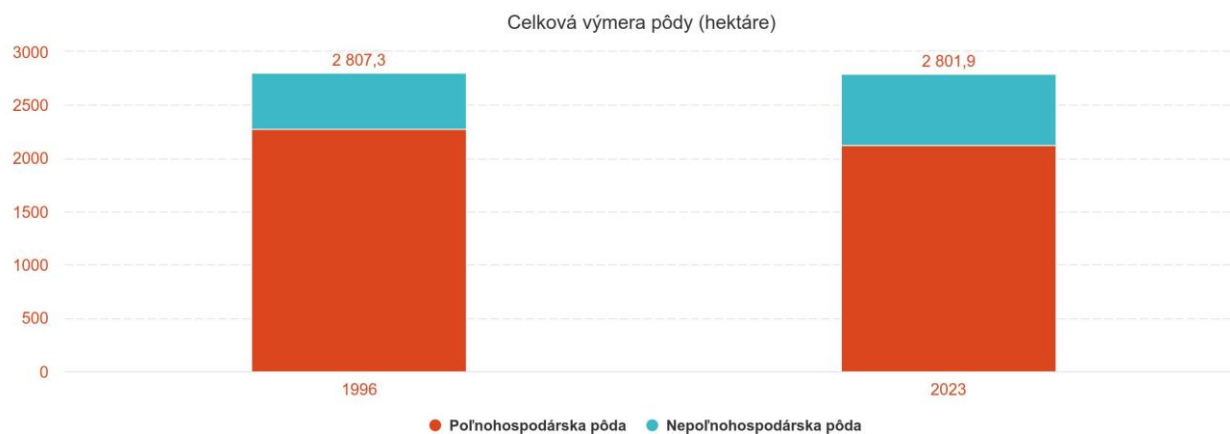
Vývoj pôd je výrazne ovplyvňovaný všetkými prvkami fyzicko-geografického prostredia (substrátom, reliéfom, klímou, vodou, rastlínstvom a živočíštvom) sprevádzaný zložitými chemickými, fyzikálnymi a biologickými procesmi ale aj antropogénnymi zásahmi do pôdy.

Správa o hodnotení vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie  
Zmeny a doplnky ÚPN obce Iža č. 2/2023

Na štruktúre pôdnej pokrývky sa podieľajú viaceré pôdne druhy a typy. Na Podunajskej nížine sa nachádzajú prevažne čiernice a černoze, v jej pahorkatinnej časti hnedozeme a luvizeme. Na nivách vodných tokov prevládajú fluvizeme.

Z hľadiska kvality pôdneho fondu územie okresu Komárno je reprezentované najúrodnejšími pôdami, ktoré v súčasnosti s neustále narastajúcou intenzifikáciou poľnohospodárskej výroby si vyžadujú naliehavú ochranu. V okrese Dunajská Streda viac ako polovicu z celkovej výmery poľnohospodárskej pôdy predstavuje chránená pôda (poľnohospodárska pôda zaradená podľa kódu bonitovanej pôdno-ekologickej jednotky do 1.- 4. kvalitatívnej skupiny). Hlavnou príčinou takéhoto vysokého hodnotenia pôd je výhodná geografická poloha v rámci Slovenska, špecifické klimatické a stanovištné podmienky nížinného typu, priaznivý hydrologický režim a geologické podložie pre vývin najkvalitnejších pôd.

V katastrálnom území obce prevládajú hlinito-piesočnaté a piesočnato-hlinité pôdne druhy, s menším výskytom hlinitých pôd. V severnej polovici k.ú. sa vyskytujú aj piesočnaté pôdy. Pôdy sú bez skeletu až slabo skeletnaté. Potenciálna erózia pôdy na väčšej časti riešeného územia je nijaká až nepatrná (v severnej polovici k.ú. obce je slabá). Hlavné pôdne typy v k.ú. sú černoze slabo glejové, sprievodné čiernice a sporadicky zasolené alkalické pôdy, nivné pôdy glejové, čiernice karbonátové a čiernice glejové, regosoly až černoze prevažne na karbonátových pieskoch a černoze karbonátové. Bonita poľnohospodárskych pôd je vysoká.



Správa o hodnotení vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie  
Zmeny a doplnky ÚPN obce Iža č. 2/2023



### Kontaminácia pôdy

Na charakter pôdy vplyvajú rôzne prírodné činitele, ako geologický podklad, reliéf, klíma, hydrologické pomery i rastlinstvo. Ukazovateľom pre hodnotenie pôdy je intenzifikácia poľnohospodárskej výroby, najmä koncentrácia hospodárskych zvierat, aplikácia chemických látok – pesticídov z priemyselných hnojív, ktoré negatívne pôsobia na povrchové a podzemné vody, ale aj na poľnohospodársku pôdu a následne cez potravinový reťazec na človeka. Časť látok prenášaná v podzemných vodách sa ukladá v pôdach najmä v zóne kapilárneho vztlínania. Niektoré stopové prvky, ktoré majú zvýšené koncentrácie v pôdach sa takto koncentrujú a niektoré sú dôsledkom aplikácie priemyselných hnojív agrochemikálií.

Na celom riešenom území je dominujúcim distribuovaným faktorom sekundárne znečistenie s narušeným kyslíkovým režimom podzemných vôd (asociácia Fe, Mn), dominujúcim činiteľom je poľnohospodárska pôda s vysokým stupňom agrochemických postupov. Okrem celoplošnej distribúcie poľnohospodárskej produkcie sa dominujúce prvky potenciálneho priemyselného znečistenia sústreďujú do mestských sídiel a ich bezprostredného okolia, čo sa odzrkadľuje aj v susedstve s k. ú. okresného mesta Komárno.

## **6. Fauna, flóra – kvalitatívna a kvantitatívna charakteristika, chránené vzácne a ohrozené druhy a biotopy, významné migračné koridory živočíchov**

Z hľadiska fyto geografického členenia riešené územie patrí do oblasti panónskej flóry (Pannonicum), obvodu eupanónskej xerothermnej flóry (Eupannonicum), okresu Podunajská nížina.

Potenciálna prirodzená vegetácia je vegetácia, ktorá by sa za daných klimatických, pôdnych a hydrologických pomerov vyvinula na určitom mieste (biotope), keby vplyv ľudskej činnosti ihneď prestal pôsobiť. Poznanie prirodzenej potenciálnej vegetácie územia je dôležité najmä z hľadiska rekonštrukcie, obnovy a ďalšieho prirodzeného vývoja vegetácie (lesnej aj nelesnej) s cieľom jej priblíženia sa či úplného prinavrátenia do prirodzeného stavu, aby sa tak zabezpečila ekologická stabilita územia.

Potenciálnu prirodzenú vegetáciu na väčšine riešeného územia – v južnej polovici – predstavujú jaseňovo-brestovo-dubové, jelšové lužné lesy a vrbovo-topoľové lužné lesy.

V severnej polovici k. ú. obce potenciálnu prirodzenú vegetáciu tvoria dubovo-hrabové lesy, dubové a cerovo-dubové lesy.

Vplyvom intenzívneho hospodárenia pôvodná vegetačná pokrývka bola vo väčšej časti odstránená (zachovali sa zvyšky lesov a lesíkov, ktoré umožňujú vytvoriť obraz o ich prirodzenom alebo jemu blízkom zložení – ochrana týchto lesov je veľmi dôležitá, lebo pôsobia ako ekostabilizačný faktor), na miestach prirodzených kultúr sa nachádzajú najúrodnejšie poľnohospodárske pôdy Slovenska.

Živočíchovia tvoria nezastupiteľnú zložku všetkých typov spoločenstiev biosféry. V zložitých potravných reťazcoch rozhodujúcou mierou prispievajú k ekologickej rovnováhe v obehú látok a energie. Čím väčšia je druhová rozmanitosť, tým lepšie podmienky sa vytvárajú pre ďalší rozvoj územia aj v prípade, ak ich chápeme z hľadiska ekologickej stratégie ľudskej spoločnosti. Dnešné rozšírenie a zloženie fauny je výsledkom dlhodobého vývinu.

Z hľadiska živočíšnej regionalizácie Slovenska územie obce patrí do Panónskej oblasti, v rámci ktorej do juhoslovenského obvodu lužného dunajského okrsku.

Na území obce sa z poľovnej (srstnatej i pernatej) zveri vo voľnej prírode nachádzajú všetky významné druhy (srnec, diviak, bažant, jarabica a zajac).

## **7. Krajina – štruktúra, typ, scenéria, stabilita, ochrana**

### **Štruktúra krajiny**

V krajine dotknutého územia a jeho okolia sa nachádzajú človekom modifikované prvky, ktoré spolu vytvárajú obraz o súčasnom využití územia. K zmene krajinnej štruktúry záujmového územia došlo v minulosti. V období odlesnenia územia a jeho následného využitia na poľnohospodárske účely. Súčasná krajinná štruktúra širšieho územia je tvorená krajinnou štruktúrou vidieckeho typu, ktorá vznikla vplyvom antropogénnych aktivít človeka a prírodných podmienok územia špecifických svojou polohou na Podunajskej nížine. Štruktúru územia tvorí vidiecky

typ sídelnej štruktúry s obytnou, obšlužnou, poľnohospodárskou a dopravnou funkciou. V krajinnej štruktúre vidieckeho typu (intenzívne využívané) prevažujú prvky druhotnej krajinnej štruktúry (súčasnej krajinnej štruktúry), teda prvky pozmenené alebo ovplyvnené činnosťou človeka a prvky umelé.

Súčasná krajinná štruktúra dotknutého územia je tvorená ornou pôdou, využívanou na poľnohospodárske účely.

Základné mapovacie jednotky mapy využitia zeme sú: orná pôda (OP) a trvalé kultúry (vinice, záhrady a ovocné sady), trvalé trávne porasty (TTP), lesná pôda (LP), nelesná drevinná vegetácia (NDV), vodné toky a plochy (VP), sídelné, technické a výrobné prvky (ZP), produktovody, dopravné objekty a línie, rekreačno-oddychové, športové a kultúrno-historické objekty, ostatné plochy s prvkami odkrytého substrátu (O) a iné.

Rozhodujúcim prvkom určujúcim a ovplyvňujúcim nielen intenzitu poľnohospodárskej výroby ale aj územný rozvoj a osídlenie, ochranu a tvorbu životného a krajinného prostredia, je poľnohospodárska pôda na celkovej rozlohe 2 284,3772 ha. V pestovaní vínnej révy dominujú odrody Rizling vlašský, Veltlín zelený, Müller thurgau, Svätovavrinské, ale aj Irsai oliver, Frankovka a Dievčie hrozno. Záhrady tvoria súčasť urbanizovaných častí, kde plnia mnohoraké funkcie. Patria medzi najpremenlivejšie kategórie zelene v intraviláne obce, striedajú sa v nich základné typy: zeleninová záhrada, ovocný sad alebo pole. Zaručujú ekologickú vyváženosť tých častí, kde sa vyskytujú. Krajinnoeologická hodnota záhrad klesá s intenzitou obrábania a rastie s počtom stromov. V ovocných sadoch tvoriacich súčasť záhrad sa pestujú rôzne ovocné druhy, veľkej oblúbe sa tešia hlavne broskyne. Trvalé trávne porasty predstavujú lúky, pasienky ako i ďalšie prirodzené a poloprirodzené nedrevinové spoločenstvá zväčša poloextenzívne využívané. Porasty sú druhovo pestré, s vysokým zastúpením pôvodných druhov. V inundačnom resp. zamokrenom území sa nachádzajú trávne plochy, postupne zarastajúce drevinnou vegetáciou. Sú sukcesným štádiom vývoja smerom k lesným spoločenstvám. Ich druhové zloženie je závislé na pôvodnom využívaní týchto plôch – ak boli využívané ako trávne porasty, druhové zloženie býva prirodzené (porasty v inundačnom území Dunaja), ak bolo využívanie iné alebo pôvodný kryt bol mechanicky porušený, vyvíjajú sa tu spoločenstvá s vysokým zastúpením ruderálnych druhov (priestory okolo niektorých hospodárstiev rozptýleného osídlenia – Bokroš). Ochranné (protipovodňové) hrádze pozdĺž Dunaja predstavujú antropogénny biotop zatravněný a pravidelne udržiavaný.

Lesy (lesný pôdny fond) zostali zväčša len na tých lokalitách, ktoré nebolo možné poľnohospodársky využiť (zaplavované, zamokrené plochy, svahy). V súčasnosti sú zachované iba fragmenty lesov. Nelesnú drevinnú vegetáciu, tzv. rozptýlenú vegetáciu v krajine, predstavuje najmä sprievodná vegetácia komunikácií a tokov, porasty močarísk nelesného charakteru, porasty poľných medzí, remízky, solitéry stromov, krov a ich zoskupenia.

V katastrálnom území tvorí významný vegetačný krajinný prvok, ktorej pôdorys limituje intenzívne využívaná poľnohospodárska pôda. V riešenom území sa vyskytuje:

- *skupinová NDV* (zväčša na zamokrených lokalitách – remízky, v okrajových polohách depresných a podmáčaných území a v okrajových častiach sídla zeleň v súkromných záhradách, verejná zeleň v obci )
- *líniová NDV* (sprievodná vegetácia vodných tokov - kanálov, významná je pobrežná zeleň pozdĺž rieky Dunaj, kontaktná zeleň medzi záhradami, poliami a vinicami, líniová zeleň pozdĺž katastrálnej hranice, sprievodná zeleň pozdĺž štátnej cesty, miestnych komunikácií a poľných ciest,
- *solitérna NDV* (solitéry sa vyskytujú zriedkavo, väčšinou na ornej pôde pri určitej prekážke obrábania pôdy).

Ostatné plochy. Súčasťou ostatných plôch je aj odkrytý substrát. Táto mapovacia jednotka nemá presné ohraničenie, výmeru a jej význam z hľadiska využívania pôdy nie je dôležitý, v riešenom území má však svoje nezastupiteľné miesto. Predstavuje ho línia piesčitého odkrytého brehu rieky Dunaj – pláže, ktoré sú mimoriadne atraktívne hlavne v rámci turizmu a rekreácie. Dunaj so svojimi jedinečnými plážami, hodnotné prírodné prostredie regiónu a dobudované obce predstavujú obrovský potenciál pre rozvoj turistického priemyslu Podunajska.

### Scenéria krajiny

Dotknuté územie predstavuje rovinatú poľnohospodársky využívanú vidiecku krajinu. Krajinná scenéria územia je monotónna bez vizuálnych výškových diferencií, ktorú tvorí rozsiahla horizontálna plochá rovina s dominanciou obrábaných orných plôch, resp. vysadených polí s malým podielom vzrastlej a solitérne vegetácie.

Z pohľadu vizuálneho vnímania krajiny a jednotlivých prvkov jej scenérie je jedným z najvýraznejších limitov reliéf, ktorý ma priamy vplyv na počet výhľadových a videných priestorov. Prírodné aj umelo vybudované prvky krajinej štruktúry určujú estetický potenciál priestoru krajiny a zároveň ho môžu rozdeľovať na jednotlivé časti a celky.

Pod estetickým vnímaním krajiny rozumieme hodnotenie charakteristického vzhľadu krajiny na základe interpretácie a zoskupenia prvkov súčasnej krajinej štruktúry.

Riešené územie charakterizujeme ako poľnohospodársku, nížinnú, rovinnú krajinu so sústredeným vidieckym sídlom:

- ako rovinná oráčinová krajina,
- len na úzkom výčnelku katastra sa typ smerom na S mení na nížinnú, rovinnú oráčinovo-lúčno-lesnú krajinu a nížinnú, pahorkatinovú oráčinovo-lesnú krajinu.

### Stabilita krajiny

Ekologickú stabilitu územia možno definovať ako schopnosť ekosystémov odolávať pôsobeniu negatívnych vplyvov a zachovať si pritom podmienky pre existenciu pôvodných druhov.

Dotknuté územie nie je urbanisticky stabilizované. Úroveň ekologickej stability krajiny je možné vyjadriť prostredníctvom množstva ekostabilizačných prvkov ako sú: lesné porasty, vodné plochy, lúky, pričom významnú úlohu má aj ich vzájomné prepojenie.

Podrobne bol stav ekologickej stability spracovaný v Štúdiu regionálneho systému ekologickej stability okresu Komárno, ktorý vymedzil biocentrá a biokoridory interakčné prvky a genofondovo významné lokality. V dotknutom území sa nenachádzajú prvky územného systému ekologickej stability. Podľa spracovaného RÚSES je stupeň ekologickej stability dotknutého územia na ktorom sa vyskytuje orná pôda, charakterizovaný ako veľmi nízky. Koeficient ekologickej kvality priestorovej štruktúry je 0,20.

V rámci tvorby dokumentov ÚSES pre daný región sa hodnotí aj ekologická stabilita územia, ktorú môžeme definovať ako schopnosť ekosystémov odolávať pôsobeniu negatívnych vplyvov a zachovať si pritom podmienky pre existenciu pôvodných druhov

*Prvý stupeň – veľmi nízky* predstavujú plochy výrazne ovplyvňované človek (územia intenzívne využívané, orná pôda resp. zastavané územia), zastúpenie ekologicke významných segmentov krajiny je veľmi nízky, nevyhnutné je zvýšenie podielu NDV.

*Druhý stupeň – nízky* predstavujú vinohrady a sady v oblastiach Kravany nad Dunajom, Búč, Bátorové Kosihy, Modrany, Radvaň, Marcelová, Šrobárová, Nesvady, Dulovce, Hurbanovo, Pribeta. Pri tvorbe MÚSESU je nevyhnutné zvýšiť podiel ekologicke významných segmentov krajiny.

*Tretí stupeň – stredný* predstavujú lokality lúk a pasienkov v oblasti Búčskeho majera, majera Mária pri Kravanoch nad Dunajom, okolo Nesvád a východne od Hurbanova. Lúky a pasienky sa podieľajú pri zvyšovaní ekologickej stability krajiny. Je potrebné zvýšiť ich podiel v krajine.

*Štvrtý stupeň – vysoký* predstavujú prevažne lesné porasty, zamokrené územia (staré ramená, meandre a slatiniská), brehové porasty pozdĺž významnejších vodných tokov, v krajine predstavujú prirodzený prírodný prvok, sú to napr. porasty pri Búčskom jazere, lesíky na Hronskej pahorkatine pri Marcelovej.

*Piaty stupeň – veľmi vysoký* predstavujú územia najmenej postihované aktivitami človeka, čiže predstavujú v krajine prirodzené a pôvodné prírodné štruktúry, mnohé z nich sú predmetom záujmu ochrany prírody a krajiny, napr. rieka Dunaj s ostrovmi a inundačným územím, vyhlásené a navrhované CHÚ.

## **8. Chránené územia, chránené stromy a ochranné pásma podľa osobitných predpisov (napr. národné parky, chránené krajinné oblasti, navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu), európska sústava chránených území (NATURA 2000), chránené vodohospodárske oblasti, územný systém ekologickej stability (miestny, regionálny, nadregionálny)**

Základným právnym predpisom upravujúcim ochranu prírody a krajiny, ako aj obmedzovanie a usmerňovanie zásahov do prírody a krajiny je zákon č. 543/2002 Z.

z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. Legislatívnou formou prispieva k zachovaniu rozmanitosti podmienok a foriem života na zemi, k vytvoreniu podmienok na trvalé udržanie, obnovovanie a racionálne využívanie prírodných zdrojov, k záchrane prírodného dedičstva, charakteristického vzhľadu krajiny a udržiavanie ekologickej stability. Ochrana krajiny je založená na princípe zachovania územného systému ekologickej stability, ktorý zabezpečuje rozmanitosť podmienok a foriem života v krajine. Prepojenie krajiny s urbanizovaným prostredím zabezpečuje zelená infraštruktúra, ktorú zákon o prírode a krajine chápe ako sieť prírodných a poloprírodných prvkov (predovšetkým plôch zelene a vodných ekosystémov), ktorá je vytváraná a spravovaná s osobitným zreteľom na zabezpečenie biologickej rozmanitosti, ekologickej stability a priaznivého životného prostredia.

### **BOKROŠSKÉ SLANISKO – PRÍRODNÁ REZERVÁCIA (PR)**

Lokalita Bokrošské slanisko leží v katastri obce Iža severne od Ižianskeho kanála. Vyznačuje sa veľmi slanou pôdou a na ňu viazanými vzácnymi druhmi rastlín a živočíchov. Bokrošské slanisko je malé rozlohou, ale významné svojou prírodnou hodnotou. Je unikátne nielen u nás, ale aj v rámci celej Európy.

Územie je chránené od roku 1988 ako Prírodná rezervácia Bokrošské slanisko, v ktorej platí 4. stupeň ochrany, v jej ochrannom pásme (zóna v šírke 100 m od hranice rezervácie) 3. stupeň ochrany. Od roku 2004 je územie súčasťou európskej sústavy chránených území NATURA 2000 pod názvom Územie európskeho významu Bokrošské slanisko.

Rozloha územia: 10,2 ha.

### **PRÍRODNÉ HODNOTY ÚZEMIA RASTLINY A VEGETÁCIA**

Bokrošské slanisko je ako malý ostrovček života vzácných slanomilných druhov uprostred intenzívne využívanej poľnohospodárskej krajiny. Predstavuje zvyšok najsevernejšie vysunutých výbežkov maďarských solných púst. Z európskeho hľadiska je na lokalite významný biotop 1340\*, ktorý sa nazýva vnútrozemské slaniská a patrí medzi prioritné biotopy EÚ.

Slanomilná vegetácia sa nachádza iba na veľmi malej časti lokality, zvyčajne v terénnych zníženinách. Nájdeme ju podľa bieleho sfarbenia pôdy. Veľká časť chráneného územia je pokrytá suchými lúkami, ktoré sa vyznačujú veľkou farebnosťou a druhovou pestrosťou.

K najvzácnejším typom slanomilnej vegetácie patria tzv. slané oká. Sú to miesta s extrémne slanou pôdou a riedkym porastom rastlín. V suchom lete sa tvoria v pôde hlboké pukliny. V súčasnosti sa tu už len veľmi vzácne vyskytuje kriticky ohrozený druh gáfrovka ročná *Camphorosma annua*. Takmer 75 % lokalít na Slovensku, na ktorých bol druh zaznamenaný ešte v 70-tych rokoch minulého storočia, bolo zničených. Typickým slanomilným druhom je ohrozený druh skorocel prímorský *Plantago maritima*, ktorý sa zasoleniu prispôbil sukulentnou stavbou tela.

Typickým predstaviteľom slaných stepí v Panónskej nížine je ohrozený a chránený druh palina slanomilná *Artemisia santonicum*, ktorá obľubuje na jar zaplavené a v lete vysychajúce miesta.

Na miestach s relatívne nižším obsahom solí je už vegetácia hustejšia. Typické sú trávy, ako napr. kostrava paovčia *Festucapseudovina*. Pestrosť vegetácie slaniska dopĺňajú ďalšie ohrozené druhy, ako hadokoreň sivý *Podospermum canum*, astrička panónska *Tripolium pannonicum* či prerastlík najtenší *Bupleurum tenuissimum*. Medzi kriticky ohrozené druhy Slovenska patrí druh vlhkých stanovišť starček zlatožltý *Senecio doria*, lobodapobrežná *Atriplex littoralis* a zemežlč pobrežná *Centaurium littorale*.

Slaniská sú ideálnym životným priestorom pre druhy, ktoré obľubujú nízku vegetáciu extenzívne obhospodarovaných slanísk, lúk a pasienkov. Z bezstavovcov tu možno pozorovať kobylku hryzavú *Decticus verrucivorus*, koníka štíhleho *Aiolopus thalassinus* či koníka ukrajinského *Chorthippus oschei*. Na slanisku sa vyskytuje i veľmi vzácny koník stepný *Acrida ungarica*, ktorého výskyt tu bol potvrdený aj v roku 2013.

Na lokalite možno z motýľov vidieť poletovať modráčika krvavcového *Maculinea teleius* a ohniváčika veľkého *Lycaena dispar*, ktoré sú druhmi európskeho významu, a tiež napr. očkáňa lúčneho *Maniola jurtina* alebo modráčika obyčajného *Polyommatus icarus*.

Z plazov európskeho významu tu môžeme vidieť jaštericu krátkohlavú *Lacerta agilis*, z vtákov počas ťahu napr. ľabtušku lúčnu *Anthus pratensis*. Z európsky významných druhov spevavcov na lokalite hniezdi penica jarabá *Sylvia nissoria* a strakoš obyčajný *Lanius collurio*. Z vyššieho porastu bylín možno za súmraku počuť typický hlas chrapkáča poľného *Crex crex* či početnejšiu prepelicu poľnú *Coturnix coturnix*. Na slanisku lovia potravu európsky významné druhy dravcov – v lete kaňa močiarna *Circus aeruginosus* a v zime kaňa sivá *Circus cyaneus*. Z poľovných druhov zveri sa tu vyskytuje srnec lesný *Capreolus capreolus*, zajac poľný *Lepus europaeus* či bažant obyčajný *Phasianus colchicus*.

Bokrošské slanisko bolo v minulosti súčasťou rozsiahleho komplexu slanísk Podunajska, z ktorých sa dodnes zachovali už iba fragmenty. Malo charakter stepného pasienka, pričom extenzívna pastva zvierat udržiavala nízky porast a bránila šíreniu drevín a invázií druhov rastlín. Takáto činnosť človeka vytvárala ideálne podmienky na existenciu slaniskových druhov. Odkedy sa na lokalite prestalo pásť, začala zarastať drevinami a inváziími druhmi.

V roku 1959 bola celá plocha slaniska zoraná a vysadili sa tu bresty a topole. Bresty sa neujali, topole sa sčasti ujali, a tak v súčasnosti lemuje južný okraj lokality porast hybridných topol'ov. V roku 1978 bola trávnatá plocha znovu preoraná a zalesnená dubom letným, lipou malolistou, javorom horským a jelšou lepkavou, ktoré sa čiastočne ujali v strednej časti lokality.

V 60-tych rokoch 20. storočia bol z južnej strany slaniska vybudovaný Ižiansky kanál, ktorý má dodnes výrazný odvodňovací vplyv na lokalitu. Na jeho severnom brehu možno vidieť soli vyzrážané na ílovitých vrstvách, ktoré sú výrazne prevlhčené priesakom mineralizovanej podzemnej vody. Územie slaniska je

popretkávané priekopami hlbokými približne 1 m, vytvorenými v minulosti na účely odvodňovania.

V minulosti sa tu ťažila ílovitá zemina na výrobu tehál. Vo vyhlbených jamách vznikali sol'né jazierka s vlhkomilnou a slanmilnou vegetáciou. Tieto najhodnotnejšie časti slaniska boli zničené následnou výstavbou skládky odpadov.

V dôsledku viacerých negatívnych zásahov sa z územia slaniska dodnes zachovala iba jeho malá časť – pri skládke, pozdĺž priekopy a oplotenia. Prehlbenie terénu počas ich budovania odkrylo potenciál územia – v zníženinách sa vytvárajú slané oká, ktoré sol' vyzrážaná na povrchu pôdy farbí na bielo. Tu prežívajú vzácne slanmilné druhy rastlín.

Podmienkou existencie slaniska je podzemná voda obohatená sol'ami, jej dostatočne vysoká hladina (v dosahu kapilárneho vztlínania) a presychanie pôdy v lete. Zjednodušene povedané, treba udržať zasolenie pôdy, ktoré vyhovuje slaniskovým druhom.

Na záchranu slaniska je preto nevyhnutné obnoviť a následne zachovať primeraný vodný režim, najmä dostatočne vysokú hladinu podzemnej vody. Tým sa podporí výpar a v povrchovej vrstve pôdy sa bude hromadiť viac solí. Aby sa odstránil odvodňovací efekt Ižianskeho kanála, v rámci projektu LIFE+ sa plánuje vybudovanie podzemnej ílovej bariéry, ktorá zabezpečí zdvihnutie hladiny podzemnej vody na území Bokrošského slaniska. V budúcnosti je nevyhnutné na lokalite zasypať menšie odvodňovacie kanály.

Aby sa na slanisku zachovali vzácne druhy rastlín a živočíchov, obnovuje sa tradičné hospodárenie. Pasenie zmiešaného stáda oviec a kôz podporí opätovné rozširovanie vzácných slaniskových druhov. Dotácia z EÚ umožnila stavbu prístrešku pre zvieratá, napájadla a oplotenia, ktoré bráni úniku zvierat na okolitú poľnohospodársku pôdu. Návrat k tradičnej pastve je ideálnym spôsobom zachovania týchto prírodných fenoménov.

### **Medzinárodné dohovory**

V rámci medzinárodných dohovorov platí na území Slovenska niekoľko významných zmlúv a dohovorov, ktoré majú za cieľ výraznejšie chrániť svetové dedičstvo na Zemi. Podľa nich sú vyčlenené chránené územia a lokality, ktoré nie sú kategóriou chráneného územia podľa zákona č. 543/2002 Z. z., ale tvoria významnú základňu pre rozvoj vedy a prezentácie ochrany prírody v zahraničí. Tieto územia môžu však patriť do národnej sústavy chránených území, alebo do navrhovanej európskej súvislej sústavy chránených území NATURA 2000. Sieť sústavy **NATURA 2000** predstavuje súvislú európsku ekologickú sieť chránených území na ochranu prírodných biotopov, voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín významných pre ES. Sústavu NATURA 2000 tvoria dva typy území – osobitné územia ochrany (Special Areas of Conservation, SACs) vyhlasované na základe Smernice o biotopoch a osobitne chránené územia (Special Protection Areas, SPAs) vyhlasované na základe Smernice o vtákoch.

Cieľom súvislej európskej sústavy chránených území (NATURA 2000) je zabezpečiť ochranu najvzácnejších a najviac ohrozených druhov voľne rastúcich rastlín, voľne žijúcich živočíchov a ochranu prírodných biotopov, zachovať priaznivý stav biotopov a druhov európskeho významu ako prírodného dedičstva.

Sústavu NATURA 2000 tvoria dva typy území: *chránené vtáčie územia (CHVÚ) a územia európskeho významu (ÚEV)*.

Biotopy druhov vtákov európskeho významu a biotopy sťahovavých druhov vtákov možno na účel zabezpečenia ich prežitia a rozmnožovania vyhlásiť za chránené vtáčie územia.

### **CHRÁNENÉ VTÁČIE ÚZEMIA:**

#### **SKCHVU007 DUNAJSKÉ LUHY**

Chránené vtáčie územie sa nachádza v okrese Bratislava II v katastrálnych územiach Podunajské Biskupice, Ružinov, v okrese Bratislava IV v katastrálnom území Karlova Ves, v okrese Bratislava V v katastrálnych územiach Čunovo, Jarovce, Petržalka, Rusovce, v okrese Senec v katastrálnych územiach Hamuliakovo, Kalinkovo, Nové Košariská, v okrese Dunajská Streda v katastrálnych územiach Baka, Bodíky, Čilistov, Dobrohošť, Gabčíkovo, Klúčovec, Kyselica, Medveďov, Mliečno, Rohovce, Sap, Šamorín, Šul'any, Vojka nad Dunajom, v okrese Komárno v katastrálnych územiach Čičov, Iža, Klížska Nemá, Komárno, Kravany nad Dunajom, Moča, Nová Stráž, Patince, Radvaň nad Dunajom, Trávník, Veľké Kosihy, Zlatná na Ostrove a v okrese Nové Zámky v katastrálnych územiach Chľaba, Kamenica nad Hronom, Mužla, Obid, Štúrovo. Chránené vtáčie územie má výmeru 16 511,58 hektára.

Celková rozloha CHVÚ stanovená vyhláškou MŽP SR č. 440/2008 Z. z. je 16511,58 ha. Územie zahŕňa takmer celý slovenský úsek Dunaja a jeho inundačné územie od ústia Moravy až po Ipel', mimo intravilán Bratislavy. Vyhlásené bolo na účel zabezpečenia priaznivého stavu biotopov druhov vtákov európskeho významu a biotopov sťahovavých druhov vtákov bociana čierneho, brehule hnedej, bučiacika močiarneho, čajky čiernohlavej, haje tmavej, hlaholky severskej, hrdzavky potápavej, chochlačky sivej, chochlačky vrkočatej, kačice chrapľavej, kačice chripl'avej, kalužiaka červenonohého, kane močiarnej, ľabtušky poľnej, orliaka morského, potápača bieleho, rybára riečného, rybárika riečného, volavky striebritej a zabezpečenia podmienok ich prežitia a rozmnožovania, ako aj na účel zabezpečenia priaznivého stavu biotopov a zabezpečenia podmienok prežitia a rozmnožovania sťahovavých vodných druhov vtákov vytvárajúcich zoskupenia počas migrácie alebo zimovania, najmä druhov uvedených v prílohe č. 1 vyhlášky.

CHVÚ je dlhodobo najvýznamnejším hniezdiskom orliaka morského, rybára riečného a čajky čiernohlavej. V prípade čajky čiernohlavej hniezdi v CHVÚ až 99 % celej slovenskej populácie, v prípade rybára riečného je to okolo 40 %. CHVÚ je zároveň jedným z 3 najvýznamnejších území na Slovensku pre hniezdenie belušej malej, bučiacika močiarneho a rybárika riečného a jedným z 5 najvýznamnejších hniezdiskov hrdzavky potápavej, kačice chrapľavej, kačice chripl'avej a kalužiaka červenonohého. CHVÚ je významné pre ochranu migrujúcich a zimujúcich populácií vodných vtákov, najmä hlaholky severskej, chochlačky sivej, chochlačky vrkočatej, potápača bieleho a ďalších.

Ohrozenia predmetov ochrany CHVÚ vyplývajú najmä z jeho polohy v blízkosti Bratislavy a postavenia rieky Dunaj ako dôležitej medzinárodnej vodnej cesty. K významným, z toho vyplývajúcim negatívnym faktorom patria najmä vyrušovanie na hniezdiskách, intenzívne hospodárenie v lesoch a ťažba dreva, ťažba štrkopieskov, nevhodný vodný režim v ramennej sústave, intenzívne poľovníctvo, rybárstvo a s tým vyplývajúce pytlíctvo a šírenie invázných nepôvodných druhov šeliem.

Charakteristika: Územie reprezentuje hlavný tok rieky Dunaj a jej ľavý breh s lužnými lesmi.

Cieľom ochrany je zabezpečenie priaznivého stavu biotopov 22 prevažne vodných ale i lesných druhov vtákov európskeho významu a biotopov sťahovavých druhov bociana čierneho, brehule hnedej, bučičika močiarného, čajky čiernohlavej, haje tmavej, hlaholky severskej, hrdzavky potápavej, chochlačky sivej, chochlačky vrkočatej, kačice chrapľavej, kačice chripľavej, kalužiaka červenonohého, kane močiarnej, ľabtušky poľnej, orliaka morského, potápača bieleho, rybára riečného, rybárika riečného, volavky striebristej a zabezpečenia podmienok ich prežitia a rozmnožovania. Chránené vtáčie územie sa vyhlasuje aj na účel zabezpečenia priaznivého stavu biotopov a zabezpečenia podmienok prežitia a rozmnožovania 41 sťahovavých vodných druhov vtákov vytvárajúcich zoskupenia počas migrácie alebo zimovania, najmä husí, kačíc, labutí, chochlačiek, lysiek, potápok a ďalších.

Vzhľadom na malú vzdialenosť, rozsah a charakter posudzovaného plánu a špecifické ekologické nároky druhov, ktoré sú predmetom ochrany (väzba na hydrológiu, lokomočná a migračná aktivita), ako aj cieľov ich ochrany, sa vplyvy tohto strategického dokumentu v súvislosti s jeho vstupmi a výstupmi predpokladajú minimálne na jeden predmet ochrany a teda aj na celé CHVÚ.

### **SKCHVU005 DOLNÉ POVAŽIE**

Celková rozloha CHVÚ Dolné Považie bola stanovená vyhláškou MŽP SR č. 593/2006 Z. z. na 31 195,5 ha. Z toho 78,5 % ha tvorí orná pôda, ktorá je aj najrozšírenejším biotopom. Nachádza sa v okrese Komárno. Vyhlásené bolo na účel zabezpečenia priaznivého stavu biotopov druhov vtákov európskeho významu a biotopov sťahovavých druhov vtákov d'atľa hnedkavého, kane močiarnej, krakle belasej, ľabtušky poľnej, penice jarabej, pipíšky chochlatej, prepelice poľnej, príhľaviara čiernohlavého, rybárika riečného, sokola červenonohého, strakoša kolesára a zabezpečenia podmienok ich prežitia a rozmnožovania.

Predmetom ochrany sú najmä druhy viazané na otvorenú poľnohospodársku krajinu a menej mokrad'ové biotopy. Územie predstavuje jedno z významných historických hniezdisk sokola červenonohého a krakle belasej na Slovensku a jednu z mála lokalít, kde hniezdi strakoš kolesár a ľabtuška poľná. Periodické mokrade vznikajúce počas bohatých zrážok poskytujú zas vhodné hniezdne podmienky pre viaceré vodné druhy vtákov, ako sú kaňa močiarna, rybárik riečny a ďalšie.

Hlavnou príčinou ohrozenia predmetov ochrany v CHVÚ je intenzívne veľkoplošné poľnohospodárstvo a zmena pestovaných poľnohospodárskych plodín, najmä kukurice a repky olejnej, ako aj nadmerné používanie agrochemikálií a pesticídov. Významným negatívnym faktorom je aj nelegálny výrub nelesnej stromovej a

krovinovej vegetácie a naopak, zarastanie pôvodných biotopov inváznymi drevinami a bylinami.

#### **SKCHVU004 DOLNÉ POHRONIE**

Cieľom ochrany je zabezpečenie priaznivého stavu biotopov druhu vtáka európskeho významu včelárika zlatého a zabezpečenia podmienok jeho prežitia a rozmnožovania.

Vzhľadom na vzdialenosť, rozsah a charakter navrhovaného plánu a na ekologické nároky biotopov a druhov, ktoré sú predmetom ochrany, ako aj cieľov ich ochrany, sa vplyvy posudzovaného strategického dokumentu v súvislosti s jeho vstupmi alebo výstupmi nepredpokladajú na daný predmet ochrany a teda ani na samotné CHVÚ.

#### **ÚZEMIA EURÓPSKEHO VÝZNAMU:**

##### **SKUEV0076 BOKROŠSKÉ SLANISKO**

**Biotopy, ktoré sú predmetom ochrany:** 1340 Vnútrozemské slaniská a slané lúky  
Celková rozloha ÚEV je 12,278 ha, ochranné pásmo by malo platiť do vzdialenosti 100 m smerom von od hranice chráneného územia. Predmetom ochrany je biotop 1340\* Vnútrozemské slaniská a slané lúky. Lokalita predstavuje jeden z posledných najsevernejších vysunutých výbežkov soľných maďarských púst, ktoré patria do typu rusko-ázijských soľných stepí. Vyznačuje sa veľmi slanou pôdou. Územie slaniska je popretkávané až 1 m hlbokými priekopami, vytvorenými v minulosti na účely odvodňovania.

Slanomilná vegetácia sa nachádza iba na veľmi malej časti lokality, zvyčajne v terénnych zníženinách. Väčšia časť chráneného územia je pokrytá suchými lúkami. V súčasnosti sa tu už len veľmi vzácne vyskytuje kriticky ohrozený druh gáfrovka ročná (*Camphorosma annua*), ohrozený druh skorocel prímorský (*Plantago maritima*), palina slanomilná (*Artemisia santonicum*) a ďalšie. Na miestach s nižším obsahom solí je už vegetácia hustejšia. Typické sú trávy, ako napr. kostrava paovčia (*Festuca pseudovina*) a ďalšie.

Lokalita bola v minulosti viackrát preoraná a vysadené tu boli viaceré druhy drevín, ako sú bresty, topole, dub letný, lipa malolistá a ďalšie, ktoré sa dodnes sčasti zachovali v južnom okraji a v strednej časti lokality. Výrazný odvodňovací vplyv na lokalitu má v súčasnosti Ižiansky kanál, vybudovaný v 60-tych rokoch 20. storočia na južnej strane slaniska. K významným negatívnym faktorom patrí aj pokračujúce zarastanie lokality drevinami a inváznymi druhmi v dôsledku absencie pastvy dobytká.

Cieľom ochrany je zachovanie stavu biotopu SI1 (1340\*) Vnútrozemské slaniská a slané lúky.

Vzhľadom na malú vzdialenosť (dotyk) hraníc ÚEV a posudzovaného plánu a ekologické nároky biotopu, ktorý je predmetom ochrany (zasolené pôdy), ako aj cieľov jeho ochrany, sa vplyvy navrhovaného strategického dokumentu v súvislosti s jeho vstupmi a výstupmi predpokladajú minimálne na tento predmet ochrany a teda aj na celé ÚEV.

### SKUEV2393 Dunaj

#### Biotopy, ktoré sú predmetom ochrany:

- 6440 Aluviálne lúky zväzu *Cnidion venosi*
- 6430 Vlhkomilné vysokobylinné lemové spoločenstvá na poriečnych nivách od nížin do alpínskeho stupňa
- 91E0\* Lužné vrbovo-topol'ové a jelšové lesy
- 3270 Rieky s bahnitými až piesočnatými brehmi s vegetáciou zväzov *Chenopodion rubri p.p.* a *Bidentition p.p.* Druhy, ktoré sú predmetom ochrany: boleň dravý (*Aspius aspius*), hubár jednorohý (*Bolbelasmus unicornis*), kunka červenobruchá (*Bombina bombina*), spriadač kostihojový (*Callimorpha quadripunctaria*), plž podunajský (*Cobitis taenia*), mora schmidtova (*Dioszeghyana schmidtii*), priadkovec trnkový (*Eriogaster catax*), hrúz Vladykov (*Gobio albipinnatus*), hrúz Kesslerov (*Gobio kessleri*), hrebenačka vysoká (*Gymnocephalus baloni*), hrebenačka pásavá (*Gymnocephalus schraetzer*), vydra riečna (*Lutra lutra*), šabl'a krivočiara (*Pelecus cultratus*), lopatka dúhová (*Rhodeus sericeus amarus*), plotica lesklá (*Rutilus pigus*), plž zlatistý (*Sabanejewia aurata*), syseľ pasienkový (*Spermophilus citellus*), kolok vretenovitý (*Zingel streber*) kolok veľký (*Zingel zingel*).

Cieľom ochrany je zlepšenie alebo zachovanie stavu biotopov 3150 Prirodzené eutrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou plávajúcich a/alebo ponorených cievnatých rastlín typu Magnopotamion alebo Hydrocharition, 3270 Rieky s bahnitými až piesočnatými brehmi s vegetáciou zväzov *Chenopodion rubri p. p.* a *Bidentition p. p.*, 6430 Vlhkomilné vysokobylinné lemové spoločenstvá na poriečnych nivách od nížin do alpínskeho stupňa, 6440 Aluviálne lúky zväzu *Cnidion venosi*, 91E0 Lužné vrbovo-topol'ové a jelšové lesy a zachovanie alebo zlepšenie stavu prevažne vodných ale i lesných druhov *Aspius aspius*, *Bolbelasmus unicornis*, *Bombina bombina*, *Cobitis taenia*, *Dioszeghyana schmidtii*, *Eriogaster catax*, *Romanogobio kesslerii*, *Gymnocephalus baloni*, *Gymnocephalus schraetzer*, *Lutra lutra*, *Pelecus cultratus*, *Rhodeus sericeus amarus*, *Unio crassus*, *Vertigo angustior*, *Zingel streber*, *Zingel zingel*, *Romanogobio vladykovi*, *Euplagia quadripunctaria*, *Rutilus virgo*, *Sabanejewia balcanica*.

Vzhľadom na špecifické ekologické nároky biotopov a druhov, ktoré sú predmetom ochrany (väzba na hydrológiu), ako aj cieľov ich ochrany, sa vplyvy navrhovaného strategického dokumentu v súvislosti s jeho vstupmi a výstupmi nepredpokladajú ani na jeden predmet ochrany a teda ani na celé ÚEV.

### SKUEV0395 POHREBIŠTE

Cieľom ochrany je zlepšenie alebo zachovanie stavu biotopov 3150 Prirodzené eutrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou plávajúcich a/alebo ponorených cievnatých rastlín typu Magnopotamion alebo Hydrocharition a 91E0 Lužné vrbovo-topol'ové a jelšové lesy a prevažne vodných druhov *Bombina bombina*, *Emys orbicularis*, *Lutra lutra* a *Microtus oeconomus mehelyi*.

Vzhľadom na špecifické ekologické nároky biotopov a druhov, ktoré sú predmetom ochrany (väzba na hydrológiu, malá lokomočná a migračná aktivita), ako aj cieľov

ich ochrany, sa vplyvy strategického dokumentu v súvislosti s jeho vstupmi a výstupmi nepredpokladajú ani na jeden predmet ochrany a teda ani na celé ÚEV

#### **SKUEV0065 MARCELOVSKÉ PIESKY**

Cieľom ochrany je zachovanie stavu biotopov 6120 Suchomilné travinnobylinné porasty na vápnatých pieskoch a 6260 Panónske travinnobylinné porasty na pieskoch a zlepšenie stavu druhu *Carabus hungaricus*.

Vzhľadom na špecifické ekologické nároky biotopov a druhov, ktoré sú predmetom ochrany (viazanosť na vnútrozemské viate piesky, presypy a duny a malá lokomočná a migračná aktivita), ako aj cieľov ich ochrany, sa vplyvy strategického dokumentu v súvislosti s jeho vstupmi a výstupmi nepredpokladajú ani na jeden predmet ochrany a teda ani na celé ÚEV.

#### **SKUEV0100 CHOTÍNSKE PIESKY**

Cieľom ochrany je zachovanie stavu biotopov 6120 Suchomilné travinnobylinné porasty na vápnatých pieskoch a 6260 Panónske travinnobylinné porasty na pieskoch.

Vzhľadom na špecifické ekologické nároky biotopov, ktoré sú predmetom ochrany (viazanosť na vnútrozemské viate piesky, presypy a duny), ako aj cieľov ich ochrany, sa vplyvy navrhovaného strategického dokumentu v súvislosti s jeho vstupmi a výstupmi nepredpokladajú ani na jeden predmet ochrany a teda ani na celé ÚEV.

#### **SKUEV0819 VÁŽSKY DUNAJ**

Cieľom ochrany je zachovanie alebo zlepšenie stavu biotopov 6440 Aluviálne lúky zväzu *Cnidion venosi*, 91E0 Lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy a 91F0 Lužné dubovo-brestovo-jaseňové lesy okolo nížinných riek a zlepšenie alebo zachovanie stavu vodných druhov *Aspius aspius*, *Bombina bombina*, *Castor fiber*, *Cobitis taenia*, *Gymnocephalus baloni*, *Gymnocephalus schraetzer*, *Lutra lutra*, *Pelecus cultratus*, *Rhodeus sericeus amarus*, *Unio crassus*, *Zingel streber*, *Zingel zingel*, *Romanogobio vladykovi*, *Rutilus virgo* a *Sabanejewia balcanica*.

Vzhľadom na špecifické ekologické nároky biotopov (viazanosť na záplavové územia nížinných tokov a údolné nivy) a druhov, ktoré sú predmetom ochrany (väzba na hydrológiu), ako aj cieľov ich ochrany, sa vplyvy navrhovaného strategického dokumentu v súvislosti s jeho vstupmi a výstupmi nepredpokladajú ani na jeden predmet ochrany a teda ani na celé ÚEV.

#### **SKUEV0092 DOLNOVÁŽSKE LUHY**

Cieľom ochrany je zlepšenie alebo zachovanie stavu biotopov 3150 Prírodné eutrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou plávajúcich a/alebo ponorených cievnatých rastlín typu Magnopotamion alebo Hydrocharition, 6440 Aluviálne lúky zväzu *Cnidion venosi*, 91E0 Lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy a 91F0 Lužné dubovo-brestovo-jaseňové lesy okolo nížinných riek a zlepšenie stavu vodných

druhov *Gymnocephalus baloni*, *Lutra lutra*, *Rhodeus sericeus amarus* a *Romanogobio vladykovi*.

#### **SKUEV0017 PRI ORECHOVOM RADE**

Cieľom ochrany je zlepšenie stavu biotopov 1340 Vnútrozemské slaniská a slané lúky a 1530 Panónske slané stepi a slaniská.

Vzhľadom na špecifické ekologické nároky biotopov, ktoré sú predmetom ochrany (väzba na silne zasolené pôdy), ako aj cieľov ich ochrany, sa vplyvy navrhovaného strategického dokumentu v súvislosti s jeho vstupmi a výstupmi nepredpokladajú ani na jeden predmet ochrany a teda ani na celé ÚEV.

#### **SKUEV0010 KOMÁRŇANSKÉ SLANISKO**

Cieľom ochrany je zlepšenie stavu biotopu 1340 Vnútrozemské slaniská a slané lúky.

Vzhľadom na vzdialenosť a špecifické ekologické nároky biotopu, ktorý je predmetom ochrany (väzba na silne zasolené pôdy), ako aj cieľov ich ochrany, sa vplyvy navrhovaného strategického dokumentu v súvislosti s jeho vstupmi a výstupmi nepredpokladajú na daný predmet ochrany a teda ani na celé ÚEV

#### **SKUEV0155 ALÚVIUM STAREJ NITRY**

Cieľom ochrany je zachovanie alebo zlepšenie stavu biotopov 1340 Vnútrozemské slaniská a slané lúky, 3150 Prirodzené eutrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou plávajúcich a/alebo ponorených cievnatých rastlín typu Magnopotamion alebo Hydrocharition, 6440 Aluviálne lúky zväzu *Cnidion venosi*, 6510 Nížinné a podhorské kosné lúky a 91E0 Lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy a zlepšenie alebo zachovanie stavu prevažne vodný druhov *Bombina bombina*, *Cirsium brachycephalum*, *Lutra lutra*, *Microtus oeconomus mehelyi*, *Misgurnus fossilis* a *Rhodeus sericeus amarus*.

Vzhľadom na vzdialenosť a špecifické ekologické nároky biotopov (viazanosť na silne zasolené pôdy, vodné prostredie a záplavové územia) a druhov (väzba na hydrológiu), ktoré sú predmetom ochrany, ako aj cieľov ich ochrany, sa vplyvy navrhovaného strategického dokumentu v súvislosti s jeho vstupmi a výstupmi nepredpokladajú ani na jeden predmet ochrany a teda ani na celé ÚEV.

#### **SKUEV0159 ALÚVIUM ŽITAVY**

Cieľom ochrany je zachovanie stavu biotopov 6510 Nížinné a podhorské kosné lúky a 91E0 Lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy a zlepšenie alebo zachovanie stavu vodných a terestrických druhov *Bombina bombina*, *Cirsium brachycephalum*, *Lutra lutra*, *Lycaena dispar*, *Maculinea teleius* a *Rhodeus sericeus amarus*.

Vzhľadom na vzdialenosť a špecifické ekologické nároky biotopov (alúviá riek) a druhov (väzba na hydrológiu), ktoré sú predmetom ochrany, ako aj cieľov ich ochrany, sa vplyvy navrhovaného strategického dokumentu v súvislosti s jeho vstupmi a výstupmi nepredpokladajú ani na jeden predmet ochrany a teda ani na celé ÚEV.

Dôležitým z hľadiska ochrany vodného vtáctva je Dohovor o mokradiach majúcich medzinárodný význam predovšetkým ako biotopy vodného vtáctva (**Ramsarský dohovor**). V rámci Ramsarského Dohovoru o mokradiach sa členské krajiny zaviazali chrániť mokrade a na svojom území vypracovať a realizovať opatrenia vo vzťahu k existujúcim mokradiam. Mokrade sú biotopy, ktorých existencia je podmienená prítomnosťou vody. Sú to územia s močiarimi, slatinami, rašeliniskami a vodami prírodnými alebo umelými, trvalými alebo dočasnými, stojatými aj tečúcimi. Medzi mokrade patria všetky územia prírodného aj umelého pôvodu, kde je vodná hladina na povrchu, alebo blízko povrchu pôdy, alebo kde povrch pokrýva plytká voda, ako aj potoky, rieky a vodné nádrže.

Ramsarská lokalita má veľký ekonomický a rekreačný potenciál. Je najhodnotnejšou vodohospodárskou oblasťou Slovenska a jednou z najvýznamnejších zásobárni podzemných vôd v strednej Európe. Ekonomicky významné je hydroenergetické, dopravné a lesohospodárske využívanie Dunaja. Na území okresu Komárno je evidovaných 33 mokradí, z toho 5 mokradí národného významu, 24 mokradí regionálneho významu a 4 mokradí lokálneho významu.

Do okresu Komárno zasahujú aj lokality medzinárodného významu zapísané Ramsarské lokality: *Dunajské luhy a Čičovské mŕtve rameno*.

### **Dlhá mokrad', Bokrošské slanisko**

V dotknutom území sa nachádza Bokrošské Slanisko s rozlohou 14,06 ha, ktoré patrí medzi mokrade významné z celoslovenského (národného) hľadiska. Sú to mokrade významom presahujúce jeden okres, kraj alebo geomorfologický celok, lokality charakteristické pre Slovensko z hľadiska botanického, zoológického, limnologického alebo hydrologického, najmä prírodné a prírode blízke mokrade charakteristické pre väčší biogeografický celok.

Územný systém ekologickej stability (ÚSES) je celopriestorová štruktúra navzájom prepojených ekosystémov, ktoré zabezpečujú rozmanitosť podmienok a foriem života v krajine. Táto je tvorená biocentrami, biokoridormi a interakčnými prvkami v hierarchických úrovniach: nadregionálnej – biosférickej a provinciálnej, regionálnej a miestnej (lokálnej) úrovni.

## **NADREGIONÁLNE A REGIONÁLNE BOKORIDORY**

### **NRBK1 TOK RIEKY DUNAJ**

**Dĺžka/šírka/výmera:** cca 50 km/od 300 do 1 500 m/ cca 2 646 ha

**Kategória:** Biokoridor nadregionálneho významu

**Stav biokoridoru:** čiastočne vyhovujúci

**Príslušnosť k.ú.:** Čičov, Klížska Nemá, Trávník, Nová Stráž, Veľké Kosihy, Zlatná na Ostrove, Komárno, Iža, Patince, Radvaň nad Dunajom, Moča, Kravany nad Dunajom

**Charakteristika:** Vodný tok Dunaja tečie z okresu Dunajská Streda. Toto jedinečné územie sa celé nachádza na arecentnom agradačnom vale Dunaja. Systém agradačných valov a akumuláčnych depresí s hustou sieťou riečnych ramien s

prevahou sedimentačnej akumulácie, vznikol ešte pred zásahmi do prírodného hydrologického režimu Dunaja. Takto vytvorená ramenná sústava sa zachovala čiastočne v úseku od Dobrohrošte po Sap, ale aj napriek tomu patrí k najväčším vnútrozemským riečnym deltám v Európe. V závislosti od hydrologických podmienok pozdĺž Dunaja sa tu na pomerne malom území vyskytujú spoločenstvá lesné, vodné, mokradné, lúčne a psamofilné.

**Súčasná legislatívna ochrana:**

VCHÚ: CHKO Dunajské luhy

MCHÚ: NPR Čičovské mŕtve rameno, PR Zlatniansky Luh, CHA Strážsky park, CHA Kraviansky park

ÚEV: prevažná časť leží v SKUEV2090 Dunajské luhy, malá časť v SKUEV0182 Čičovské luhy

CHVÚ: prevažná časť leží v rámci SKCHVU007 Dunajské luhy

**GENOFONDOVO VÝZNAMNÉ PLOCHY:**

DUNAJSKÉ TRSTINY

**RBK8 PATÍNSKY KANÁL**

**Dĺžka/šírka/výmera:** cca 27 km/od 200 do 800 m/cca 581 ha

**Kategória:** Biokoridor regionálneho významu

**Stav biokoridoru:** čiastočne vyhovujúci

**Príslušnosť k.ú.:** Krátke Kesy, Iža, Chotín, Komárno, Svätý Peter, Hurbanovo

**Charakteristika:** Zabezpečuje možnosti migrácie medzi biocentrami v centrálnej časti okresu.

Prepája napr. územie riek Nitry a Žitavy s maloplošnými chránenými územiami v okolí obce Marcelová.

**Súčasná legislatívna ochrana:**

CHVÚ: časť územia patrí do SKCHVU005 Dolné Považie

**GENOFONDOVO VÝZNAMNÉ PLOCHY:**

ALÚVIUM ŽITAVY

**GENOFONDOVÉ LOKALITY**

**GL10 BOKROŠSKÉ SLANISKO**

**Príslušnosť k ZUJ (k. ú.):** k.ú. Iža, Patince

**Výmera:** 36 ha

**Krátka charakteristika a opis:** Predmetom ochrany sú zvyšky slaniska Podunajskej nížiny so zriedkavou slanomilnou vegetáciou. Jeden z posledných najsevernejších vysunutých výbežkov sol'ných maďarských púst, ktoré patria do typu sol'ných stepí rusko-ázijských - doklad pestrosti našej kveteny. PR patrí pod správu ŠOP - S-CHKO Dunajské luhy.

**Výskyt biotopov európskeho a národného významu:** Ls3.2 – Teplomilné ponticko-panónske dubové lesy na spraši a piesku.

Jedným z najväčších problémov súčasnej krajinskej štruktúry obce, je aj likvidácia prírodnej brehovej zelene a potreba jej novej umelej výsadby, rovnako ako aj šírenie

ruderálnych, nepôvodných a invázných druhov drevín a rastlín. V území riečnej nivy bola v minulosti odstránená nosná kostra ekologickej stability územia - pobrežné biotopy (brehové porasty) pôvodného koryta Dunaja, čím sa výrazne poškodila ekologická stabilita územia.

Znížila sa pestrosť, ale aj množstvo biotopov pre všetky skupiny rastlín a živočíchov, čo sa odráža na chudobnom oživení územia. Z poľnohospodárskej krajiny je aj v súčasnosti odstraňovaná líniová vegetácia s funkciou interakčných prvkov v lokálnom územnom systéme ekologickej stability.

Na priemete **negatívnych prvkov** zobrazuje RÚSES v širšom okolí hluk z miestnych komunikácií, výskyt invázných druhov rastlín a environmentálnu záťaž typu A (hnojisko), v zastavanom území katastra obce Iža.

V **návrhoch RÚSES a ekostabilizačných opatrení** sa odporúča zabezpečiť výsadbu vetrolamov a výsadbu izolačnej hygienickej vegetácie.

Koeficient ekologickej stability v obci Iža dosahuje hodnotu 1,54, čo predstavuje strednú ekologickú stabilitu.

Invázne druhy rastlín alebo živočíchov predstavujú významnú a rýchlo narastajúcu hrozbu pre pôvodnú biodiverzitu. Invázne druhy sú nepôvodné druhy rastlín alebo živočíchov, ktoré majú potenciál sa rýchlo šíriť a negatívne ovplyvňovať populácie našich pôvodných druhov a pôvodné biotopy, zároveň invázne druhy predstavujú hrozbu aj pre ľudí (napr. vyvolávajú alergie, podráždenie kože atď.) Každý vlastník alebo správca pozemku, teda aj každá obec je povinná za podmienok a spôsobom, ktorý predpisuje Vyhláška č. 450/2019 Z. z.2 odstraňovať zo svojho pozemku invázne nepôvodné druhy uvedené v národnom zozname alebo v zozname Európskej únie okrem druhov podľa § 3 ods. 3 a 4 zákona č. 150/2019 Z. z., a starať sa o pozemok tak, aby sa zamedzilo ich šíreniu; ak je pozemok v užívaní inej osoby, ako je vlastník alebo správca pozemku, tieto povinnosti má užívateľ pozemku, pričom ich obec upozorňuje na výskyt invázných nepôvodných druhov a na ich povinnosti z toho vyplývajúce (vid' § 14 ods. 1 zákona č. 150/2019 Z. z.).

## **9. Obyvateľstvo – demografické údaje (počet dotknutých obyvateľov, veková štruktúra, zdravotný stav, zamestnanosť, vzdelanie), sídla, aktivity (poľnohospodárstvo, priemysel, lesné hospodárstvo, služby, rekreácia a cestovný ruch), infraštruktúra (doprava, produktovody, telekomunikácie, odpady a nakladanie s odpadmi)**

**Obec Iža** leží v blízkosti Dunaja, v najjužnejšej časti Slovenska a najvýchodnejšom výbežku Podunajskej roviny. Oblasť je významným archeologickým náleziskom s dokladmi osídlenia už od doby kamennej. Z turistických atrakcií sa v blízkosti obce nachádzajú pozostatky rímskeho tábora Kelemantia a prírodná rezervácia Bokrošské slanisko.

### **Demografické údaje**

- Iža má 1 718 obyvateľov
- 50% žien a 50% mužov
- hustota obyvateľstva je 61 osôb na km<sup>2</sup>
- priemerný vek obyvateľov je 42.67
- index starnutia: 1.26

### **Rozdelenie podľa veku**

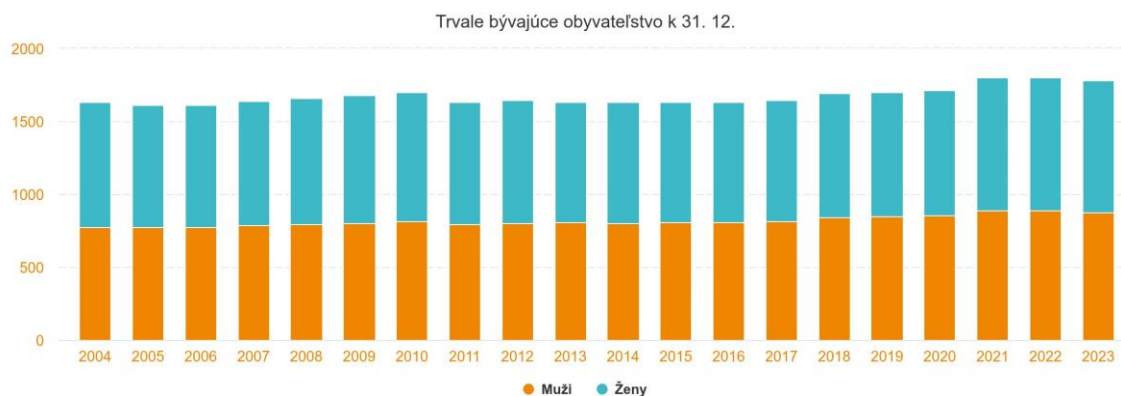
- 13.9% obyvateľov vo veku 0 až 14 rokov
- 68.7% obyvateľov vo veku 15 až 64 rokov
- 17.5% obyvateľov vo veku 64 a viac rokov

### **Národnostné zloženie**

- Maďarská: 65%
- Slovenská: 29%
- Neuvedená: 4%

### **Živonarodení, zomretí a prirodzený prírastok (rozdiel živonarodených a zomretých)**

- Živonarodení 14 osôb
- Zomretí 25 osôb
- Prirodzený prírastok: -11 osôb



Obyvateľstvo nemožno považovať za statický element, ale naopak vyznačuje sa silnou dynamikou jeho počtu, štruktúry, priestorového rozloženia a ďalších znakov. Logickým a nevyhnutným dôsledkom transformačných pohybov v politickej a ekonomickej sfére slovenskej spoločnosti po roku 1989 sú aj posuny v demografickom vývoji.

Počet obyvateľov obce v 20. stor. mal stabilne stúpajúcu tendenciu až do roku 1961

(vtedy obec mala 2200 obyvateľov – toto číslo predstavovalo historické maximum). Potom vo vývoji počtu obyvateľov obce nastal pokles. V posledných dvoch desaťročiach je obyvateľstvo obce stabilizované na úrovni okolo 1650, od roku 2017 však počet obyvateľov obce mierne rastie. Pri SODB 2011 obec mala 1643 trvale bývajúcich obyvateľov. K 31. 12. 2021 v obci bývalo 1802 osôb.

V strednodobom horizonte sa očakáva stabilizácia počtu obyvateľstva obce (k tomu by mali prispievať aj výstavby nájomných bytov v obci) na úrovni okolo 1800.

Predpokladaný nárast počtu obyvateľov bude pravdepodobne pochádzať najmä z imigrácie.

Predpoklad vývoja obyvateľov obce pre výhľadové obdobie sa vychádza z nasledujúcich cieľov:

- zmeniť nepriaznivý vývoj vekovej štruktúry obyvateľstva obce,
- vytvoriť podmienky pre stabilizáciu a postupný nárast počtu obyvateľov obce,
- vytvoriť podmienky pre rozvoj podnikateľských aktivít v obci

Z hľadiska národnostného zloženia obyvateľstvo obce je heterogénne. V národnostnej štruktúre obce má dominantné zastúpenie obyvateľstvo maďarskej národnosti (1131 osôb (63,5 %) na základe SODB 2021, avšak ďalších 41 osôb sa prihlásilo k maďarskej národnosti ako „ďalšia národnosť“). Druhá najpočetnejšia národnosť je slovenská (478 osôb (26,84 %), kým ďalších 38 osôb sa prihlásilo k slovenskej národnosti ako „ďalšia národnosť“). Celkovo sa v obci k ďalšej národnosti prihlásilo 104 obyvateľov, tzn. 5,8 % obyvateľstva s trvalým pobytom.

Podľa SODB 2011 v náboženskej štruktúre obyvateľstva obce dominujú obyvatelia, ktorí sa hlásia k rímskokatolíckej cirkvi (tvoria 63,6 % obyvateľstva obce). Počet členov v reformovanej kresťanskej cirkvi je 92. Počet osôb bez náboženského vyznania je 240.

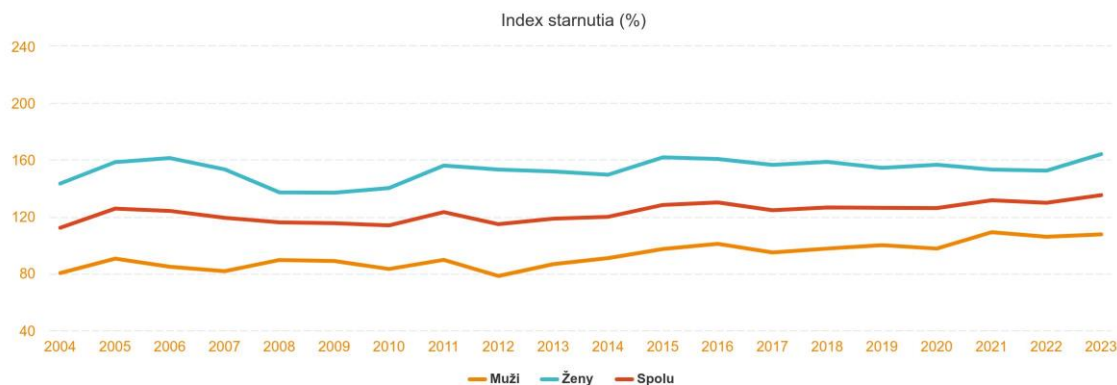
Ekonomická a sociálna situácia obyvateľov obce sa nevyhnutne odráža na spoločenskom vedomí i správaní. Zmenená životná situácia má vplyv na hodnotenie prebiehajúcich zmien a utvára novú spoločenskú klímu vrátane populačnej. Veľké množstvo rozličných foriem demografickej dynamiky možno rozdeliť do troch kategórií pohybu: prirodzený pohyb obyvateľstva, mechanický pohyb obyvateľstva, sociálno-ekonomický pohyb obyvateľstva.

Populácia obce má podpriemernú úroveň pôrodnosti, kým miera úmrtnosti v obci je okolo celoštátneho priemeru. Obec Iža vykazuje nepriaznivé trendy vývinu prirodzeného pohybu obyvateľstva.

Rozdiel medzi počtom živonarodených a zomretých indikuje výrazný prirodzený úbytok obyvateľstva v obci – až -132 osôb (v období 2009 – 2021 počet narodených bol 162, kým počet zomretých bol 294), čo zapríčiňuje hlavne veková štruktúra obyvateľstva (vysoký podiel ľudí vo veku nad 60).

V úmrtnosti podľa príčin smrti, podobne ako v celej republike, tak aj v mikropriestore obce dominuje úmrtnosť na ochorenia obehovej sústavy, predovšetkým ischemické choroby srdca. V riešenom regióne je vysoká aj úmrtnosť

na nádorové ochorenia, na ochorenia dýchacej a tráviacej sústavy, na cievne choroby mozgu.



Podiel populácie v predproduktívnom (veková skupina 0 – 14), produktívnom (muži 15 – 59, ženy 15 – 54) a poproduktívnom (muži nad 60, ženy nad 55) veku na celkovej populácii obce je nepriaznivejší ako celoštátny trend. Veková štruktúra obyvateľstva obce je veľmi nepriaznivá, index starnutia vyjadrujúci pomer poproduktívneho obyvateľstva k predproduktívnemu je tiež veľmi nepriaznivý. Všeobecné starnutie obyvateľov obce si vyžaduje adekvátne zaobchádzanie so staršími ľuďmi (napríklad podpora klubovej činnosti dôchodcov, skvalitnenie opatrovateľských služieb atď.)

Priestorová a sociálna mobilita obyvateľstva navzájom od seba závisia. Zmena sociálnej štruktúry vyvoláva priestorové pohyby obyvateľstva. Rozvoj priemyslu a terciárnych aktivít a ich lokalizácia predovšetkým v mestských sídlach vyvolali rozsiahle presuny obyvateľstva do miest – migrácia občanov obce v podstate odráža rozdiely medzi okolitými sídlami v sociálnych a ekonomických podmienkach života ľudí. Z priestorového hodnotenia dochádzky do zamestnania rozhodujúca zložka pracovnej sily je zamestnaná v mestách Komárno, Hurbanovo a Komárom (Maďarsko).

Migrácia obyvateľstva je taký pohyb obyvateľstva, ktorý sa viaže na zmenu trvalého bydliska. Pri tomto pohybe vznikajú významné zmeny v priestorovom rozmiestnení pracovnej sily. Tá je však do značnej miery ovplyvňovaná predovšetkým možnosťou získania bývania a zamestnania.

V posledných rokoch sa na Slovensku prejavuje trend sťahovania obyvateľov z miest do ich vidieckeho zázemia. Tento trend možno pozorovať aj v okolí mesta Komárno. Podiel ľudí prisťahovaných do obce je výrazný – obec je veľmi atraktívna destinácia v migračnom pohybe. V období 2009 – 2021 do obce sa prisťahovalo 602 osôb, pričom v tom istom období z obce sa odsťahovalo len 330 osôb. Tieto údaje svedčia o výraznom migračnom prírastku obyvateľstva, čo vyvolal záujem ľudí bývať v obci s dobrými životnými podmienkami v susedstve mesta Komárno. V nasledujúcich rokoch očakávame zosilnenie tohto procesu, najmä ak obec realizuje nové rozvojové aktivity (napr. podporu výstavby bytov), čo by priniesli výrazné impulzy pre rozvoj obce.

Školské vzdelanie je výrazom kultúrnej vyspelosti každej spoločnosti. Je jedným z činiteľov ovplyvňujúcich životnú úroveň a podmieňujúcich úspešný rozvoj národného hospodárstva vo všetkých jeho oblastiach. Z hľadiska vzdelanosti obyvateľstva vykazuje obec menej konkurencieschopnú vzdelanostnú úroveň – v obci Iža vzdelanostná štruktúra obyv. je nepriaznivejšia v porovnaní s celoslovenským priemerom.

Riešené územie ako aj celé Slovensko v dlhodobom horizonte čakajú výrazné demografické zmeny, ktoré povedú aj k zmenám na trhu práce. Kľúčovými faktormi sú postupné starnutie dnešných štyridsiatnikov a zvyšovanie vzdelanostnej úrovne obyvateľstva.

Rozvojové opatrenia by mali smerovať na rast úrovne vzdelanosti a na podporu flexibilných foriem zamestnávania.

V strednodobom horizonte je potrebné zlepšiť dostupnosť systému celoživotného vzdelávania a systému celoživotného poradenstva pre obyvateľov obce. Funkčný systém má uľahčiť všetkým občanom, bez ohľadu na ich aktuálnu životnú situáciu, prístup k pružnému nadobúdaniu nových vedomostí, zručností a schopností prostredníctvom kvalitného vzdelávania.

### **Služby**

V súčasnosti je v obci nerovnomerne rozvinutá základňa zariadení občianskej vybavenosti. Uspokojivý stav je len v oblasti základnej občianskej vybavenosti. Zariadenia vyššej občianskej vybavenosti sú málo rozvinuté. Zariadenia základnej občianskej vybavenosti sú rozptýlené po celej obci, respektíve v jej častiach, a to prevažne vo funkciách obchodnej vybavenosti potravinárskych predajní a školstva. Existujúce zariadenia vyššej občianskej vybavenosti sú sústredené hlavne v centre obce. V obci sa nachádza MŠ, ZŠ, kultúrny dom, zdravotné stredisko, lekáreň, 2 kostoly, knižnica, ostatná základná vybavenosť - futbalové ihrisko, cintorín, dom smútku, požiarna zbrojnica, predajňa rozličného tovaru, pohostinstvá a obecný úrad. V týchto sídlach sa prejavuje súkromná podnikateľská činnosť vo sfére obchodu, stravovania a služieb. Základné služby pre obyvateľstvo – služby verejné, pre domácnosť nie sú zabezpečované na úrovni základného štandardu. Obchodné zariadenia sa nachádzajú v centrálnej časti obcí, ale sú rozložené aj vo viacerých samostatných, popri prípade združených objektoch v obytnej zástavbe rodinných domoch v rámci súkromného podnikania.

### **Dopravná a technická infraštruktúra, odpadové hospodárstvo**

Rozvoj infraštruktúry je jedným zo základných predpokladov rozvoja každého regiónu i obce a výrazne ovplyvňuje hospodársky potenciál, spôsob života a životnú úroveň obyvateľstva.

Kvalitná dopravná infraštruktúra a dobrá dopravná dostupnosť sú základné predpoklady rozvoja obce, ktoré významne ovplyvňujú jej hospodársky potenciál, spôsob života i životnú úroveň jej obyvateľov. Veľký význam dopravy je daný jej podstatným vplyvom na efektivitu dovozu vstupov do územia a vývozu výstupov výroby z daného územia.

Zájmové územie sa nachádza v blízkosti križovatiek viacerých ciest európskeho významu, čo v budúcnosti môže znamenať silný rozvojový impulz pre daný región. Cez riešené územie priamo prechádza európsky multimodálny koridor č. VII. Dunaj (vodná cesta) s verejným prístavom v Komárne, ktorý je Európskou úniou akceptovanou komunikačnou osou.

V blízkosti obce Iža prechádza európsky multimodálny koridor č. IV (Berlín/Norimberg – Praha – Kúty – Bratislava – Nové Zámky/Komárno – Štúrovo – Maďarsko lokalizovaný pre trate železničnej a kombinovanej dopravy), Tento dopravný koridor patrí medzi najvýznamnejšie komunikačné osi v Európe. V budúcnosti teda nevyhnutnou úlohou bude využiť prítomnosť tohto európskeho komunikačného systému (bude potrebné zlepšiť infraštrukturálne prepojenia na tieto multimodálne koridory)

### ***Cestná infraštruktúra***

Najvýznamnejší cestný ťah prechádzajúci cez riešené územie je cesta I/63: Bratislava – Dunajská Streda – Komárno – Štúrovo, ktorá cestná komunikácia je významnou medziregionálnou komunikáciou celoslovenského významu. Cesta I/63 prechádza cez intravilán obce. Cesta I/63 má v celom svojom priebehu nevyhovujúci šírkový parameter, čo má za následok zvýšenú nehodovosť a kolízie automobilovej dopravy s cyklistami a chodcami.

Miestne komunikácie majú bezprašnú povrchovú úpravu (všetky miestne komunikácie majú spevnený povrch) a rôzne šírkové a smerové usporiadanie. Spravidla medzi komunikáciou a oplotením rodinných domov sú zelené pásy a vo väčšej časti aj spevnené plochy formou chodníkov.

V blízkosti obce prechádza ďalšia významná dopravná os Slovenska: cesta I. triedy I/64. Tento ťah v ďalekom výhľade môže byť v zmysle vládou schváleného „Projektu výstavby diaľnic a rýchlostných ciest“ v úseku Nitra – Nové Zámky – Komárno – hranica SR/MR prehodnotený a zaradený do siete rýchlostných ciest – Konceptia územného rozvoja Slovenska 2001 navrhuje ako výhľadový rýchlostný cestný ťah siete TINA prepojenie križovatky diaľnice D1 Hlohovec – Nitra – Nové Zámky – Komárno – št. hranica MR – Komárom – diaľnica M1.

### ***Železničná doprava***

Obec Iža nie je priamo napojená na európsky železničný systém, najbližšia železničná stanica je v meste Komárno na tratiach č. 131 (Bratislava – Dunajská Streda – Komárno) a č. 135 Nové Zámky – Komárno – Komárom (MR). Trať č. 131 nie je elektrifikovaná, kým trať č. 135 je elektrifikovaná.

### ***Hromadná doprava***

Integrovaný regionálny systém hromadnej dopravy zabezpečuje organizáciu a prepojenie hlavných zložiek hromadnej cestnej dopravy v hlavných smeroch pohybu cestujúcich, ktorými pre riešené územie sú:

- cesty do okresného centra Komárno (8 km),
- cesty do regionálneho uzla Štúrovo (46 km).

Hromadná preprava osôb je zabezpečená autobusovou prepravou prostredníctvom

prímestských liniek, ktoré zabezpečuje prevažne ARRIVA Nové Zámky, a. s. (<https://arriva.sk/nove-zamky/>).

### ***Ostatné druhy dopravy***

Cez riešené územie prechádza najdôležitejšia cyklistická trasa na Slovensku:

- medzinárodná Dunajská cyklistická cesta (súčasť európskeho systému EuroVelo6).

Cez obec Iža prechádza vodná cesta medzinárodného významu: Dunajská magistrálna vodná cesta E80. Rieka Dunaj je najvýznamnejšou riečnou dopravnou tepnou Slovenska.

V obci Iža sa nachádza aj vybudovaný prístav – prístavný pontón pre rekreačné plavidlá.

V riešenom území vodná doprava má potenciál priniesť nové formy dopravy a môže prispieť k redukcii emisií a hluku. Na základe Závaznej časti Územného plánu regiónu Nitrianskeho kraja – Zmien a doplnkov č. 1 v časti „Zásady a regulatívy verejného dopravného vybavenia“ je potrebné rezervovať priestory pre vybudovanie malých prístavov pre rekreačnú plavbu a priestory pre kompy pre obyvateľov a osobné automobily v priestoroch obcí Iža a Kravany nad Dunajom.

### ***Technická infraštruktúra***

Technická infraštruktúra je faktorom podmieňujúcim alokáciu firiem a ich prosperitu. Rovnako dôležitý význam má z pohľadu obyvateľov, keďže determinuje kvalitu ich života.

Obec Iža je napojená na skupinový vodovod Komárno a má vybudovaný verejný vodovod. Stav vodovodnej siete umožňuje väčšine obyvateľov obce, ako aj organizáciám a podnikateľom napojiť sa na pitnú vodu z verejného vodovodu. Riešené územie je zásobované kvalitnou pitnou vodou.

Verejná kanalizačná sieť v obci je čiastočne vybudovaná a zároveň má aj čistiareň odpadových vôd (ČOV). V tých častiach obce, kde chýba kanalizačná sieť, odpadové vody sú odvádzané do žump a septikov (čo sa potom vyváža na miestnu ČOV). Vzhľadom na nepomer napojenia obyvateľstva a podnikateľských subjektov na vodovodnú a kanalizačnú sieť požiadavka na dobudovanie kanalizačných rozvodov je výrazná, čo má zároveň výrazný dopad na čistotu a ochranu spodných vôd.

Dažďové vody z komunikácií, z nehnuteľností a zo spevnených plôch sú odvádzané jestvujúcimi prícestnými odvodňovacími rigolmi.

Obec Iža je zásobovaná el. energiou na dobrej úrovni, výkon transformátorov vyhovuje súčasným požiadavkám obce. Verejné osvetlenie v obci bolo zrekonštruované, je na kvalitnej úrovni s nízkou energetickou náročnosťou.

Obec Iža je plno plynofikovaná. Zemný plyn je v prevažnej miere využívaný na vykurovanie, prípravu teplej vody a varenie. V prípade výstavby nových rodinných

domov, objektov občianskej vybavenosti je možnosť predĺženia plynových rozvodov k týmto objektom.

Rozvoj telekomunikácií za posledné desaťročie zaznamenal výrazný kvantitatívny i kvalitatívny rast, predstihujúci mnohonásobne rozvoj ostatných odvetví technickej infraštruktúry. Je to jednak prestavbou a rekonštrukciou pevnej telefónnej siete a ústrední, ale hlavne rozvojom mobilných telefónnych systémov a ich plošného uplatnenia a rozvojom internetovej siete. Obec Iža má dobré pokrytie od najväčších mobilných operátorov. V riešenom území je dostupný širokopásmový internet. Vybavenosť riešeného územia informačno-komunikačnými technológiami je dostatočná, avšak pre zvýšenie konkurencieschopnosti riešeného územia potrebné je zlepšiť ich dostupnosť. Miestny verejný rozhlas je v dobrom technickom stave.

V obci existuje bezpečnostný kamerový systém. Počiatočná fáza vybudovania kamerového systému obce Iža siaha do roku 2012, kedy bol inštalovaný kamerový systém na budovu obecného domu, monitorujúci pred ním nachádzajúce sa námestie a okolie budovy. Tento systém v roku 2013 rozšírený o kamerový systém sledujúci okolie budovy Rímskeho a národopisného múzea v Iži, kým v roku 2015 bolo v obci nasadených deväť kamier monitorujúcich vytipované rizikové miesta a jednu kameru monitorujúcu výskyt prípadných požiarov na území obce.

### ***Odpadové hospodárstvo***

Jedným z cieľov odpadovej politiky EÚ je zníženie vzniku odpadu v rámci celkového cieľa a oddelenie hospodárskeho rastu od využívania zdrojov a environmentálnych vplyvov. Z toho dôvodu je vznik komunálnych odpadov jedným z indikátorov obehového hospodárstva (Program odpadového hospodárstva SR na roky 2021 – 2025).

Účelom odpadového hospodárstva v zmysle zákona o odpadoch je predchádzať vzniku odpadov, obmedzovať ich tvorbu, znižovať ich nebezpečnosť na životné prostredie a prednostne zabezpečiť zhodnocovanie odpadov.

V SR je povinnosťou obcí zaviesť triedený zber komunálnych odpadov pre papier, plasty, kovy, sklo a kompozitné obaly, ako aj pre biologicky rozložiteľné komunálne odpady okrem tých, ktorých pôvodcom je prevádzkovateľ kuchyne. Obec je tiež povinná zabezpečiť aj triedený zber objemného odpadu, drobných stavebných odpadov a odpadov s obsahom škodlivín a zber textilného odpadu.

Infraštruktúru odpadového hospodárstva predstavujú zariadenia a objekty na nakladanie s odpadmi. Riešenie problematiky komunálneho odpadu a nový prístup k odpadom má vplyv na zlepšenie stavu životného prostredia a rast životnej úrovne obyvateľstva. Základným spôsobom zneškodňovania komunálneho odpadu je skládkovanie.

Na k. ú. obce sa nachádza skládka komunálneho odpadu REKO, kde sa ukladá cca 25 000 t odpadu ročne. V súčasnosti sa rozširuje o triediacu linku, umiestnenú v hale, ktoré úpravou odpadu zvýši kapacitu skládky.

*V obci Iža sú zabezpečené komplexné profesionálne služby v odpadovom hospodárstve na vysokej úrovni (zber zabezpečuje FCC Slovensko, s. r. o.):*

- komunálny odpad sa zbiera v dvojtypnom intervale (ukladá sa na riadenú miestnu skládku),
- v obci je zavedený komplexný triedený zber odpadu (vrátane PET fliaš, skla, papiera, nebezpečného odpadu (napr. akumulátory), elektrospotrebičov atď.).

Vzhľadom na prevažne poľnohospodársky ráz územia významný podiel na celkovej skladbe odpadu má odpad organického pôvodu popri samotnom komunálnom odpade. V budúcnosti vhodné by bolo zaviesť intenzívnejší triedený zber biologicky rozložiteľných odpadov v obci. V nasledujúcich rokoch bude potrebné zvýšiť informovanosť občanov o triedenom zbere komunálnych odpadov.

Hlavným cieľom odpadového hospodárstva obce Iža je minimalizácia negatívnych účinkov vzniku a nakladania s odpadmi na zdravie ľudí a životné prostredie, ako aj obmedzovanie využívania zdrojov a uprednostňovať praktické uplatňovanie hierarchie odpadového hospodárstva. Bude nevyhnutné zásadnejšie presadzovanie a dodržiavanie hierarchie odpadového hospodárstva, aby sa dosiahlo zvýšenie recyklácie odpadov predovšetkým pre oblasť komunálnych odpadov a stavebných odpadov a odpadov z demolácií.

V strednodobom horizonte je potrebné zvyšovať povedomie verejnosti v oblasti nakladania s odpadmi. Informačné kampane na zvyšovanie povedomia obyvateľstva a zainteresovanej verejnosti je potrebné uskutočňovať v súlade s hierarchiou odpadového hospodárstva. Informačné kampane je potrebné zamerať najmä na: predchádzanie vzniku odpadu; znižovanie nadmernej spotreby a informovanie o dôsledkoch konzumnej spoločnosti; triedený zber a recykláciu odpadov; na zlepšenie informovanosti obyvateľov v oblasti nakladania s odpadmi; na výchovu a vzdelávanie detí a mládeže v oblasti odpadov v zmysle Rezortnej koncepcie environmentálnej výchovy, vzdelávania a osvetu do roku 2030 (Program odpadového hospodárstva SR na roky 2021 – 2025).

Cieľom obce je vytvoriť efektívny odpadový systém, ktorý zabezpečí ekologickejšie a ekonomickejšie spracovávanie, zhodnocovanie odpadov.

### **Rekreácia a cestovný ruch**

Vzhľadom na výhodnú geografickú polohu má obec dobré predpoklady pre rekreáciu a cestovný ruch, ktoré vychádzajú predovšetkým z existujúcich prírodných podmienok a nadobudnutých kultúrnohistorických daností. Ich rozvoj závisí aj od úrovne služieb v oblasti rekreácie a CR (ubytovanie, stravovanie, vybavenosť, programy a pod.) a dopravnej infraštruktúry.

Prírodné danosti sú základom pre rozvoj rekreácie a cestovného ruchu, sú to predovšetkým vodné toky, významným faktorom pre rozvoj rekreácie a cestovného ruchu je aj prihraničná poloha mikroregiónu. Všetky uvedené danosti spolu s priaznivými klimatickými podmienkami zabezpečujú podmienky pre rozvoj rekreácie a cestovného ruchu hlavne v letnom období.

## 10. Kultúrne a historické pamiatky a pozoruhodnosti, archeologické náleziská

Obec Iža je významným archeologickým náleziskom. Názov obce sa spomína v r. 1172, 1268: Isa, 1291: Ysa, 1786: Isoha, 1808: Izsa. K Iži patrili dve osady, z juhu Harčáš (1397: Harchas) a z východu Bokroš (Bokros, 1696). Oblasť bola osídlená už v novšej dobe kamennej. Bohaté nálezy svedčia o osídlení i v dobe eneolitu (keramika i hlinené nádoby). Pri vykopávkach bolo objavené Severopanónske pohrebisko, pozostatky kultúry Dákov a bol odkrytý i Rímsky vojenský tábor. Priamo na brehu Dunaja sa nachádzajú zbytky rímskej pevnosti. (druhá polovica 4 storočia n.l.) ako aj slovanský cintorín z 9. storočia.

Archeologické nálezy v povodí rieky Dunaj dokazujú, že toto územie bolo obývané už v dobe kamennej. Ešte viac obývaným územím sa stalo, keď na konci desiateho tisícročia p.n.l. sa skončila posledná doba ľadová a podnebie sa podobalo dnešnému. Ľudia si totiž pre svoje živobytie hľadali vhodné územia, ako údolia v povodí riek, úrodné polia, kde sa usídlili a postupne začali pôdu obrábať.

Medzi najvýznamnejšie pamiatky k.ú. obce patrí *Dievčí hrad (staroveký vojenský tábor)*, v samotnej obci barokový *rímskokatolícky kostol* z 18. stor. a *neskoroklasicistický reformovaný kostol* – z r. 1871.

**Rímsky kastel "Kelemantia"** leží priamo na ľavom brehu Dunaja v katastri dnešnej obce Iža (okr. Komárno), asi 4 km východne od ústia Váhu. Ako vysunuté predmostie légiového tábora Brigetio bol súčasťou pevnostného systému (*limes romanus*) vybudovaného pozdĺž severných hraníc provincie Panónia. Jeho areál dnes vystupuje len nepatrne v okolitej plochej krajine ako nízka štvorcovitá vyvýšenina, ktorá sa nazýva **Leányvár (Dievčí hrad, Devín)**.

**Rímsky vojenský tábor Kelemantia** sa nachádza 7 kilometrov východne od Komárna pri obci Iža, na brehu Dunaja. O tom, že Rimania v období najväčšieho územného rozmachu prišli až na ďaleký sever a prekročili rieku Dunaj, dnes už nik nepochybuje. Mementom ich niekdajšej prítomnosti je aj vojenský tábor Kelemantia, ktorý vznikol neďaleko obce Iža počas vlády cisára Marca Aurélia. Tábor bol súčasťou známeho obranného hraničného systému Limes Romanus.

Z kultúrno-historického hľadiska je jedným najvýznamnejším vojenským táborom na území Slovenska ižanský Leányvár (Dievčí hrad), ktorý ako Celemantia pomenoval staroveký geograf Ptolemaiosz. Začiatkom 5. storočia prichádzajú do Karpatskej kotliny zo Strednej Ázie kmene Hunov. Ich barbarský vpád spustošil Podunajskú nížinu. Ich vláda sa končí v r. 459 smrťou kráľa Attilu, ktorý utrpel porážku na území dnešného Francúzska. Museli opustiť i Podunajsko. Začiatkom 6. storočia začínajú zaľudňovať Karpatskú kotlinu Slovania, ktorí sa usadzujú hlavne v povodí riek a kopcoch. V druhej polovici 6. storočia (r.568) prichádzajú do oblasti Avari. Bol to bojovný národ, ktorí si podmanil i ľavú stranu Dunaja. V okolitých obciach Radvaň nad Dunajom, Žitava a Virt odkryli ich pohrebiská. V Komárne našli osem avarských cintorínov. Avari žili v kmeňoch, ktorého jadro tvorili príslušníci jedného rodu. Často ohrozovali Slovanov. Ich nadvláda končí koncom 8 storočia, keď utrpeli osudovú porážku od franského vládcu Karola Veľkého. Koncom 9. storočia (r. 896) prichádzajú do Karpatskej kotliny maďarské kmene a postupne zaľudňujú

tento vidiek. Ich stopy sa nachádzajú v Nesvadoch, Marcelovej, Chotíne, Svätom Petre, Imeli, Bátorových Kosihách, Zlatnej na Ostrove a Zemianskej Olči. Obytné sídla vytvorené v rannom feudalizme slúžili neskôr na zakladanie väčších osídľovaní, vznik miest a obcí, hlavne v 13. storočí, keď nasledoval najväčší rozkvet feudalizmu.

V priebehu 1. storočia nášho letopočtu vytvorila Rímska ríša na svojich hraniciach obrannú líniu dlhú asi 6 000 km, ktorá chránila aj územie bývalej Pannónie. Úsek pozemných (vápenných) a riekových (hraničných) ochranných zariadení na hraniciach, ktorý v súčasnosti patrí Maďarsku, sa tiahol pozdĺž Dunaja. Pozdĺž línie obrany bol val a plot zo živého plotu, v rozvinutejšej podobe kamenný múr, pred ktorým alebo z oboch strán priekopa, niekedy sprevádzaná hromadou plotov, a na niektorých úsekoch strážne veže. Liniu obrany chránili legionári ubytovaní v táboroch / pevnostiach vedľa líp.

Tábor bol niekoľkokrát prestavaný. Keď cisár Valentinianus I. viedol v roku 375 úspešné ťaženie proti Kvádom, vojaci, ktorí tu boli umiestnení, v tom možno hrali svoju úlohu. Avšak po smrti cisára, resp. V roku 378, po vojenskej porážke v Hadrianopolise, došlo pozdĺž Dunaja k významným politickým a ekonomickým zmenám, pričom na územie Ríše vtrhlo niekoľko vln barbarských národov vrátane Celemantie. Jeho územie istý čas obývali Kvádi, Góti a Alani a po ich ústupe v 5. storočí. na začiatku bolo miesto vyľudnené. Do 18. storočia však ruiny tábora zostali, vtedy sa kamene tábora rozšírili hlavne na staveniská v Komárne.

**Celý areál kastela s rozlohou vyše 3 ha je pamiatkovo chránený už od roku 1957 a v roku 1990 bol vyhlásený za národnú kultúrnu pamiatku.**

**Rímsky vojenský tábor v Iži – Leányvár je od roku 1991 na základe rozhodnutia vlády SR národná historická pamiatka.**

**Kostol Sv. Michala archanjela** - Rímsko-katolícky kostol bol postavený v 16. storočí. Je postavený východno-západným smerom s presbytériom, na južnej strane s pristavanou sakristiou. Kostol je zasvätený archanjelovi Michalovi. Dvere sú dvojkrídlové, na hladkom strope s obrazmi biblických výjavov

**Kostol reformovanej kresťanskej cirkvi** - Kalvínsky kostol bol postavený v roku 1871. Má obdĺžnikový tvar. Jeho vnútorné zariadenie vyniká puritánskou jednoduchosťou. Je tam kazateľňa, obetný stolík, harmónium a lavice. Strop podporujú železné piliere, okná sú s polkruhovým zakončením.

**Artézska studňa** - Uprostred dediny smerom do Štúrova sa nachádza artézska studňa, ktorej voda vyviera z hĺbky 220 m. Nad studňou sa nachádza filagória, kde si pocestní môžu oddýchnuť.

**Evanjelický kostol** - základný kameň evanjelického a.v. kostola v Iži bol položený a vysvätený dňa 19. júla 1997 pri spomienke na 50. výročie presídlenia Slovákov z Dolnej zeme. Projekt vypracovali manželia Schwartzovci z Komárna, a hlavnou architektkou bola Ing. arch. Ivica Schwartzová.

**Kaplnka Géza** - na vyvýšenej časti cintorína sa nachádza kaplnka rodiny Kuruczovej – „Géza kápolna“.

**Pamätník obetiam I. svetovej vojny** - Vedľa katolíckeho kostola je pamätník padlým v 1. svetovej vojne.

**Pamätník obetiam II. svetovej vojny** - Uprostred cintorína stojí pamätník obetiam v druhej svetovej vojne s menami.

**Pamätník povodne z roku 1965** - V malom parčíku na Hlavnej ulici (oproti športového ihriska) stojí pamätník povodne z r. 1965. Sú to tri mramorové stĺpy na podklade, ktoré znázorňujú 3 okresy a vlny Dunaja.

**Rímske a národopisné múzeum Kelemantia** - Pri hlavnej ceste sa nachádza Rímske a národopisné múzeum Kelemantia v Iži, ktoré bolo otvorené v roku 2013.

**Sikulská brána** - Sikulská brána bola umiestnená v roku 2018 pred obecným úradom.

**Socha Sv. Jána Nepomuckého** - Vedľa katolíckeho kostola, asi tridsať krokov od pomníka padlých v I. svetovej vojne stojí na mramorovom podstavci pieskovcová socha sv. Jána Nepomuckého.

**Turecký most** - Na brehu Dunaja neďaleko čerpacej stanice sa nachádza malý oblúkovitý mostík. Hovorí sa že pochádza z tureckých čias. Volajú ho „turecký most“.

Obec sa uvádza ako neolitické sídlo. Boli tu nájdené predmety zo staršej a mladšej doby bronzovej. Rímsky vojenský tábor castella Celemantia z 1.- 4. stor.n.l. je dôležitou pamiatkou rímskeho limesu pri Dunaji, ktoré ktoré tvorilo predmostie rímskeho mesta Brigetio.

## **11. Paleontologické náleziská a významné geologické lokality (skladné výtvory, krasové územia a ďalšie)**

V predmetnom území nie sú evidované paleontologické náleziska a ani významné geologické lokality.

## **12. Iné zdroje znečistenia (hlukové pomery, vibrácie a žiarenia)**

V dotknutom území je najväčším producentom hluku a vibrácií doprava po cestách II. a III. triedy, resp. po miestnych komunikáciách a poľných cestách.

V predmetnom katastrálnom území sa podľa Registra environmentálnych záťaží nachádza EZ so strednou prioritou (K 35 - 65), SK/EZ/KN/332, KN (009) / Iža – hnojisko, ktorá je registrovaná ako „A“ pravdepodobná environmentálna záťaž. Publikovanie údajov pre environmentálnu záťaž zaradenú do časti A - registra environmentálnych záťaží nie je povolené bez autorizovaného vstupu. V zmysle § 20a, odseku 2 zákona č. 569/2007 Z. z. o geologických prácach (geologický zákon) v znení neskorších predpisov (zákon č. 384/2009 Z. z.) nie sú sprístupnené informácie o pravdepodobných environmentálnych záťažoch.

Vhodnosť a podmienky prípadného využitia územia s výskytom environmentálnej záťaže bude potrebné posúdiť a overiť geologickým prieskumom územia.

Predmetné územie spadá do nízkeho až stredného radónového rizika, ktoré môže negatívne ovplyvniť možnosti ďalšieho využitia územia. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného radónového rizika je potrebné posúdiť podľa zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a

vyhlášky č. 98/2018 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obmedzovaní ožiarenia pracovníkov a obyvateľov z prírodných zdrojov ionizujúceho žiarenia.

### **13. Zhodnotenie súčasných environmentálnych problémov**

Úroveň životného prostredia je jedným z faktorov, ktoré vplyva na zdravotný stav obyvateľov a sprostredkované aj na dĺžku života. Celková kvalita života z hľadiska miestnych obyvateľov je integráciou faktorov rozoberaných v predošlých kapitolách. Súčasný stav krajiny širšieho okolia posudzovaného územia je ovplyvnený stresovými faktormi súvisiacimi s osídlením, priemyslom, dopravou, poľnohospodárstvom a tvorbou odpadov. Tieto sa prejavujú nielen ako bodové, líniové, či plošné zdroje znečistenia, ale aj ako líniové bariéry vo vzťahu k migrácii živočíchov. Napriek zvýšeniu efektivity poľnohospodárskej výroby, zmene technológií, presmerovaniu dopravy a zlepšeniu technickej štruktúry dopravných prostriedkov (trojcestné katalyzátory) je i naďalej jedným z najvýraznejších environmentálnych problémov riešeného územia kvalita ovzdušia a znečistenie povrchových vôd. Je to dané samotnou sídelnou štruktúrou a jej rozvojom.

V záujmovom území najväčším problémom pre kvalitu životného prostredia je doprava, ktorá hlukom a vibráciou veľmi zaťažuje intravilán obce, pričom najviac zaťažené sú lokality nachádzajúce sa pozdĺž dopravného ťahu I/63. Predmetné územie spadá do nízkeho radónového rizika.

Ovzdušie v dotknutom území je zaťažované základnými znečisťujúcimi látkami, ako sú TZL, PM10, PM2,5 a plynnými exhalátmi. Najväčšími producentmi je miestna doprava po cestách I/63, I/64, a miestnych komunikáciách, vykurovanie a poľnohospodárska činnosť.

Významným druhotným zdrojom znečistenia ovzdušia dotknutého územia je sekundárna prašnosť, ktorej úroveň závisí od meteorologických činiteľov, zemných a poľnohospodárskych prác a charakteru povrchu. Ďalším možným zdrojom znečisťovania ovzdušia je výstavba (minerálny prach zo stavenísk), resp. prestavba stavebných objektov a s tým súvisiace búracie, výkopové a stavebné práce. V zimnom období k znečisťovaniu prispieva aj použitý posypový materiál.

V k. ú. obce Iža sa nachádzajú vysoko-mineralizované vody prechodného kalcium – magnézium – sulfátobikarbonátového typu. Areál hospodárskeho dvora živočíšnej výroby má negatívny vplyv na životné prostredie, označujeme ho ako zdroj znečistenia, ktorý znečisťuje povrchové vody a podzemné vody, nakoľko sa nachádza v blízkosti obytnej zóny. Do povrchových a podzemných vôd sa dostávajú exkrementy hospodárskych zvierat, ropné látky z odstavných plôch a opravárenských dielní poľnohospodárskej techniky. Je potrebné skonštatovať, že v súčasnosti je výrazne nižší stav hospodárskych zvierat.

Povrchové vody sú znečisťované hlavne odpadovými vodami priemyselnými a komunálnymi, ktoré sú vypúšťané priamo do vodného toku. K nepriamemu znečisťovaniu dochádza aj vplyvom dažďovej vody (znečisťujúce látky v ovzduší a v pôde).

### **Environmentálne záťaž**

V predmetnom katastrálnom území sa podľa Registra environmentálnych záťaží nachádza EZ so strednou prioritou (K 35 - 65), SK/EZ/KN/332, KN (009) / Iža – hnojisko, ktorá je registrovaná ako „A“ pravdepodobná environmentálna záťaž. Publikovanie údajov pre environmentálnu záťaž zaradenú do časti A - registra environmentálnych záťaží nie je povolené bez autorizovaného vstupu. V zmysle § 20a, odseku 2 zákona č. 569/2007 Z. z. o geologických prácach (geologický zákon) v znení neskorších predpisov (zákon č. 384/2009 Z. z.) nie sú sprístupnené informácie o pravdepodobných environmentálnych záťažoch.

V predmetnom katastrálnom území sa podľa Registra environmentálnych záťaží nachádza EZ so strednou prioritou (K 35 - 65), SK/EZ/KN/332, KN (009) / Iža – hnojisko, ktorá je registrovaná ako „A“ pravdepodobná environmentálna záťaž. Publikovanie údajov pre environmentálnu záťaž zaradenú do časti A - registra environmentálnych záťaží nie je povolené bez autorizovaného vstupu. V zmysle § 20a, odseku 2 zákona č. 569/2007 Z. z. o geologických prácach (geologický zákon) v znení neskorších predpisov (zákon č. 384/2009 Z. z.) nie sú sprístupnené informácie o pravdepodobných environmentálnych záťažoch.

Vhodnosť a podmienky prípadného využitia územia s výskytom environmentálnej záťaže bude potrebné posúdiť a overiť geologickým prieskumom územia.

### **Radónové riziko**

Predmetné územie spadá do nízkeho až stredného radónového rizika, ktoré môže negatívne ovplyvniť možnosti ďalšieho využitia územia. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného radónového rizika je potrebné posúdiť podľa zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky č. 98/2018 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obmedzovaní ožiarenia pracovníkov a obyvateľov z prírodných zdrojov ionizujúceho žiarenia.

Z environmentálneho hľadiska možno považovať za najväčšie tieto problémy:

- absencia dostatočnej infraštruktúry v oblasti odpadového hospodárstva
- malý podiel pôvodnej druhovej vegetácie a nízka druhová diverzita
- vplyv cestnej dopravy na obyvateľstvo a živočíchy
- čiastočne vybudovaný verejný kanalizačný systém
- vysoká zraniteľnosť podzemných vôd
- rozsiahle pôdne celky poľnohospodárskej pôdy obrábanej veľkoplošne ako orná pôda a bez prítomnosti plôch nelesnej drevinovej vegetácie a líniovej zelene sa vyznačujú nízkym stupňom ekologickej stability

### **III. HODNOTENIE PREDPOKLADANÝCH VPLYVOV ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA A ODHAD ICH VÝZNAMNOSTI (PREDPOKLADANÉ VPLYVY PRIAME, NEPRIAME, SEKUNDÁRNE, KUMULATÍVNE, SYNERGICKÉ, KRÁTKODOBÉ, DOČASNÉ, DLHODOBÉ A TRVALÉ) PODĽA STUPŇA ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE**

Zmeny a doplnky č. 2 ÚPN-O Iža boli obstarané na základe podnetov obstarávateľa a súkromných osôb za účelom umožnenia realizácie rozvojových zámerov a ich vzájomného zosúladenia s celkovým rozvojom obce.

Predmet zmien a doplnkov ÚPN predstavuje zmenu funkčného využitia v jednotlivých lokalitách a úpravu regulatívov pre niektoré plochy. Zmeny vyplývajúce z jednotlivých lokalít sú následne zapracované do smernej, záväznej a grafickej časti ÚPN.

Predmet zmien a doplnkov zachováva platnú navrhnutú urbanistickú koncepciu rozvoja obce. Dochádza k úprave funkčného využitia plôch, čo nemá dopad na koncepciu rozvoja jednotlivých funkčných zložiek, ako sú definované v územnom pláne obce.

Nedochádza k zmene dopravnej a technickej infraštruktúry ani nárokom na potrebu vody, elektrickej energie a plynu.

Ochranné pásma ani ochrana prírody a krajiny, ako definovaná v ÚPD obce sa nemení.

Dochádza k zmene záväznej časti z dôvodu doplnenie nových regulatívov a k zväčšeniu záberov poľnohospodárskej pôdy.

Navrhované riešenie nepredpokladá negatívne environmentálne dôsledky.

Zmeny a doplnky ÚPN obce Iža sú výsledkom komplexného zhodnotenia riešeného územia, sú priemetom a zosúladením všetkých záujmov a vzťahov, čoho výsledok je najoptimálnejšie riešenie harmonického rozvoja obce.

Opatrenie/zásah	Povaha vplyvu na životné prostredie								
	Priamy	Nepriamy	Sekundárny	kumulatívny	synergický	krátkodobý	dočasný	dlhodobý	trvalý
<b>V oblasti priestorového rozvoja</b>									
Nové plochy pre výrobu a výrobné služby	I	N	I	P	P	N	I	P	P
<b>V oblasti technického vybavenia</b>									
Zberný dvor	N	P	I	P	P	N	I	P	P
Rozšírenie skládky odpadu	N	P							
Doplnenie veterného parku	I	P	I	P	P	N	I	P	P
<b>V oblasti zelenej infraštruktúry</b>									
Rozšírenie plochy izolačnej zelene									

Správa o hodnotení vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie  
Zmeny a doplnky ÚPN obce Iža č. 2/2023

Opatrenie/zásah						Povaha vplyvu na životné prostredie							
						Priamy	Nepriamy	Sekundárny	kumulatívny	synergický	krátkodobý	dočasný	dlhodobý
Plocha verejného parku v strede obce													
Zámer s predpokladaným vplyvom	Obyvateľstvo	prostranstvie a	ekologický pomer	Ovzdušie	Vodné pomery	Pôda	Fauna, flóra	krajina	územie	ne dedičstvo a paleontologické		Celkom	
<b>V oblasti priestorového rozvoja</b>													
Nové plochy pre výrobu a výrobné služby	3	0	-1	-2	0	0	0	0	0	0	0	0,00	
<b>V oblasti technického vybavenia</b>													
Zberný dvor	4	0	4	2	0	-3	-2	-3	0	0	0	0,18	
Rozšírenie skládky odpadu	4	0	0	0	0	-4	-2	-3	-3	0	0	-0,73	
Doplnenie veterného parku	4	0	0	0	0	-1	-3	-5	0	0	0	-0,45	
<b>V oblasti zelenej infraštruktúry</b>													
Rozšírenie plochy izolačnej zelene	4	0	5	5	3	0	4	5	5	0	0	2,82	
Plocha verejného parku v strede obce	5	0	3	5	3	0	3	5	0	0	0	2,18	
	4,00	0,00	1,83	1,67	1,00	-1,33	0,00	-0,17	0,33	0,00	0,00	0,67	

Výrazný negatívny vplyv -5  
Nemá vplyv 0  
Výrazný pozitívny vplyv +5

Z celkového hľadiska má navrhovaná zmena a doplnok mierne pozitívny vplyv na územie.

## **1.Vplyvy na obyvateľstvo - počet obyvateľov dotknutých vplyvmi navrhovanej činnosti v dotknutých obciach, zdravotné riziká, sociálne a ekonomické dôsledky a súvislosti, narušenie pohody a kvality života, prijateľnosť činnosti pre dotknuté obce (napr. podľa názorových stanovísk a pripomienok dotknutých obcí, sociologického prieskumu medzi obyvateľmi dotknutých obcí) iné vplyvy**

Zmeny a doplnky č. 2 ÚPN-O Iža boli obstarané na základe podnetov obstarávateľa a súkromných osôb za účelom umožnenia realizácie rozvojových zámerov a ich vzájomného zosúladenia s celkovým rozvojom obce.

Účelom navrhovaného strategického dokumentu „Územný plán obce Iža, Zmeny a doplnky č. 2/2003“ je zmena funkčného využitia v 4 lokalitách a zmena regulatívov v jednej lokalite obce Iža.

V rámci zmien a doplnkov č. 2 sú do územného plánu obce doplnené:

**V lokalite 1**, ktorá predstavuje **zberný dvor**, dochádza k zmene existujúcich plôch sídelnej a parkovej zelene na územia verejného technicko-infraštruktúrného vybavenia, pričom nedochádza k zmene ostatných regulatívov ani technickej a dopravnej infraštruktúry.

**V lokalite 2**, reprezentujúcej **verejnú zeleň v centrálnej časti obce**, sa zmiešané jadrové územia (územia bývania a vybavenosti) transformujú na plochy sídelnej a parkovej zelene bez ďalších zmien v regulatívoch a infraštruktúre.

**Lokalita 3**, označujúca **plochy výroby v centrálnej časti obce**, sa zmení z zmiešaných jadrových území na územia výroby a služieb, distribúcie a skladovania, pričom aj tu nedochádza k zmene v ostatných regulatívoch a infraštruktúre.

**Lokalita 4**, zahŕňajúca **rozšírenie areálu odpadového hospodárstva**, prechádza transformáciou z poľnohospodárskej pôdy na územia verejného technicko-infraštruktúrného vybavenia, opäť bez zmien v ostatných aspektoch.

**V lokalite 5** sa vymedzujú **plochy pre umiestnenie veterného parku**, kde nedochádza k zmene funkčného využitia, ale dopĺňa sa možnosť umiestnenia veterného parku v novo vymedzenom územno-regulačnom celku E4, spolu s doplnením plochy pre jeho umiestnenie

Ostatné kapitoly smernej časti ostávajú bezo zmeny v zemní zmien a doplnkov č. 1

Počas výstavby činností, pre ktoré dáva rámec navrhovaný strategický dokument budú zdrojom znečistenia ovzdušia výkopové práce, dočasné a trvalé zábery pôd vrátane území pre vybavenie stavenísk, resp. stavebná mechanizácia, pomocou ktorej sa budú vykonávať stavebné činnosti na jednotlivých lokalitách. Ide o bodové a plošné zdroje znečisťovania ovzdušia. Plošným zdrojom znečistenia ovzdušia budú aj skládky sypkých materiálov.

Prístupové komunikácie, ktoré sa budú využívať počas výstavby navrhovanej činnosti budú predstavovať líniové zdroje znečistenia ovzdušia a v neposlednom rade netreba zabudnúť na mobilné zdroje znečisťovania ovzdušia a to dopravu súvisiacu s výstavbou navrhovanej činnosti (pracovníci, mechanizmy,

zásobovanie...]). Doprava surovín a materiálov bude nepravidelná a časovo a početnosťou obmedzená. Intenzita dopravy, ktorá bude pochádzať z dopravy spojenej s výstavbou navrhovanej činnosti, sa v súčasnosti nedá predikovať, nakoľko nie je zrejmý presný časový harmonogram výstavby, materiálová bilancia a osobová potreba. Uvedené bude doplnené v rámci povoľovania uvedených činností podľa osobitných predpisov. Uvedené zdroje znečisťovania ovzdušia budú predovšetkým zdrojom tuhých znečisťujúcich látok, oxidov dusíka a uhlíka a celkového organického uhlíka. Množstvo emisií bude závisieť od počtu mechanizmov, priebehu výstavby, ročného obdobia, poveternostných podmienok a pod. Zvýšená prašnosť sa bude prejavovať najmä vo veterných dňoch a pri dlhšie trvajúcim bezzrážkovom období a to hlavne v období zemných a výkopových prác.

Schválenie navrhovaného strategického dokumentu a tým vytvorenie rámca pre v ňom navrhované aktivity predstavuje z pohľadu obce Iža trvalo udržateľný rozvoj územia obce.

Návrh Zmien a doplnkov ÚPN obce Iža č. 2/2023 nezahŕňa riešenia, ktoré by boli nositeľmi rizík pre zdravotný stav obyvateľstva a ktoré by mali negatívne sociálne – ekonomické dopady, narušovali pohodu a kvalitu života a životného prostredia.

Zmeny v lokalitách č. **1, 2, 4 a 5** sa z hľadiska vplyvu na verejné zdravie a pohodu bývania nejavia ako problémové. Návrh zmeny v lokalitách č. **1 a 2** nepredstavuje zvýšenie environmentálnej záťaže, lokality č. **4 a 5** nie sú v priamom kontakte s obytným prostredím.

V posudzovanej **lokality č. 3**, riešenej zmenou územného plánu, dominuje ako zdroj znečisťovania ovzdušia cesta I/63 s frekvenciou dopravy 4365 prejazdov vozidiel/deň, ktorá je vzdialená cca 200 m. Na túto cestu je zaústená obslužná doprava prevádzky firmy H&O Konstruktion, s.r.o. s frekvenciou 16,6 prejazdov vozidiel/deň, v dennej dobe.

Zo stacionárnych zdrojov znečisťovania ovzdušia sa v území uplatňuje teplofikácia jednotlivých obytných objektov v okolí posudzovanej činnosti a vykurovanie objektov firmy H&O Konstruktion, s.r.o. Ide o vykurovanie na zemný plyn, čiastočne teplovzdušné vykurovanie (na báze elektrického prúdu, bez emisií).

Pre uvedený rozvojový zámer boli vypracované nasledovné štúdie - **Imisno-prenosová štúdia a Hodnotiaca správa na hodnotenie vplyvov na verejné zdravie.**

Hodnotenie vychádza z predpokladu, že vplyvy zmenenej kvality ovzdušia zo zmeny využívania pozemku podľa návrhu ÚPN sa môžu očakávať najmä na pozemkoch okolitej zástavby rodinných domov, teda pôsobiť na ich obyvateľov.

Pre posúdenie boli určené referenčné body R1 – R5, ktoré predstavujú fasády najbližších rodinných domov v okolí prevádzky firmy H&O Konstruktion, s.r.o.

Vzhľadom na charakter stavebných prác, ich situovania, prevládajúcim prúdením vzduchu, možno konštatovať, že vplyv bodových, líniových a plošných zdrojov

znečistenia ovzdušia významne neovplyvní kvalitu ovzdušia v dotknutej lokalite ani v kumulatívnom a synergickom merítke.

Z modelácie vyplýva, že najvyššie hodnoty koncentrácií znečisťujúcich látok v kumulatívnom (budúcom) stave na referenčných bodoch R1, R2, R3, R4 a R5 pri najnepriaznivejších rozptylových a prevádzkových podmienkach neprekračujú limitné hodnoty v zmysle Vyhlášky MŽP SR č. 250/2023 Z. z. s dostatočnou rezervou.

Úroveň imisného pozadia na referenčných bodoch pre znečisťujúcu látku PM10 (maximálna 24-hodinová koncentrácia) v najnepriaznivejších rozptylových podmienkach prekračuje limitnú koncentráciu už v súčasnom stave. V budúcom stave sa nepočíta s navýšením maximálnej dennej koncentrácie PM10. Tento stav prekročení maximálneho denného priemeru aj v budúcom stave nastane 7 krát v roku rovnako ako v súčasnom stave v závislosti od referenčného bodu. Počet prekročení môže podľa Vyhlášky MŽP SR č.250/2023 Z. z. nastať max. 35 krát za rok, preto navrhovanú činnosť hodnotíme ako vyhovujúcu.

***Navrhovanú činnosť možno z imisno-prenosového posúdenia hodnotiť za vyhovujúcu!***

Situácia v koncentrácii dominujúcej znečisťujúcej látky v okolí posudzovanej činnosti sa po realizácii navrhovanej činnosti nezmení. Navrhovaná zmena využitia lokality č. 3 nemá a nebude mať na hodnoty indexu nebezpečnosti v obytnej zóne prakticky žiadny vplyv.

Vypočítané hodnoty indexov nebezpečnosti z krátkodobých maxím platia pre zriedkavo sa vyskytujúce situácie a nepredstavujú zdravotné riziko.

***Z uvedeného vyplýva, že obyvateľom obytnej zástavby podľa návrhu „Územný plán obce Iža - Zmeny a doplnky č. 2,“ nehrozí zdravotné ohrozenie v dôsledku zmien kvality ovzdušia.***

V rámci výstavby a prevádzky činností, pre ktoré dáva strategický dokument rámec, sa budú dodržiavať ustanovenia zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z. z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení neskorších predpisov a NV SR č. 115/2006 Z. z. o minimálnych zdravotných a bezpečnostných požiadavkách na ochranu zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou hluku v znení neskorších predpisov.

Zdrojom hluku a vibrácií počas výstavby uvedených činností budú práce súvisiace so stavebnou činnosťou (výrub drevín, zakladanie navrhovaných stavebných objektov, ostatné výkopové práce, inštalácia a budovanie navrhovaných stavebných objektov a prevádzkových súborov) a doprava. Vibrácie budú produkované pri zemných prácach a pri doprave zabezpečujúcej prepravu stavebných materiálov. Hladina hluku sa bude meniť v závislosti od typu práce a od nasadenia stavebných mechanizmov, ich súbežného prevádzkovania, dobe a mieste ich pôsobenia a trás

presúvania, odchádzania a prichádzania. Ich vplyv je možné čiastočne eliminovať použitím vhodnej technológie a stavebných postupov.

Vzhľadom na povahu uvedených činností, predpokladaný priebeh výstavby a náročnosť stavebných postupov budú musieť byť dodržané limity ustanovené vyhláškou MZ SR č. 549/2007 Z. z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení neskorších predpisov.

Z uvedeného vyplýva, že uvedené činnosti budú musieť spĺňať požiadavky a podmienky, ktoré sú ustanovené všeobecne záväznými právnymi predpismi (prípustné hodnoty hluku, infrazvuku a vibrácií a požiadavky na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí).

Pre navrhované rozšírenie areálu odpadového hospodárstva (**Lokalita č. 4**) bolo vykonané zisťovacie konanie pre zmenu činnosti a vydané MŽP SR Bratislava, Sekciou posudzovania vplyvov na životné prostredie, oddelením posudzovania vplyvov na životné prostredie rozhodnutie pod číslom 12984/2024-11.1.1/vt, 68181/2024, 68189/int., dňa 18. 10. 2024, že sa navrhovaná zmena činnosti nebude posudzovať.

V závere rozptylovej štúdie bolo na základe jej výsledkov konštatované, že pri súčasnej prevádzke predmetnej skládky a ani po realizácii zmeny navrhovanej činnosti nie je potrebné prijímať dodatočné opatrenia k zabezpečeniu plnenia legislatívnych požiadaviek vo veci ochrany ovzdušia.

Prevádzka zmeny navrhovanej činnosti neprináša nové technologické postupy, preto existujúce zdroje hluku zostanú nezmenené, pôjde iba o presun činnosti skládkovania do bezprostredného okolia existujúcej skládky. Vzhľadom na dostatočnú vzdialenosť obytnej zástavby od areálu skládky (1200m a viac), nepredstavuje hluk z operačných činností a technologických zariadení zaťaženie pre okolité obyvateľstvo a nie je predpoklad žiadnej zmeny hlukovej expozície v súvislosti so zmenou navrhovanej činnosti.

Vzhľadom na vzdialenosť a charakter prevádzky, nemá činnosť skládky významný vplyv na pohodu a kvalitu života obyvateľstva.

Zmeny v lokalitách č. **1, 2, 4 a 5** sa z hľadiska vplyvu na verejné zdravie a pohodu bývania nejavia ako problémové. Návrh zmeny v lokalitách č. **1 a 2** nepredstavuje zvýšenie environmentálnej záťaže, lokality č. **4 a 5** nie sú v priamom kontakte s obytným prostredím.

**Lokalita č. 3** - ide o lokalitu v centre obce, kde je v súčasnosti prevádzka firmy H&O Konstruktion, s.r.o. Ide o výrobu hliníkových okien a dverí a fasádnych prvkov v prízemnej uzatvorenej hale. Ďalej je tu administratívny objekt. Na ploche je 10 parkovacích miest. Vstup do prevádzky je z Ďatelinovej ul. s napojením na cestu I/63. Frekvencia dopravy je cca 16,6 prejazdov vozidiel v dennej dobe. Vnútroareálová doprava predstavuje asi 10 prejazdov za deň, rovnako v dennej dobe.

Navrhuje sa dostavba novej haly o rozmeroch 60,24 x 20,34 m a o výške 7,7 m, ktorá bude slúžiť na rozšírenie výroby. Neuvažuje sa s navýšením obslužnej dopravy.

Vykurovanie haly sa navrhuje dvoma teplovzdušnými ohrievačmi na zemný plyn. Hala nebude vybavená vzduchotechnikou a nebude chladená. Objekt bude napojený na verejný vodovod a verejnú kanalizáciu obce. Do tejto haly sa má presunúť väčšina jestvujúcej výroby.

Pre uvedený rozvojový zámer boli vypracované nasledovné štúdie - **Akustická štúdia a Hodnotiaca správa na hodnotenie vplyvov na verejné zdravie**, ktoré tvoria prílohu uvedenej Správy o hodnotení.

Dokument má slúžiť ako podklad pre schválenie zmien a doplnkov územného plánu obce Iža a má posúdiť súčasný a budúci stav hlukových pomerov v lokalite v okolí areálu spoločnosti H & O Konstruktion, s.r.o. a to najmä v súvislosti s pripravovanou výstavbou výstavnej haly.

Hluk je zdravotne významný faktor životného prostredia. Vysoké hodnoty hluku nad 85 dB môžu poškodzovať sluchový aparát. Vyskytujú sa zväčša v pracovnom prostredí. Hodnoty hluku nad 50 – 60 dB v životnom prostredí môžu u exponovaných osôb vyvolávať poruchy spánku, sústredenia, rozmrzenosť, príznaky neurotizácie. U citlivých osôb môžu pri dlhodobom pôsobení nadmerného hluku vzniknúť aj tzv. neurovegetatívne ochorenia - poruchy srdcovej činnosti, zvýšenie krvného tlaku, vznik žalúdočných vredov, rozvoj cukrovky, hormonálne dysfunkcie a pod. Za dlhodobé pôsobenie sa považuje doba 1 roka, avšak vo vnímaní a účinkoch hluku existujú veľké rozdiely medzi jedincami.

Posudzované územie centra obce patrí do kategórie č. II podľa vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z.z. s prípustnými hodnotami hluku pre deň/večer/noc = 50/50/45 dB. Nakoľko je od neho frekventovaná komunikácia I/63 vzdialená viac ako 200 m, nie je predpoklad zaradenia územia do kategórie č. III, aj keď jej vplyv na hlukové pozadie nie je možné celkom vylúčiť.

Akustický posudok vyhodnotil **súčasný hluk** krátkodobým meraním v dennej dobe v jednom meracom bode na okraji pozemku rodinného domu Podzáhradná 287.

Navrhovaná činnosť bude ovplyvnená hlukom z iných zdrojov a dopravy, ktoré sa nachádzajú v okolí objektu už v súčasnom stave.

Už v súčasnosti existuje v okolí stavby hluk generovaný technologickými zariadeniami slúžiacimi na vykurovanie prevádzky, areálovou komunikáciou a prilahlým parkoviskom.

Do súčasných zdrojov hluku v kategórii iné zdroje spadá statická doprava - parkovisko pred vstupom do objektu. Parkovisko má 10 parkovacích miest a uvažujeme s obrátkovosťou 1,66 – 0 – 0 pohybov za hodinu na jedno parkovacie miesto pre referenčné intervaly deň – večer – noc.

Navrhovaná činnosť uvádza v súčasnosti prejazdy vozidiel a pracovných strojov v rámci areálu (napr. VZV) cca. 10 krát za ref. int. deň [2]. Uvažujeme 2 bodové zdroje pohybujúce sa po ploche A1 s akustickými výkonmi 104 a 105 dB.

Keďže sa pri rozšírení výstavnej haly neuvažuje s prírastom dopravy, meranie dopravy nie je potrebné pre korektné vypracovanie štúdie.

Z nameraných hodnôt pre **súčasný stav** boli akustickým softvérom CadnaA, (DataKustik, ver. 2024) vypracované hlukové mapy vyjadrujúce súčasný stav, zohľadňujúce morfológiu terénu a geometriu objektov pri šírení hluku v priestore. Posudzované hodnoty vo vzdialenosti 1,5 m od fasád chránených budov **neprekračujú** najvyššie prípustné hodnoty podľa Tab.1 pre hluk z iných zdrojov podľa Vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z.z. v referenčnom intervale deň.

**Nové zdroje hluku**- prevádzka navrhovanej činnosti bude zdrojom hluku, ktorý bude generovaný technologickými zariadeniami a výdychmi inštalovanými na vonkajších častiach objektov.

Akustická štúdia vyhodnotila možnosť navýšenia hluku v dôsledku výstavby novej haly s jej zdrojmi – vykurovaním, príp. aj pracovnou činnosťou v hale, pri dodržaní požiadaviek na nepriezvučnosť fasády, strechy a na útlm hluku z garážových vrát. Do výpočtov započítala aj prevádzku opravárenskej dielne, s predpokladanými maximálnymi hodnotami hluku vo vnútri objektu do 82 dB. Do výpočtu zahrnula stupeň nepriezvučnosti fasád a strechy tohto objektu.

Posudzované hodnoty vo vzdialenosti 1,5 m od fasád chránených budov pri použití materiálov uvažovaných vyššie v štúdiu **neprekračujú** najvyššie prípustné hodnoty podľa Tab.1 pre hluk z iných zdrojov podľa Vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z.z. v referenčnom intervale deň, večer a noc.

V kategórii doprava bolo posúdené, že realizácia predkladaného projektu nijako neovplyvní situáciu v doprave. Projekt teda nevyžaduje ďalšie opatrenia alebo zmeny v tejto oblasti.

V kategórii iné zdroje boli posudzované hodnoty vyhodnotené ako vyhovujúce a projekt nemá negatívny vplyv na okolie.

Navrhované využitie územia, ako je uvedené v predložennom projekte, je v súlade s jeho charakterom a plánovaným účelom. Na základe tejto skutočnosti je možné odporučiť vykonanie zmeny a doplnenia územného plánu obce, čím sa umožní realizácia navrhovaného zámeru.

*Územie navrhnuté na zmenu využitia v zmysle posudzovaného návrhu zmeny územného plánu obce Iža z hľadiska vplyvu hluku nebude predstavovať zhoršenie akustickej pohody obyvateľov v okolí. Vzhľadom na malú vzdialenosť medzi priemyselnou zónou a obytnou zástavbou však nie je možné vylúčiť občasné rušivé vplyvy.*

*Na základe hodnôt hluku (ekvivalentné hladiny) na fasádach najbližších rodinných domov v súčasnosti a vypočítaných hodnôt hluku pri prevádzke novej haly firmy H&O Konstruktion a opravárenskej dielne vyplýva, že v dotknutom území nedochádza k prekračovaniu prípustných hodnôt hluku z prevádzky firmy H&O Konstruktion a ani po realizácii zmeny územného plánu sa hluková situácia prakticky nezmení. Navýšenie hluku môže byť o cca 1 dB, čo je hodnota ľudským uchom prakticky nerozlišiteľná.*

*Nakoľko nedôjde k zmene frekvencie prevádzkovej dopravy, nedôjde ani k zmene/navýšeniu dopravného hluku v posudzovanej obytnej oblasti obce Iža.*

***Navrhovanú činnosť je možné z hľadiska jej vplyvu na hlukové pomery v lokalite hodnotiť ako vyhovujúcu.***

## **2. Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery**

Vzhľadom na sklonitosť terénu a jeho členitosť, resp. rozsah nadmorských výšok predmetného územia, aj povahu a charakter činností, pre ktoré dáva navrhovaný strategický dokument rámec, tak nebude potrebné vykonať významné terénne úpravy.

Vplyv na morfológiu územia vplyvom realizácie činností, pre ktoré dáva navrhovaný strategický dokument rámec, bude nevýznamný.

Z charakteru navrhovaného strategického dokumentu a z geologickej stavby územia nevyplývajú také dopady, ktoré by závažným spôsobom ovplyvnili kvalitu a stav horninového prostredia a geomorfologické pomery územia.

Navrhovaný strategický dokument nevyvoláva žiadne priame negatívne vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a ani na geomorfologické pomery. Pri zakladaní nových stavieb musí byť zohľadnený geologický podklad a vplyvy na horninové prostredie počas výstavby jednotlivých zámerov (napr. úniky ropných látok do podlažia a pod.) je potrebné riešiť v podrobnejších stupňoch dokumentácie (pre územné a stavebné konanie).

***Na základe uvedeného možno konštatovať, že navrhovaný strategický dokument nebude mať závažný negatívny vplyv na horninové prostredie, reliéf, nerastné suroviny, geodynamické a geomorfologické javy za predpokladu dodržiavania navrhovaných zásad a regulatívov.***

## **3. Vplyvy na klimatické pomery**

Navrhovaný strategický dokument - Zmeny a doplnky k ÚPN obce Iža č. 2/2023 - nedáva rámec na také aktivity, ktoré by spôsobili významne zmeny klimatických ukazovateľov, smeru alebo prúdenia vzduchu, evaporáciu a ani iné zmeny, ktoré by mohli mať významný vplyv na klimatické pomery v okolí rozvojových lokalít za predpokladu dodržiavania navrhovaných zásad a regulatívov.

***Z pohľadu klimatických zmien sa nepredpokladá ich vplyv na prevádzku činností, pre ktoré dáva navrhovaný strategický dokument rámec, pričom ich príspevok ku klimatickým zmenám je zanedbateľný.***

## **4. Vplyvy na ovzdušie (napr. množstvo a koncentrácia emisií a imisií)**

Počas výstavby činností, pre ktoré dáva rámec navrhovaný strategický dokument budú zdrojom znečistenia ovzdušia výkopové práce, dočasné a trvalé zábery pôd vrátane území pre vybavenie stavenísk, resp. stavebná mechanizácia, pomocou ktorej sa budú vykonávať stavebné činnosti na jednotlivých lokalitách. Ide o bodové a plošné zdroje znečisťovania ovzdušia. Plošným zdrojom znečistenia ovzdušia budú aj skládky sypkých materiálov.

Prístupové komunikácie, ktoré sa budú využívať počas výstavby navrhovanej činnosti budú predstavovať líniové zdroje znečistenia ovzdušia a v neposlednom rade netreba zabudnúť na mobilné zdroje znečisťovania ovzdušia a to dopravu súvisiacu s výstavbou navrhovanej činnosti (pracovníci, mechanizmy, zásobovanie...). Doprava surovín a materiálov bude nepravidelná a časovo a početnosťou obmedzená. Intenzita dopravy, ktorá bude pochádzať z dopravy spojenej s výstavbou navrhovanej činnosti, sa v súčasnosti nedá predikovať, nakoľko nie je zrejmý presný časový harmonogram výstavby, materiálová bilancia a osobová potreba. Uvedené bude doplnené v rámci povoľovania uvedených činností podľa osobitných predpisov. Uvedené zdroje znečisťovania ovzdušia budú predovšetkým zdrojom tuhých znečisťujúcich látok, oxidov dusíka a uhlíka a celkového organického uhlíka. Množstvo emisií bude závisieť od počtu mechanizmov, priebehu výstavby, ročného obdobia, poveternostných podmienok a pod. Zvýšená prašnosť sa bude prejavovať najmä vo veterných dňoch a pri dlhšie trvajúcim bezzrážkovom období a to hlavne v období zemných a výkopových prác. Počas výstavby a prevádzky rozvojových zámerov bude potrebné dodržiavať požiadavky zákona č.146/2023 Z.z. o ochrane ovzdušia a o zmene a doplnení niektorých zákonov, Vyhlášky MŽP SR č.248/2023 Z.z., o požiadavkách na stacionárne zdroje znečisťovania ovzduší, Vyhlášky MŽP SR č.250/2023 Z.z. o kvalite ovzdušia a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov na úseku ochrany ovzdušia.

Zmeny v lokalitách č. **1, 2, 4 a 5** sa z hľadiska vplyvu na verejné zdravie a pohodu bývania nejavia ako problémové. Návrh zmeny v lokalitách č. **1 a 2** nepredstavuje zvýšenie environmentálnej záťaže, lokality č. **4 a 5** nie sú v priamom kontakte s obytným prostredím.

V posudzovanej **lokality č. 3**, riešenej zmenou územného plánu, dominuje ako zdroj znečisťovania ovzdušia cesta I/63 s frekvenciou dopravy 4365 prejazdov vozidiel/deň, ktorá je vzdialená cca 200 m. Na túto cestu je zaústená obslužná doprava prevádzky firmy H&O Konstruktion, s.r.o. s frekvenciou 16,6 prejazdov vozidiel/deň, v dennej dobe.

Zo stacionárnych zdrojov znečisťovania ovzdušia sa v území uplatňuje teplofikácia jednotlivých obytných objektov v okolí posudzovanej činnosti a vykurovanie objektov firmy H&O Konstruktion, s.r.o. Ide o vykurovanie na zemný plyn, čiastočne teplovzdušné vykurovanie (na báze elektrického prúdu, bez emisií).

Pre uvedený rozvojový zámer boli vypracované nasledovné štúdie - **Imisno-prenosová štúdia a Hodnotiaca správa na hodnotenie vplyvov na verejné zdravie**, ktoré tvoria prílohu uvedenej Správy o hodnotení.

Hodnotenie vychádza z predpokladu, že vplyvy zmenenej kvality ovzdušia zo zmeny využívania pozemku podľa návrhu ÚPN sa môžu očakávať najmä na pozemkoch okolitej zástavby rodinných domov, teda pôsobiť na ich obyvateľov.

Pre posúdenie boli určené referenčné body R1 – R5, ktoré predstavujú fasády najbližších rodinných domov v okolí prevádzky firmy H&O Konstruktion, s.r.o.

Vzhľadom na charakter stavebných prác, ich situovania, prevládajúcim prúdením vzduchu, možno konštatovať, že vplyv bodových, líniových a plošných zdrojov znečistenia ovzdušia významne neovplyvní kvalitu ovzdušia v dotknutej lokalite ani v kumulatívnom a synergickom merítku.

Z modelácie vyplýva, že najvyššie hodnoty koncentrácií znečisťujúcich látok v kumulatívnom (budúcom) stave na referenčných bodoch R1, R2, R3, R4 a R5 pri najnepriaznivejších rozptylových a prevádzkových podmienkach neprekračujú limitné hodnoty v zmysle Vyhlášky MŽP SR č. 250/2023 Z. z. s dostatočnou rezervou.

Úroveň imisného pozadia na referenčných bodoch pre znečisťujúcu látku PM10 (maximálna 24-hodinová koncentrácia) v najnepriaznivejších rozptylových podmienkach prekračuje limitnú koncentráciu už v súčasnom stave. V budúcom stave sa nepočíta s navýšením maximálnej dennej koncentrácie PM10. Tento stav prekročenie maximálneho denného priemeru aj v budúcom stave nastane 7 krát v roku rovnako ako v súčasnom stave v závislosti od referenčného bodu. Počet prekročení môže podľa Vyhlášky MŽP SR č.250/2023 Z. z. nastať max. 35 krát za rok, preto navrhovanú činnosť hodnotíme ako vyhovujúcu.

***Navrhovanú činnosť možno z imisno-prenosového posúdenia hodnotiť za vyhovujúcu!***

Situácia v koncentrácii dominujúcej znečisťujúcej látky v okolí posudzovanej činnosti sa po realizácii navrhovanej činnosti nezmení. Navrhovaná zmena využitia lokality č. 3 nemá a nebude mať na hodnoty indexu nebezpečnosti v obytnej zóne prakticky žiadny vplyv.

Vypočítané hodnoty indexov nebezpečnosti z krátkodobých maxím platia pre zriedkavo sa vyskytujúce situácie a nepredstavujú zdravotné riziko.

***Z uvedeného vyplýva, že obyvateľom obytnej zástavby podľa návrhu „Územný plán obce Iža - Zmeny a doplnky č. 2,“ nehrozí zdravotné ohrozovanie v dôsledku zmien kvality ovzdušia.***

***Vzhľadom na uvedené zdroje znečisťovania ovzdušia a ich predpokladanú intenzitu je možné konštatovať, že vplyv uvedených činností počas ich prevádzky a výstavby na ovzdušie bude mať lokálny a dlhodobý charakter, ktorého významnosť sa v súčasnosti nedá predikovať, pričom z pohľadu obce Iža by nemalo dôjsť k významnému zhoršeniu emisno-imisnej situácii v rámci územia obce.***

## **5. Vplyvy na vodné pomery (napr. kvalitu, režimy, odtokové pomery, zásoby)**

Návrh strategického dokumentu nevyvoláva priame významne negatívny vplyvy na vodné pomery územia, kvalitu povrchových a podzemných vôd a odtokové pomery. Realizácia stavieb a činností podľa navrhovaného územného plánu obce neovplyvní hydrologické a hydrogeologické pomery daného územia.

Obec je napojená na skupinový vodovod Komárno a má vybudovaný verejný vodovod. Stav vodovodnej siete umožňuje väčšine obyvateľov obce, ako aj organizáciám a podnikateľom napojiť sa na pitnú vodu z verejného vodovodu. Riešené územie je zásobované kvalitnou pitnou vodou.

Verejná kanalizačná sieť v obci je čiastočne vybudovaná a zároveň má aj čistiareň odpadových vôd (ČOV). V tých častiach obce, kde chýba kanalizačná sieť, odpadové vody sú odvádzané do žump a septikov (čo sa potom vyváža na miestnu ČOV). Vzhľadom na nepomer napojenia obyvateľstva a podnikateľských subjektov na vodovodnú a kanalizačnú sieť požiadavka na dobudovanie kanalizačných rozvodov je výrazná, čo má zároveň výrazný dopad na čistotu a ochranu spodných vôd.

Dažďové vody z komunikácií, z nehnuteľností a zo spevnených plôch sú odvádzané jestvujúcimi prícestnými odvodňovacími rigolmi.

Väčšina dažďových vôd by sa mala zachytávať na súkromných pozemkoch akumuláciou do zberných nádrží a následne využívať na závlahu pozemkov, resp. kontrolovane vypúšťať do recipientu. Voda zadržaná v území prispieje k zachovaniu retenčnej schopnosti územia a tým aj k potrebnej vlhkosti, nevyhnutnej pre rast sídelnej vegetácie.

Odvod dažďovej vody z komunikácií sa navrhuje riešiť vsakovaním do podlažia prostredníctvom vsakovacích jám. V prípade potreby zriaďovania väčších spevnených plôch (napr. odstavných a manipulačných plôch) by sa mali preferovať priepustné povrchy vytvorené zo zatravnovacích tvárnic alebo zámkovej dlažby. Pri odvádzaní vôd z povrchového odtoku zo zastavaného územia obce a z pozemných komunikácií pre motorové vozidlá, vrátane parkovísk a odstavných plôch, budú tieto vody prečistené zachytením plávajúcich látok, resp. osadením lapačov na zachytávanie ropných látok.

Realizáciou navrhovaných rozvojových zámerov sa nepredpokladá zvýšenie odberu vody ani navýšenie kapacity kanalizácie oproti platnému ÚPN.

V území dotknutom navrhovanými zmenami a doplnkami územného plánu obce Iža sa nachádza vodohospodársky významný vodný tok Patinský kanál (lokalita č. 5) a drobný vodný tok Ižiansky kanál (lokalita č. 4). V rámci týchto rozvojových lokalít bude rešpektovaná príslušná legislatíva - §49 ods. 2 a § 50 zákona o vodách. V pobrežnom pozemku nebudú umiestnené vedenia a zariadenia technickej infraštruktúry, stavby trvalého charakteru vrátane pevného oplotenia a súvislú vzrastlú zeleň.

***Navrhovaný strategický dokument nebude negatívne ovplyvňovať pramene, pramenné oblasti, ochranné pásma, termálne a minerálne pramene, prírodné liečivé zdroje a vodohospodársky chránené územia a nebude mať závažný negatívny vplyv na kvalitatívne a kvantitatívne parametre povrchových a podzemných vôd za dodržania prevádzkového poriadku, technickej a pracovnej disciplíny a za dôsledného dodržania zásad narábania s prípravkami a látkami škodiacich vodám a navrhovaných opatrení v rámci realizácie činností, pre ktoré tvorí rámec pri ich povoľovaní podľa osobitných predpisov a za dodržania navrhovaných zásad a regulatívov.***

## 6. Vplyvy na pôdu (napr. spôsob využívania, kontaminácia, pôdna erózia)

Najvýznamnejší vplyv na pôdu v riešenom území bude predstavovať záber poľnohospodárskej pôdy pre realizáciu rozvojových zámerov.

V k. ú. obce Iža pôda patrí medzi najkvalitnejšiu - BPEJ 0017002, 0017005, 0018003, 0020003, 0036002, 0037002.

V súvislosti s návrhom dopĺňaných rozvojových zámerov (lokálít) v rámci navrhovaného strategického dokumentu dôjde k záberom poľnohospodárskej pôdy. Celkový záber pôdy po zmene je **177,5257 ha**, z toho predpokladaný záber poľnohospodárskej pôdy je **175,7206 ha**.

Výmera záberov poľnohospodárskej pôdy v zastavanom území predstavuje po zmene **10,89 ha**.

Výmera záberov poľnohospodárskej pôdy mimo zastavaného územia predstavuje po zmene **166,6357 ha**.

lokality	Účel	Výmera lokality celkom	Poľnohospodárska pôda					etapa	poznámka
			Výmera poľnohospodárskej pôdy	BPEJ	Skupina	Z toho			
						Zast. územie	mimo zastavané územie		
22	odpadové hospodárstvo	0,8751	0	0042 002	4			1. etapa	ostatná pôda
23	odpadové hospodárstvo	22,5506	21,6206	0018 003	2		8,1191	1. etapa	najkvalitnejšia pôda
				0031 003	6		12,6834		ostatná pôda
				0035 001	6		0,1423		ostatná pôda
				0042 002	4		0,6758		ostatná pôda
24	výroba	0,3858	0,3854	0018 003	2		0,3854	1. etapa	najkvalitnejšia pôda
25	výroba	0,3831	0,3831	0017 002	1		0,0798	1. etapa	najkvalitnejšia pôda
				0018 003	2		0,3033		najkvalitnejšia pôda
26	výroba	0,3866	0,3866	0018 003	2		0,012	1. etapa	najkvalitnejšia pôda
				0042 003	4		0,3746		ostatná pôda
27	výroba	0,3948	0,3929	0018 003	2		0,1894	1. etapa	najkvalitnejšia pôda
				0042 003	4		0,2035		ostatná pôda
28	výroba	0,3839	0,3206	0042 003	4		0,3206	1. etapa	ostatná pôda
29	výroba	0,3884	0,3852	0018 003	2		0,3852	1. etapa	najkvalitnejšia pôda
		<b>25,3599</b>	<b>23,4892</b>				<b>23,4892</b>		

Pri realizácii zámerov navrhovaných v strategickom dokumente je potrebné dodržiavať zásady ochrany poľnohospodárskej pôdy zadané v zákone č.

220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy v znení neskorších predpisov.

Schválením navrhovaného strategického dokumentu v rozvojových lokalitách budú dotknuté poľnohospodárske pôdy, tzn. realizáciou činností podľa navrhovaného strategického dokumentu dôjde k dočasným alebo trvalým záberom poľnohospodárskej pôdy.

Realizáciou navrhnutých ekostabilizačných opatrení sa eliminuje pôdna erózia a ďalšie ohrozujúce faktory. Táto skupina opatrení predstavuje priame pozitívne vplyvy na pôdu.

Počas realizácie jednotlivých rozvojových zámerov, pre ktoré dáva navrhovaný strategický dokument rámec, je možnosť kontaminácie pôdy spojenej so situáciami spojenými s rizikom nehôd alebo zlým technickým stavom vozového parku a mechanizmov. Súčasne môže dôjsť k negatívnym účinkom, ako je zhutnenie, prípadne kontaminácia pôdy, preto je nevyhnutné dôsledne postupovať podľa ustanovení príslušných všeobecne záväzných právnych predpisov, aby tieto vplyvy nenastali, resp. aby sa čo najviac eliminovali.

***Celkovo možno konštatovať, že schválenie navrhovaného strategického dokumentu nebude mať z hľadiska vplyvov na pôdu významný negatívny vplyv.***

## **7. Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy (napr. chránené vzácne, ohrozené druhy a ich biotopy, migračné koridory živočíchov, zdravotný stav vegetácie a živočíšstva atď.)**

Navrhovaný strategický dokument bude mať za následok zníženie výmery poľnohospodárskej pôdy na území obce Iža a zvýšenie zastavaného územia obce, resp. spevnených plôch. Realizáciou navrhnutých ekostabilizačných opatrení a prvkov MÚSES sa vytvoria predpoklady pre skvalitnenie podmienok pre faunu a flóru v hodnotenom území. Pri zakladaní nových plôch zelene v celom riešenom území budú vysadené stanovištne vhodné dreviny a kroviny.

***Navrhovaný strategický dokument v zmysle navrhovaných opatrení dáva rámec na vykonávanie činností smerujúcich k predchádzaniu, obmedzovaniu, poškodzovaniu a ničeniu biotopov a jednotlivých druhov rastlín a živočíchov.***

## **8. Vplyvy na krajinu – štruktúru a využívanie krajiny, scenériu krajiny**

Krajina sa hodnotí ako integrovaný celok, ktorý má svoj vonkajší vzhľad a svoju vnútornú hodnotu. Prírodnú, kultúrnu a historickú hodnotu krajiny reprezentuje krajinný ráz. Vonkajší vzhľad krajiny predstavuje krajinný obraz, do ktorého sa premieta usporiadanie tvarov reliéfu, štruktúr krajinej pokrývky a priestorových objektov

Z hľadiska vplyvov na krajinu je v navrhovanom riešení posilnené zastúpenie harmonicky pôsobiacich krajinných prvkov. Líniová zeleň sa využíva na zabezpečenie ekostabilizačných, hygienických a pôdochranných funkcií a ako kompozičný prvok. Za účelom zachovania zelene v rámci zastavaného územia sa

formou záväzného regulatívu určuje maximálna intenzita zástavby. Ďalšie pozitívne environmentálne dôsledky navrhovaného riešenia.

Viacere z navrhovaných adaptačných opatrení prispievajú k naplneniu cieľov Stratégie adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy. Ide hlavne o opatrenia ako zvyšovanie podielu vegetácie v sídle (vrátane líniovej zelene), ochrana funkčných brehových porastov tokov, opatrenia na zvýšenie retenčnej a inundačnej schopnosti krajiny, budovanie zelenej infraštruktúry (biokoridorov), agrotechnické opatrenia, návrh výsadby líniovej zelene pozdĺž ciest.

Ekologická stabilita dotknutého územia v prípade schválenia navrhovaného strategického dokumentu, resp. realizácie činností pre ktoré dáva rámec, zostane približne na rovnakej úrovni, za predpokladu dôsledného dodržiavania navrhovaných záväzných regulatívov a opatrení a odporúčaní uvedených v tejto správe o hodnotení vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie.

***Celkovo možno konštatovať, že schválenie navrhovaného strategického dokumentu nebude mať významný negatívny vplyv na krajinu.***

## **9. Vplyvy na chránené územia a ochranné pásma [napr. navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, európska sústava chránených území (NATURA 2000), národné parky, chránené krajinné oblasti, chránené vodohospodárske oblasti], na územný systém ekologickej stability**

Návrh strategického dokumentu nemá vplyv na veľkoplošné a maloplošné chránené územia nachádzajúce sa v blízkosti riešeného územia, ktoré by mohli byť teoreticky ovplyvňované realizáciou zámerov uvedených v navrhovanej územnoplánovacej dokumentácii.

Zmeny a doplnky k ÚPN obce Iža č. 2/2023 nenavrhuje žiadne rozvojové zámery ani činnosti, ktoré by boli v rozpore s podmienkami ochrany chránených území, respektíve s ich manažmentovými opatreniami. Územný plán intenzifikuje a reštrukturalizuje už urbanizované zastavané územie a nové činnosti sú navrhované bez priameho zásahu do prvkov ÚSES.

Navrhovaný strategický dokument v plnom rozsahu rešpektuje platnú legislatívu na úseku ochrany prírody a všetky existujúce chránené lokality, ktoré zasahujú do katastra obce.

V navrhovanom strategickom dokumente sú v zmysle platnej legislatívy rešpektované aj všetky ochranné pásma technickej infraštruktúry – ochranné prístupové pásmo vodných tokov, ochranné pásma líniových dopravných stavieb a ochranné pásma líniových technických stavieb (plynovody, vodovody a elektrické vedenia).

V území dotknutom navrhovanými zmenami a doplnkami územného plánu obce Iža sa nachádza vodohospodársky významný vodný tok Patinský kanál (lokalita č. 5) a drobný vodný tok Ižiansky kanál (lokalita č. 4). V rámci týchto rozvojových lokalít bude rešpektovaná príslušná legislatíva - §49 ods. 2 a § 50 zákona o vodách. V pobrežnom pozemku nebudú umiestnené vedenia a zariadenia technickej

infraštruktúry, stavby trvalého charakteru vrátane pevného oplotenía a súvislú vzrastlú zeleň.

Výstavba V. etapy skládky odpadov (**Lokalita č. 4**) nezasahuje Bokrošské slanisko ani jeho ochranné pásmo. Výstavba a následná prevádzka nebude spôsobovať také vplyvy, ktoré by negatívne ovplyvnili predmet ochrany tohto chráneného územia ani ostatných chránených území na národnej či európskej sústavy chránených území (NATURA 2000).

Primerané hodnotenie vplyvu navrhovaného Územného plánu obce Iža – Zmeny a doplnky č. 2/2023 na územia sústavy NATURA 2000 bolo vypracované pre **rozvojové lokality č. 4** (rozšírenie areálu odpadového hospodárstva) a **č. 5** (veterný park) a tvorí prílohu uvedenej Správy o hodnotení.

Tento dokument bol vypracovaný v zmysle zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov a vyhlášky MŽP SR č. 170/2021, ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších zmien a doplnkov. Použitá bola aktuálna a všeobecne platná Metodika hodnotenia významnosti vplyvov plánov a projektov na územia sústavy NATURA 2000 v Slovenskej republike (Žiačiková a kol. 2023). Povinnosť tohto hodnotenia vychádza zo špecifickej podmienky vyplývajúcej z Rozsahu hodnotenia určeného podľa § 30 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov (OU-KN-OSZP-2024/002440-027 zo dňa 22.4.2024, bod 2.2.).

Cieľom primeraného hodnotenia vplyvov plánov, programov alebo projektov na sústavu území NATURA 2000 je stanoviť, či konkrétny plán alebo projekt môže mať nepriaznivý vplyv na integritu území sústavy NATURA 2000. Ak z primeraného hodnotenia vyplynie, že plán alebo projekt samostatne alebo v kombinácii s inými plánmi alebo projektmi bude mať nepriaznivý vplyv na integritu územia sústavy NATURA 2000, t. j. bude mať významný negatívny vplyv aspoň na jeden predmet ochrany územia sústavy NATURA 2000, takýto plán alebo projekt je možné realizovať len z dôvodov vyššieho verejného záujmu.

Do hodnotenia bolo zahrnuté (i) vlastné územie navrhovaného plánu (k. ú. obce Iža) a (ii) širšie územie do vzdialenosti 10 km, kde je ešte predpoklad pôsobenia jeho vplyvov. Kritériom boli kvalitatívno-kvantitatívne parametre možného ovplyvnenia v súvislosti so vstupmi a výstupmi plánu, t. j. rozsah a charakter činností (rozvojových zámerov) navrhovaného územného plánu, biotopová diverzita a ekologický význam územia, veľkosť domovských okrskov a migračné schopnosti predmetov ochrany, možné ovplyvnenie vodného režimu, emisie, možnosť kumulácie vplyvov s inými plánmi a projektmi a ďalšie.

Prieskum vlastného územia bol realizovaný spracovateľom primeraného hodnotenia a jeho spolupracovníkmi vo vegetačnom i mimo vegetačnom období v roku 2024. Zisťoval sa najmä výskyt zástupcov hlavných tried stavovcov a ich biotopy ako aj samotné biotopy a flóra predmetného územia. Použitá bola líniová a bodová metóda zisťovania prítomnosti jednotlivých druhov živočíchov a rastlín,

Pri identifikácii dotknutých území sústavy NATURA 2000 sa brali do úvahy aj osobitné špecifiká a lokomočná a migračná schopnosť jednotlivých predmetov ochrany, ako aj potravné biotopy mimo území sústavy NATURA 2000. Pre migrujúce druhy, ktoré sú predmetom ochrany v územiach sústavy NATURA 2000, sa zohľadňovalo aj možné ovplyvnenie ich migračných koridorov. Vplyvy navrhovaných zmien a doplnkov k územnému plánu obce sa hodnotili pre každý predmet ochrany a rozvojový zámer osobitne. Ak nebolo možné jednoznačne potvrdiť alebo naopak vylúčiť negatívny vplyv plánu na konkrétny predmet ochrany, vychádzalo sa z princípu predbežnej opatrnosti.

#### **Záver primeraného hodnotenia**

**Na základe uvedeného dokumentu možno zhodnotiť, že v širšom okolí navrhovaného strategického dokumentu neboli identifikované žiadne významné negatívne vplyvy tohto strategického dokumentu alebo jednotlivých jeho rozvojových zámerov, ktoré by spolu s účinkami už realizovaných alebo pripravovaných plánov či projektov kumulatívne negatívne ovplyvnili predmety a ciele ochrany sústavy chránených území NATURA 2000.**

Hodnotenie vplyvov posudzovaného Územného plánu obce Iža – Zmeny a doplnky č.2/2023 na územia sústavy NATURA 2000 ukázalo, že žiadne územie NATURA 2000 nebude týmto plánom priamo dotknuté. Nepriame mierne negatívne vplyvy boli identifikované pre 6 predmetov ochrany v 2 CHVÚ (Dunajské luhy a Dolné Považie) a v 1 ÚEV (Bokrošské slanisko).

Preto možno konštatovať, že **hodnotený strategický dokument - Zmeny a doplnky č. 2/2023 k Územnému plánu obce Iža nebude mať nepriaznivý vplyv na integritu území sústavy NATURA 2000, konkrétne na integritu územia SKCHVU007 Dunajské luhy, SKCHVU005 Dolné Považie a SKUEV0076 Bokrošské slanisko z hľadiska cieľov ich ochrany.**

Z navrhovaných zmien a doplnkov k ÚPN Iža ***mierne negatívny vplyv na územia sústavy NATURA 2000*** bol preukázaný pri rozvojových zámeroch *Rozšírenie areálu odpadového hospodárstva v lokalite 4 a Vymedzenie plôch pre umiestnenie energetického (veterného) parku v lokalite 5*. Pre tieto sa okrem všeobecne platných stavebno-technických a iných požiadaviek ustanovených v príslušných zákonoch a vyhláškach budú realizované zmierňujúce opatrenia.

#### **10. Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, vplyvy na archeologické náleziská**

Schválenie navrhovaného strategického dokumentu nebude mať vplyv na kultúrne a historické pamiatky v širšom dotknutom území, pričom realizácia činností, pre ktoré vytvára navrhovaný strategický dokument rámec ovplyvnia štruktúru dotknutého sídla a jeho architektúru. Navrhuje chrániť a zabezpečiť priebežnú údržbu kultúrnych pamiatok a objektov s pamiatkovými hodnotami spolu s ich okolím.

### **11. Vplyv na paleontologické náleziská a významné geologické lokality**

Návrh strategického dokumentu nenavrhuje žiadne rozvojové zámery, ktoré by mohli ovplyvňovať paleontologické náleziská a geologické lokality. V prípade objavenia doteraz neobjavených paleontologických nálezísk alebo geologických lokalít bude potrebné postupovať v súlade s legislatívou chrániacou uvedené typy lokalít.

### **12. Iné vplyvy**

Návrh strategického dokumentu nenavrhuje žiadne činnosti, ktoré by mali iné známe negatívne vplyvy na obyvateľov obce, na susedné obce a ani na celkové životné prostredie širšieho regiónu. V prípade nečakaných alebo nových, v súčasnej dobe neznámych vplyvov bude konkrétna situácia riešená v zmysle platnej legislatívy.

### **13. Komplexné posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti, vzájomných vzťahov a ich porovnanie s platnými právnymi predpismi**

Pri spracovaní návrhu zmien a doplnkov č. 2 k ÚPN obce Iža boli rešpektované všetky relevantné právne predpisy uplatňujúce sa v oblasti ochrany a tvorby životného prostredia. V rámci procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie podľa zákona boli zhodnotené a porovnané s platnými všeobecne záväznými právnymi predpismi predpokladané vplyvy navrhovaného strategického dokumentu na životné prostredie.

Pri hodnotení očakávaných vplyvov nových rozvojových zámerov na životné prostredie je možné konštatovať, že tieto zámery boli navrhnuté so zámerom nepôbiť významnými vplyvmi na životné prostredie a súčasne rešpektovať všetky platné zákony a iné právne predpisy. Ich priama realizácia bude možná tiež za podmienky rešpektovania relevantnej legislatívy, čo sa bude kontrolovať v priebehu ich následných povolovacích konaní.

Pre rozvojový zámer č. 3 boli vypracované nasledovné štúdie - **Imisno-prenosová štúdia, Akustická štúdia a Hodnotiaca správa na hodnotenie vplyvov na verejné zdravie.**

**Vzhľadom na existujúce a navrhované zdroje znečisťovania ovzdušia a ich predpokladanú intenzitu je možné konštatovať, že vplyv uvedených činností počas ich prevádzky a výstavby na ovzdušie bude mať lokálny a dlhodobý charakter, ktorého významnosť sa v súčasnosti nedá predikovať, pričom z pohľadu obce Iža by nemalo dôjsť k významnému zhoršeniu emisno-imisnej situácii v rámci územia obce.**

**Územie navrhnuté na zmenu využitia v zmysle posudzovaného návrhu zmeny územného plánu obce Iža z hľadiska vplyvu hluku nebude predstavovať zhoršenie akustickej pohody obyvateľov v okolí. Vzhľadom na malú vzdialenosť medzi priemyselnou zónou a obytnou zástavbou však nie je možné vylúčiť občasné rušivé vplyvy.**

**Výsledky hodnotenia vplyvov strategického dokumentu navrhovanej zmeny územného plánu „, Územný plán obce Iža - Zmeny a doplnky č. 2/2023“**

**nepreukázali možné negatívne vplyvy na zdravie obyvateľov v okolitej obytnej zástavbe, ani neprípustné zhoršenie podmienok bývania.**

**Z posúdenia vplyvov konkrétnych prevádzok na danom území (prevádzka firmy H&O Konstruktion a opravárenskej dielne) vyplynulo, že na hranici obytnej zástavby nebudú imisie znečisťujúcich látok ani hluk z týchto prevádzok prekračovať prípustné hodnoty podľa platných právnych predpisov.**

**Pre rozvojový zámer č. 4 a č. 5 navrhovaného Územného plánu obce Iža – Zmeny a doplnky č. 2/2023 bolo vypracované Primerané hodnotenie vplyvu na územia sústavy NATURA 2000.**

Hodnotenie vplyvov posudzovaného strategického dokumentu na územia sústavy NATURA 2000 ukázalo, že žiadne územie NATURA 2000 nebude týmto plánom priamo dotknuté. Nepriame mierne negatívne vplyvy boli identifikované pre 6 predmetov ochrany v 2 CHVÚ (Dunajské luhy a Dolné Považie) a v 1 ÚEV (Bokrošské slanisko).

**Na základe uvedeného dokumentu možno zhodnotiť, že v širšom okolí navrhovaného strategického dokumentu neboli identifikované žiadne významné negatívne vplyvy tohto strategického dokumentu alebo jednotlivých jeho rozvojových zámerov, ktoré by spolu s účinkami už realizovaných alebo pripravovaných plánov či projektov kumulatívne negatívne ovplyvnili predmety a ciele ochrany sústavy chránených území NATURA 2000.**

Z komplexného posúdenia návrhu strategického dokumentu vyplýva, že nemá žiadne podstatné negatívne vplyvy na životné prostredie a zdravie obyvateľov obce. Navrhovanými opatreniami a regulatívmi územného rozvoja sa stanovujú podmienky pre zlepšenie životného prostredia. V územnom pláne sa určuje využitie potenciálu územia na zabezpečenie rozvoja vo všetkých jeho funkčných požiadavkách.

Pri posudzovaní vplyvov navrhovaného strategického dokumentu na životné prostredie sa použili príslušné ustanovenia všeobecne záväzných právnych predpisov a súvisiacich predpisov na úrovni EÚ a Slovenskej republiky.

Navrhovaný strategický dokument musí byť riešený v súlade s príslušnými ustanoveniami uvedených všeobecne záväzných právnych predpisov a so súvisiacimi predpismi na úrovni EÚ a Slovenskej republiky, resp. s príslušnými strategickými dokumentmi týkajúcimi sa dotknutého územia.

**Pri posudzovaní vplyvov navrhovaného strategického dokumentu na životné prostredie sa použili príslušné ustanovenia najmä nasledovných všeobecne záväzných právnych predpisov a súvisiacich predpisov na úrovni EÚ a Slovenskej republiky:**

- zákon č. 17/1992 Zb. o životnom prostredí v znení neskorších predpisov,
- zákon č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov,
- Zákon č. 200/2022 Z. z. o územnom plánovaní
- Zákon č. 50/1976 Zb. (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov

- zákon č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov
- zákon č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- zákon č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- zákon č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- zákon č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov,
- zákon č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- zákon č. 359/2007 Z. z. o prevencii a náprave environmentálnych škôd a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov
- Vyhláška č. 170/2021 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 79/2015 Z.z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Vyhláška MŽP SR č. 365/2015 Z. z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov v znení vyhlášky MŽP SR č. 320/2017 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška MŽP SR č. 365/2015 Z. z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov,
- Vyhláška MŽP SR č. 366/2015 Z. z. o evidencnej povinnosti a ohlasovacej povinnosti v znení neskorších predpisov,
- Vyhláška MŽP SR č. 371/2015 Z. z. ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch v znení neskorších predpisov,
- Vyhláška č. 373/2015 Z. z. o rozšírenej zodpovednosti výrobcov vyhradených výrobkov a o nakladaní s vyhradenými prúdmi odpadov v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 150/2019 Z. z. o prevencii a manažmente introdukcie a šírenia invázných nepôvodných druhov a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Zákon č. 79/2015 Z.z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Zákon č. 39/2013 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- Zákon č. 128/2015 Z. z. o prevencii závažných priemyselných havárií a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 91/2016 Z. z. o trestnej zodpovednosti právnických osôb a o zmene a doplnení niektorých zákonov,

Správa o hodnotení vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie  
Zmeny a doplnky ÚPN obce Iža č. 2/2023

- Zákon č. 146/2023 o ochrane ovzdušia a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Vyhláška č. 254/2023 Z. z., ktorou sa vykonávajú ustanovenia zákona o ochrane ovzdušia
- Vyhláška č. 248/2023 Z. z., o požiadavkách na stacionárne zdroje znečisťovania ovzdušia
- Zákon č. 190/2023 z. z. o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia
- Vyhláška č. 249/2023 Z. z. o monitorovaní emisií zo stacionárnych zdrojov znečisťovania ovzdušia a kvality ovzdušia v ich okolí
- Vyhláška č. 250/2023 Z. z. o kvalite ovzdušia
- Vyhláška č. 251/2023 Z. z. o kvalite palív
- Zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 305/2018 Z.z. o chránených oblastiach prirodzenej akumulácie vôd a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení
- Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 174/2017 Z.z., ktorým sa ustanovujú citlivé oblasti a zraniteľné oblasti v znení nariadenia č. 62/2022 Z. z
- Vyhláška MŽP SR č. 211/2005 Z. z., ktorou sa ustanovuje zoznam vodohospodársky významných vodných tokov a vodárenských vodných tokov,
- Vyhláška MŽP SR č. 200/2018 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o zaobchádzaní so znečisťujúcimi látkami, o náležitostiach havarijného plánu a o postupe pri riešení mimoriadneho zhoršenia vôd
- NV SR č. 269/2010 Z. z. ktorým sa ustanovujú požiadavky na dosiahnutie dobrého stavu vôd v znení NV SR č. 398/2012 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 269/2010 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na dosiahnutie dobrého stavu vôd
- Zákon č. 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách a o zmene a doplnení zákona č. 276/2001 Z.z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení zákona č. 525/2003 Z.z., zákona č. 364/2004 Z.z., zákona č. 587/2004 Z.z., zákona č. 230/2005 Z.z., zákona č. 515/2008 Z. z., zákona č. 394/2009 Z.z., zákona č. 180/2013 Z.z., zákona č. 180/2013 Z.z. , zákona č. 91/2016 Z.z. , zákona č. 150/2017 Z. z., zákona č. 51/2018 Z.z., zákona č. 177/2018 Z.z., zákona č. 66/2021 Z. z., zákona č. 375/2021 Z. z. a zákona č. 516/2021 Z. z. uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 134/2022 Z. z., zákona č. 253/2022 Z. z., zákona č. 517/2022 Z. z., zákona č. 12/2023 Z. z. a zákona č. 272/2023 Z. z.
- Vyhláška MZ SR č. 233/2014 Z.z. o podrobnostiach hodnotenia vplyvov na verejné zdravie
- Vyhláška č. 549/2007 Z. z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení neskorších predpisov

- NV SR č. 115/2006 Z. z. o minimálnych zdravotných a bezpečnostných požiadavkách na ochranu zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou hluku v znení NV SR č. 555/2006 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 115/2006 Z. z. o minimálnych zdravotných a bezpečnostných požiadavkách na ochranu zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou hluku,
- NV SR č. 355/2006 Z. z. o ochrane zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou chemickým faktorom pri práci v znení neskorších predpisov,
- NV SR: č. 387/2006 Z. z. o požiadavkách na zaistenie bezpečnostného a zdravotného označenia pri práci v znení NV SR č. 104/2015 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 387/2006 Z. z. o požiadavkách na zaistenie bezpečnostného a zdravotného označenia pri práci,
- NV SR č. 391/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na pracovisko,
- NV SR č. 392/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách pri používaní pracovných prostriedkov,
- NV SR č. 395/2006 Z. z. o minimálnych požiadavkách na poskytovanie a používanie osobných ochranných pracovných prostriedkov,
- Zákon č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov
- Ďalšie zákony, vyhlášky, technické normy platné na území SR, Smernice EP a Rady

Navrhovaný strategický dokument musí byť riešený v súlade s príslušnými ustanoveniami uvedených všeobecne záväzných právnych predpisov a so súvisiacimi predpismi na úrovni EÚ a Slovenskej republiky, resp. s príslušnými strategickými dokumentmi týkajúcimi sa dotknutého územia.

#### **IV. NAVRHOVANÉ OPATRENIA NA PREVENCIU, ELIMINÁCIU, MINIMALIZÁCIU A KOMPENZÁCIU VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE A ZDRAVIE**

Navrhovaný strategický dokument musí byť v súlade s Územným plánom regiónu Nitrianskeho samosprávneho kraja a to so záväznou časťou Územného plánu regiónu Nitrianskeho samosprávneho kraja. Územný plán regiónu Nitrianskeho kraja, ktorého záväzná časť bola schválená Zastupiteľstvom Nitrianskeho samosprávneho kraja a vyhlásená VZN č. 2/2012, zo dňa 14.5.2012 a jeho Zmien a doplnkov č.1 z roku 2015, ktorého záväzná časť bola schválená Zastupiteľstvom Nitrianskeho samosprávneho kraja a vyhlásená VZN č. 6/2015, zo dňa 26.10.2015. Zároveň rozvojové zámery, pre ktoré dáva navrhovaný strategický dokument rámec musia byť realizované podľa všeobecne záväzných právnych predpisov a potrebných povolení činností podľa osobitných predpisov, súhlasov a záväzných stanovísk dotknutých a povoľujúcich orgánov štátnej správy a samosprávy.

Dokumentácie stavieb, vrátane technologických dokumentácií, na základe ktorých sa budú uvedené činnosti realizovať, budú musieť obsahovať všetky požiadavky na prijatie takých opatrení, aby sa zmiernili možné nepriaznivé vplyvy. V konečnom dôsledku navrhovaný strategický dokument musí byť v súlade s príslušnými relevantnými strategickými dokumentmi platnými pre dotknuté územie.

Opatrenia na elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov činností a stavieb sú súčasťou záväzných regulatívov územného plánu obce Iža.

**V záväznej časti navrhovaného strategického dokumentu sú navrhované zásady a regulatívy pre nové rozvojové plochy**, ktoré je už možné považovať za opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu negatívnych vplyvov navrhovaného strategického dokumentu na životné prostredie. Okrem uvedených zásad a regulatívov sa autori tejto správy o hodnotení vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie navrhujú aj ďalšie opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie, ktoré sa navrhujú upraviť, aplikovať, resp. doplniť do uvedených zásad a regulatívov a ich kontrolu zabezpečiť v rámci povoľovaní činností podľa osobitných predpisov.

***Za účelom preventívnych opatrení určených na minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie obyvateľov riešeného územia je potrebné zadefinovať a v praxi dodržiavať a realizovať nasledovné opatrenia všeobecnej povahy pre všetky lokality:***

- rešpektovať všetky relevantné platné právne predpisy na úseku ochrany životného prostredia a ochrany zdravia
- zabezpečiť dôslednú ochranu osobitne chránených poľnohospodárskych pôd (podľa BPEJ) podľa platnej legislatívy na úseku ochrany poľnohospodárskych pôd
- chrániť a udržiavať existujúcu zeleň
- pri dosadbe a rekonštrukcii zelene postupne vylučovať stanovištne nevhodné druhy drevín,
- zabezpečovať protieróznou ochranu pôdy uplatnením prvkov ÚSES v miestach s intenzívnou veternou a vodnou eróziou
- venovať zvýšenú pozornosť ochrane vodných zdrojov,
- dodržiavať ochranné a prístupové pásma vodných tokov a ochranných hrádzí v zmysle STN a vodného zákona,
- koordinovať všetky rozvojové zámery s princípom trvalo udržateľného rozvoja obce,
- rozvíjať výrobné aktivity a služby hlavne v jestvujúcich lokalitách jestvujúce plochy výroby a služieb je potrebné oddeliť od okolitej krajiny a zastavaného územia obce zónami zelene,
- v rámci povoľovania činností podľa osobitných predpisov navrhnúť opatrenia na zadržanie zrážkových vôd zo spevnených plôch a striech budov v lokalite rozvojových zámerov

Správa o hodnotení vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie  
Zmeny a doplnky ÚPN obce Iža č. 2/2023

- zamedziť šíreniu nepôvodných a invázných druhov živočíchov a rastlín a obmedzovať ruderalne spoločenstva
- zabezpečiť dôkladnú separáciu triedených zložiek komunálnych odpadov a dobudovať objekty odpadového hospodárstva určené na podporu triedenia a zbierania zložiek komunálnych odpadov
- výstavba konkrétnych stavebných objektov sa musí realizovať na základe projektových dokumentácií

**Opatrenia pre lokalitu č. 3**

Nakoľko hodnotenie rizík a posúdenie možných vplyvov návrhu strategického dokumentu „Územný plán obce Iža - Zmeny a doplnky č. 2/2023“ nepreukázalo ohrozovanie zdravia obyvateľov v okolí, návrh opatrení na zmiernenie nepriaznivých vplyvov nie je potrebný.

Vzhľadom na to, že určité možné rušivé vplyvy navrhovanej činnosti na obytné prostredie nie je možné celkom vylúčiť, sa odporúča pri schvaľovaní konkrétnej výrobnjej prevádzky na posudzovanom území:

- Pri schvaľovaní umiestnenia jednotlivých aktivít do územia podrobne vyhodnotiť ich vplyv na okolitú obytnú zástavbu, najmä z hľadiska znečisťovania ovzdušia a hluku.
- Preveriť potrebu dopravnej obsluhy jednotlivých prevádzok a riešenia dopravy tak, aby negatívne neovplyvňovala obytné prostredie.
- Pri výstavbe objektov v priemyselnej zóne rešpektovať požiadavky na vzduchovú nepriezvučnosť použitých stavebných konštrukcií.
- Pri začatí prevádzky vykonať meranie hluku na fasáde najbližšieho obytného domu a v prípade potreby prijať opatrenia na jeho zníženie.
- Upraviť prevádzkovú dobu jednotlivých prevádzok tak, aby nerušili v dobe, kedy sú obyvatelia najcitlivejší (nočná a večerná doba, dni pracovného voľna a pracovného pokoja).“
- V maximálnej miere pohľadovo odčleniť priemyselnú zónu od obytnej zástavby (estetické oplotenie, zeleň).
- Operatívne riešiť podnety obyvateľov na rušenie obytného prostredia, pri opodstatnenosti prijímať nápravné opatrenia

**Opatrenia pre lokalitu č. 4 a č. 5 v zmysle Primeraného hodnotenia vplyvu navrhovaného Územného plánu obce Iža – Zmeny a doplnky č. 2/2023 na územia sústavy NATURA 2000**

Z navrhovaných zmien a doplnkov k ÚPN Iža **mierne negatívny vplyv na územia sústavy NATURA 2000** bol preukázaný pri rozvojových zámeroch Rozšírenie areálu odpadového hospodárstva v lokalite 4 a Vymedzenie plôch pre umiestnenie energetického (veterného) parku v lokalite 5. Pre tieto sa okrem všeobecne platných stavebno-technických a iných požiadaviek ustanovených v príslušných zákonoch a vyhláškach navrhujú nasledovné osobitné opatrenia:

### **Rozšírenie areálu odpadového hospodárstva**

- umiestniť skládku odpadov v lokalite 4 vo vzdialenosti minimálne 100 m od hraníc ÚEV (ochranné pásmo), čím sa obmedzí šírenie invázných druhov rastlín a nalietavanie odpadu do ÚEV,
- doplniť projektovú dokumentáciu o sadovnícke úpravy,
- monitorovať výskyt invázných a expanzívnych druhov rastlín v okolí skládky a v prípade výskytu zabezpečiť ich odstraňovanie v súlade s aktuálne platnou vyhláškou, ktorou sa ustanovujú podmienky a spôsoby odstraňovania invázných nepôvodných druhov,
- sledovať a vyhodnocovať kvalitu povrchových a podzemných vôd,
- v prípade požiaru na skládke zamedziť jeho šíreniu do okolia,
- v spolupráci s pracovníkmi ŠOP SR zabezpečiť pravidelný monitoring stavu biotopu 1340\* Vnútrozemské slaniská a slané lúky v ÚEV a jeho vyhodnotenie.

### **Vymedzenie plôch pre umiestnenie energetického (veterného) parku**

- počet a rozloženie veterných elektrární navrhnuť tak, aby bol umožnený voľný pohyb vtákov v lokalite,
- okolo každej veternej elektrárne v okruhu aspoň 50 m vylúčiť výsadbu potravne atraktívnych druhov rastlín, drevín a krov a nezakladať skládky organického odpadu (hnojiská, kompostoviská) a stohy slamy, ktoré by lákali vtáky,
- pokiaľ to osobitné predpisy nevyklúčujú, realizovať zviditeľnenie listov rotora farebným označením a osvetlením stožiarov,
- pred výstavbou, počas výstavby a minimálne 1 rok počas prevádzky veterného parku realizovať monitoring vtáctva s cieľom odhaliť prípadné negatívne vplyvy.

### **Ďalšie opatrenia všeobecnej povahy:**

- stavebné práce a nevyhnutnú elimináciu drevín a krov realizovať mimo vegetačné obdobie a obdobie rozmnožovania živočíchov,
- náhradnú výsadbu uskutočniť iba autochtónnymi, lokálne sa vyskytujúcimi druhmi, najlepšie po konzultácii s dendrológom,
- v priebehu realizácie rozvojového zámeru v území zabezpečiť výkon environmentálneho dozoru
- v rámci týchto rozvojových lokalít (č. a č. 5) rešpektovať príslušnú legislatívu - §49 ods. 2 a § 50 zákona o vodách. V pobrežnom pozemku nebudú umiestnené vedenia a zariadenia technickej infraštruktúry, stavby trvalého charakteru vrátane pevného oplotenia a súvislú vzrastlú zeleň.

Z pohľadu posudzovania vplyvov na životné prostredie sú tieto opatrenia navrhnuté tak, aby sa zabezpečila prevencia, eliminácia a minimalizácia vplyvov na životné prostredie. Okrem týchto opatrení a zásad a regulatívov bude nevyhnutné rešpektovať platnú legislatívu v oblasti starostlivosti o životné prostredie.

Ostatné rozvojové zámery by nemali mať negatívny vplyv na stav biotopov a biotopov druhov v dotknutých územiach sústavy NATURA 2000 a preto sa v tomto štádiu dokumentácie SEA pre ne konkrétne zmierňujúce opatrenia nenavrhuje.

## **V. POROVNANIE VARIANTOV ZOHĽADŇUJÚCICH CIELE A GEOGRAFICKÝ ROZMER STRATEGICKÉHO DOKUMENTU VRÁTANE POROVNANIA S NULOVÝM VARIANTOM**

Zmeny a doplnky č. 2 ÚPN-O Iža boli obstarané na základe podnetov obstarávateľa a súkromných osôb za účelom umožnenia realizácie rozvojových zámerov a ich vzájomného zosúladenia s celkovým rozvojom obce.

Účelom navrhovaného strategického dokumentu „Územný plán obce Iža, Zmeny a doplnky č. 2/2003“ je zmena funkčného využitia v 4 lokalitách a zmena regulatívov v jednej lokalite obce Iža.

Návrh Zmeny a doplnky č. 2/2023 Územného plánu obce Iža obsahuje časti:

- Sprievodná správa k zmenám a doplnkom
- Zmeny a doplnky v smernej časti
- Zmeny a doplnky v záväznej časti
- Zmeny a doplnky vo Vyhodnotení záberov PP a LPF na stavebné a iné zámery

Lokalita	Popis	Zmena funkčného využitia	Zmena ostatných regulatívov	Zmena technickej a dopravnej infraštruktúry
1	Zberný dvor	Plochy sídelnej a parkovej zelene na územia verejného technicko-infraštruktúrného vybavenia	Bez zmeny	Bez zmeny
2	Verejná zeleň v centrálnej časti obce	Zmiešané jadrové územia (územia bývania a vybavenosti) na plochy sídelnej a parkovej zelene	Bez zmeny	Bez zmeny
3	Plochy výroby v centrálnej časti obce	Zmiešané jadrové územia (územia bývania a vybavenosti) na územia výroby a služieb, distribúcie a skladovania	Bez zmeny	Bez zmeny
4	Rozšírenie areálu odpadového	Plochy poľnohospodárskej	Bez zmeny	Bez zmeny

Správa o hodnotení vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie  
Zmeny a doplnky ÚPN obce Iža č. 2/2023

	hospodárstva	pôdy na územia verejného technicko-infraštruktúrného vybavenia		
5	Vymedzenie plôch pre umiestnenie veterného parku	Bez zmeny	Doplnenie možnosti umiestnenia veterného parku v novo vymedzenom územno-regulačnom celku E4	Doplnenie plochy pre umiestnenie veterného parku

Zhodnotenie súčasného stavu životného prostredia (**nulový variant**) a navrhovaného strategického dokumentu z hľadiska vplyvov na životné prostredie bol vykonaný v predchádzajúcich kapitolách tejto správy o hodnotení vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie.

### 1. Tvorba súboru kritérií a určenie ich dôležitosti na výber optimálneho variantu.

Strategický dokument Zmeny a doplnky č.2 ÚPN obce Iža je spracovaný na podklade vstupných údajov obce Iža ako orgánu územného plánovania v jednom variante.

Správa o hodnotení strategického dokumentu Zmeny a doplnky č.2 ÚPN obce Iža sa zamerala najmä na:

- zohľadnenie stanovísk a pripomienok dotknutých orgánov štátnej správy a dotknutých právnických osôb k odborným podkladom, pre spracovanie návrhu strategického dokumentu
- zohľadnenie stanovísk a pripomienok dotknutých orgánov štátnej správy a dotknutých právnických osôb k návrhu strategického dokumentu Zmeny a doplnky č. 2 ÚPN obce Iža
- zhodnotenie návrhu strategického dokumentu Zmeny a doplnky č. 2 ÚPN obce Iža z hľadiska potencionálnych vplyvov priestorového usporiadania a funkčného využitia riešeného územia na životné prostredie obce a zdravie obyvateľov

Územnoplánovacia dokumentácia, ktorú tvoria Zmeny a doplnky č.2 Územného plánu obce Iža je základným nástrojom územného rozvoja a starostlivosti o životné prostredie riešeného územia. Jeho najdôležitejším výstupom je záväzná časť, v ktorej sa schvaľujú zásady a regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využitia územia. Stanovujú sa opatrenia v území, podmienky využívania územia a umiestňovania stavieb.

Zmeny a doplnky č. 2 ÚPN-O Iža boli obstarané na základe podnetov obstarávateľa a súkromných osôb za účelom umožnenia realizácie rozvojových zámerov a ich vzájomného zosúladenia s celkovým rozvojom obce.

Pri výbere kritérií použitých pre hodnotenie vplyvov riešených variantov Zmeny a doplnky č. 2 Územného plánu obce Iža sme vychádzali z váhového porovnania významnosti jednotlivých vplyvov z hľadiska ich dopadu na životné prostredie. Výber optimálneho variantu nie je možné zúžiť na úzky okruh kritérií príp. len na kritérium záberu záber poľnohospodárskej pôdy.

Z hľadiska dôležitosti boli zvolené nasledovné kritériá v tomto poradí:

- Vplyvy na zdravie obyvateľstva,
- Vplyv na horninové prostredie
- Vplyvy na klimatické pomery
- Vplyvy na ovzdušie
- Vplyvy na vodné pomery
- Vplyvy na pôdne pomery a lesné pomery,
- Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy,
- Vplyvy na krajinu – štruktúru a využívanie krajiny, scenériu krajiny.
- Vplyvy na chránené územia a ochranné pásma

Návrh strategického dokumentu sa vypracováva v jednom variante a v rámci správy o hodnotení sa porovnáva aj s nulovým variantom, t.j. so stavom, v ktorom sa obec nachádza v súčasnosti za predpokladu, že sa návrh Zmien a doplnkov k ÚPN obce Iža č. 2/2023 nebude realizovať.

## 2. Porovnanie variantov

Zmeny a doplnky k ÚPN obce Iža č. 2/2023 sú vypracované v jednom variante, v porovnaní s nulovým variantom, predstavuje súčasný stav územia, t.j. že strategický dokument by nebol obstaraný, spracovaný a schválený, územný rozvoj obce by prebiehal podľa pôvodného schváleného územného plánu obce a jeho spracovaných zmien a doplnkov.

V prípade, že by sa navrhovaný strategický dokument neschválil, tak by rozvoj územia obce Iža mal stanovený rámec rozvoja a regulatív a zásad podľa v súčasnosti platnej územnoplánovacej dokumentácie v znení jej neskorších zmien a doplnkov.

Zhodnotenie súčasného stavu životného prostredia (**nulový variant**) a navrhovaného strategického dokumentu z hľadiska vplyvov na životné prostredie bol vykonaný v predchádzajúcich kapitolách tejto správy o hodnotení vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie.

Ďalším variantom je **hodnotený návrh strategického dokumentu**. Pri porovnaní nulového variantu s hodnoteným návrhom ako celkom je možné konštatovať, že navrhovaný územný plán je pre obyvateľstvo a rozvoj obce výhodnejší,

Predpokladané vplyvy vyplývajúce z navrhovaného strategického dokumentu spolu s opatreniami na elimináciu týchto vplyvov definovaných v záväznej časti nevytvárajú takú antropogénnu záťaž v území, ktorá by významne negatívne ovplyvnila súčasný stav životného prostredia obce.

## **VI. METÓDY POUŽITÉ V PROCESSE HODNOTENIA VPLYVOV ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE A ZDRAVIE A SPÔSOB A ZDROJE ZÍSKAVANIA ÚDAJOV O SÚČASNOM STAVE ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA A ZDRAVIA**

Východiskové podklady pre vypracovanie vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie predstavovali konzultácie, písomné a elektronické informácie o navrhovanom strategickom dokumente. Pri hodnotení dotknutého územia spracovatelia správy o hodnotení vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie vychádzali z terénnej ohliadky, prieskumov a ich výsledkov nimi obstaraných, publikovaných údajov iných autorov a prístupných nepublikovaných poznatkov týkajúcich sa hodnoteného územia.

Boli použité najaktuálnejšie dostupné podklady z rôznych zdrojov, ako napr. internetové portály a databázy, právne predpisy súvisiace so starostlivosťou o životné prostredie, všeobecné záväzné nariadenia, strategické dokumenty a iné podklady v ktorých sa nachádzali relevantné informácie týkajúce sa riešeného územia

Na základe týchto údajov boli skoncipované údaje o vstupoch a výstupoch, charakteristika súčasného stavu životného prostredia a zhodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie. Použité metódy hodnotenia umožnili hodnotiť vplyvy navrhovaného dokumentu na životné prostredie primerane jeho rozsahu a identifikovať a vyhodnotiť možné vplyvy na životné prostredie v rozsahu požadovanom zákonom.

Zo záverov správy je možné konštatovať, že realizáciou riešenia navrhovaného strategického dokumentu, stanovením realizovaním navrhnutých regulatívov dôjde k čiastočnému „ozeleneniu“ katastra obce a zlepšeniu celkového stavu životného prostredia a kvality života obyvateľov obce.

## **VII. NEDOSTATKY A NEURČITOSTI V POZNATKOCH, KTORÉ SA VYSKYTLI PRI VYPRACÚVANÍ SPRÁVY O HODNOTENÍ**

Úroveň a detailnosť spracovania správy o hodnotení o hodnotení vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie a samotného posúdenia navrhovaného strategického dokumentu z hľadiska vplyvov na jednotlivé zložky životného prostredia a zdravia obyvateľov je na takej úrovni, ako je relevantná pre navrhovaný strategický dokument a v ňom obsiahnuté informácie.

V procese spracovania správy o hodnotení tohto strategického dokumentu sa vyskytujú niektoré neurčitosti, a to z dôvodu nedostatku vstupných informácií súvisiacich s očakávanými vplyvmi na životné prostredie, ktoré môžu nastať pri realizácii rozvojových zámerov na navrhovaných funkčných plochách a pri umiestňovaní konkrétnych činností a stavieb v území. Vo väčšine aspektov hodnotenia vplyvov na životné prostredie nie je možné v správe jednoznačne

vyhodnotiť dopad navrhovanej koncepcie na životné prostredie a odporúčať detailné konkrétne riešenia. Preto závery správy slúžia ako východisko pre vypracovanie dokumentov pre posudzovanie vplyvov na životné prostredie konkrétnych činností, stavieb a rozvojových zámerov, ktoré podliehajú v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z. posúdeniu.

## **VIII. VŠEOBECNE ZÁVEREČNÉ ZHRNUTIE**

Obstarávateľ: **Obec Iža Ďatelinová 315, 946 39 Iža**

Hodnotený strategický dokument: **Zmeny a doplnky k ÚPN obce Iža č. 2/2023**

Bol vyhotovený v zmysle zákona NR SR č.24/2006 Z. z o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých predpisov

Na základe Rozsahu hodnotenia Okresného úradu Komárno, odbor starostlivosti o životné prostredie určeným podľa § 8 zákona č.24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie - **Zmeny a doplnky k ÚPN obce Iža č. 2/2023** – list č. OU-KN-OSZP-2024/002440-027 zo dňa 22. 04. 2024 v bode Rozsah hodnotenia v časti 2.1 Všeobecné podmienky bod 2.1.1 určil, aby obstarávateľ, obec Iža zabezpečil vypracovanie správy o hodnotení strategického dokumentu a Zmeny a doplnky k ÚPN obce Iža č. 2/2023 .

Vzhľadom na povahu a rozsah navrhovaného strategického dokumentu a jeho lokalizácie je potrebné, aby správa o hodnotení strategického dokumentu obsahovala primerané rozpracovanie všetkých bodov uvedených v prílohe č. 5 zákona, primerane charakteru strategického dokumentu a s osobitným prihliadnutím na body uvedené v časti špecifickej požiadavky tohto rozsahu hodnotenia.

Dôvodom na obstaranie navrhovaného strategického dokumentu boli požiadavky obce, fyzických a právnických osôb, týkajúce sa rozšírenia plôch pre výstavbu, ako aj požiadavka optimalizácie a zjednotenia zásad a regulatívov vzhľadom na aktuálny stavebný vývoj v obci.

Návrh strategického dokumentu predstavuje vhodný rozvojový dokument pre obec Iža, umožňuje primeraný rozvoj obce. Neprináša žiadne návrhy, ktoré by zhoršovali životné prostredie, poškodzovali prírodu a krajinu, ale naopak prináša riešenie pre výrazné skvalitnenie životného prostredia, revitalizáciu prírodného zázemia a tvarovanie krajiny so zvýšením ekologickej stability.

V rámci zmien a doplnkov č. 2 sú do územného plánu obce doplnené:

**V lokalite 1**, ktorá predstavuje **zberný dvor**, dochádza k zmene existujúcich plôch sídelnej a parkovej zelene na územia verejného technicko-infraštruktúrneho

vybavenia, pričom nedochádza k zmene ostatných regulatívov ani technickej a dopravnej infraštruktúry.

**V lokalite 2**, reprezentujúcej **verejnú zeleň v centrálnej časti obce**, sa zmiešané jadrové územia (územia bývania a vybavenosti) transformujú na plochy sídelnej a parkovej zelene bez ďalších zmien v regulatívoch a infraštruktúre.

**Lokalita 3**, označujúca **plochy výroby v centrálnej časti obce**, sa zmení z zmiešaných jadrových území na územia výroby a služieb, distribúcie a skladovania, pričom aj tu nedochádza k zmene v ostatných regulatívoch a infraštruktúre.

**Lokalita 4**, zahŕňajúca **rozšírenie areálu odpadového hospodárstva**, prechádza transformáciou z poľnohospodárskej pôdy na územia verejného technicko-infraštruktúrného vybavenia, opäť bez zmien v ostatných aspektoch.

**V lokalite 5** sa vymedzujú **plochy pre umiestnenie veterného parku**, kde nedochádza k zmene funkčného využitia, ale dopĺňa sa možnosť umiestnenia veterného parku v novo vymedzenom územno-regulačnom celku E4, spolu s doplnením plochy pre jeho umiestnenie

Ostatné kapitoly smernej často ostávajú bezo zmeny v zemní zmien a doplnkov č. 1

Zmeny v lokalitách č. **1, 2, 4 a 5** sa z hľadiska vplyvu na verejné zdravie a pohodu bývania nejavia ako problémové. Návrh zmeny v lokalitách č. **1 a 2** nepredstavuje zvýšenie environmentálnej záťaže, lokality č. **4 a 5** nie sú v priamom kontakte s obytným prostredím.

V posudzovanej **lokalite č. 3**, riešenej zmenou územného plánu, dominuje ako zdroj znečisťovania ovzdušia cesta I/63 s frekvenciou dopravy 4365 prejazdov vozidiel/deň, ktorá je vzdialená cca 200 m.

Obyvateľom obytnej zástavby podľa návrhu „Územný plán obce Iža - Zmeny a doplnky č. 2,“ **nehrozí zdravotné ohrozenie v dôsledku zmien kvality ovzdušia.**

Vzhľadom na zdroje znečisťovania ovzdušia a ich predpokladanú intenzitu je možné konštatovať, že vplyv uvedených činností počas ich prevádzky a výstavby na ovzdušie bude mať lokálny a dlhodobý charakter, ktorého významnosť sa v súčasnosti nedá predikovať, pričom z pohľadu obce Iža by nemalo dôjsť k významnému zhoršeniu emisno-imisnej situácii v rámci územia obce.

Územie navrhnuté na zmenu využitia v zmysle posudzovaného návrhu zmeny územného plánu obce Iža **z hľadiska vplyvu hluku nebude predstavovať zhoršenie akustickej pohody obyvateľov v okolí.** Vzhľadom na malú vzdialenosť medzi priemyselnou zónou a obytnou zástavbou však nie je možné vylúčiť občasné rušivé vplyvy.

Na základe hodnôt hluku (ekvivalentné hladiny) na fasádach najbližších rodinných domov v súčasnosti a vypočítaných hodnôt hluku pri prevádzke novej haly firmy H&O Konstruktion a opravárenskej dielne uvedených v tabuľke č.10 vyplýva, že v dotknutom území nedochádza k prekročovaniu prípustných hodnôt hluku z prevádzky firmy H&O Konstruktion a ani po realizácii zmeny územného plánu sa

hluková situácia prakticky nezmení. Navýšenie hluku môže byť o cca 1 dB, čo je hodnota ľudským ušom prakticky nerozlišiteľná.

Nakoľko nedôjde k zmene frekvencie prevádzkovej dopravy, nedôjde ani k zmene/navýšeniu dopravného hluku v posudzovanej obytnej oblasti obce Iža.

Územie navrhnuté na zmenu využitia v zmysle posudzovaného návrhu zmeny územného plánu obce Iža z hľadiska vplyvu hluku nebude predstavovať zhoršenie akustickej pohody obyvateľov v okolí.

**Navrhovanú činnosť je možné z hľadiska jej vplyvu na hlukové pomery v lokalite hodnotiť ako vyhovujúcu.**

Na základe vypracovaného dokumentu – *Primerané hodnotenie vplyvu navrhovaného Územného plánu obce Iža – Zmeny a doplnky č. 2/2023 na územia sústavy NATURA 2000* - možno zhodnotiť, že v širšom okolí navrhovaného strategického dokumentu **neboli identifikované žiadne významné negatívne vplyvy tohto strategického dokumentu alebo jednotlivých jeho rozvojových zámerov, ktoré by spolu s účinkami už realizovaných alebo pripravovaných plánov či projektov kumulatívne negatívne ovplyvnili predmety a ciele ochrany sústavy chránených území NATURA 2000.**

Navrhovaný strategický dokument musí byť v súlade s Územným plánom regiónu Nitrianskeho samosprávneho kraja a to so záväznou časťou Územného plánu regiónu Nitrianskeho samosprávneho kraja. Územný plán regiónu Nitrianskeho kraja, ktorého záväzná časť bola schválená Zastupiteľstvom Nitrianskeho samosprávneho kraja a vyhlásená VZN č. 2/2012, zo dňa 14.5.2012 a jeho Zmien a doplnkov č.1 z roku 2015, ktorého záväzná časť bola schválená Zastupiteľstvom Nitrianskeho samosprávneho kraja a vyhlásená VZN č. 6/2015, zo dňa 26.10.2015.

Zároveň rozvojové zámery, pre ktoré dáva navrhovaný strategický dokument rámec musia byť realizované podľa všeobecne záväzných právnych predpisov a potrebných povolení činností podľa osobitných predpisov, súhlasov a záväzných stanovísk dotknutých a povoľujúcich orgánov štátnej správy a samosprávy. Dokumentácie stavieb, vrátane technologických dokumentácií, na základe ktorých sa budú uvedené činnosti realizovať, budú musieť obsahovať všetky požiadavky na prijatie takých opatrení, aby sa zmiernili možné nepriaznivé vplyvy. V konečnom dôsledku navrhovaný strategický dokument musí byť v súlade s príslušnými relevantnými strategickými dokumentmi platnými pre dotknuté územie.

Opatrenia na elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov činností a stavieb sú súčasťou záväzných regulatívov územného plánu obce Iža.

**V záväznej časti navrhovaného strategického dokumentu sú navrhované zásady a regulatívy pre nové rozvojové plochy,** ktoré je už možné považovať za opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu negatívnych vplyvov navrhovaného strategického dokumentu na životné prostredie. Okrem uvedených zásad a regulatívov sa autori tejto správy o hodnotení vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie navrhujú aj ďalšie opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie, ktoré sa navrhujú upraviť, aplikovať, resp. doplniť do uvedených zásad a

regulatívov a ich kontrolu zabezpečiť v rámci povoloŕovani činností podľa osobitných predpisov.

***Za účelom preventívnych opatrení určených na minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie obyvateľov riešeného územia je potrebné zadefinovať a v praxi dodržiavať a realizovať nasledovné opatrenia všeobecnej povahy pre všetky lokality:***

- rešpektovať všetky relevantné platné právne predpisy na úseku ochrany životného prostredia a ochrany zdravia
- zabezpečiť dôslednú ochranu osobitne chránených poľnohospodárskych pôd (podľa BPEJ) podľa platnej legislatívy na úseku ochrany poľnohospodárskych pôd
- chrániť a udržiavať existujúcu zeleň
- pri dosadbe a rekonštrukcii zelene postupne vylučovať stanovištne nevhodné druhy drevín,
- zabezpečovať protieróznou ochranu pôdy uplatnením prvkov ÚSES v miestach s intenzívnou veternou a vodnou eróziou
- venovať zvýšenú pozornosť ochrane vodných zdrojov,
- dodržiavať ochranné a prístupové pásma vodných tokov a ochranných hrádzí v zmysle STN a vodného zákona,
- koordinovať všetky rozvojové zámery s princípom trvalo udržateľného rozvoja obce,
- rozvíjať výrobné aktivity a služby hlavne v jestvujúcich lokalitách jestvujúce plochy výroby a služieb je potrebné oddeliť od okolitej krajiny a zastavaného územia obce zónami zelene,
- v rámci povoloŕovani činností podľa osobitných predpisov navrhnuť opatrenia na zadržanie zrážkových vôd zo spevnených plôch a striech budov v lokalite rozvojových zámerov
- zamedziť šíreniu nepôvodných a inváznych druhov živočíchov a rastlín a obmedzovať ruderálne spoločenstva
- zabezpečiť dôkladnú separáciu triedených zložiek komunálnych odpadov a dobudovať objekty odpadového hospodárstva určené na podporu triedenia a zbierania zložiek komunálnych odpadov
- výstavba konkrétnych stavebných objektov sa musí realizovať na základe projektových dokumentácií

### **Opatrenia pre lokalitu č. 3**

Nakoľko hodnotenie rizík a posúdenie možných vplyvov návrhu strategického dokumentu „Územný plán obce Iža - Zmeny a doplnky č. 2/2023“ nepreukázalo ohrozovanie zdravia obyvateľov v okolí, návrh opatrení na zmiernenie nepriaznivých vplyvov nie je potrebný.

Vzhľadom na to, že určité možné rušivé vplyvy navrhovanej činnosti na obytné prostredie nie je možné celkom vylúčiť, sa odporúča pri schvaľovaní konkrétnej výrobnej prevádzky na posudzovanom území:

Správa o hodnotení vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie  
Zmeny a doplnky ÚPN obce Iža č. 2/2023

- Pri schvaľovaní umiestnenia jednotlivých aktivít do územia podrobne vyhodnotiť ich vplyv na okolitú obytnú zástavbu, najmä z hľadiska znečisťovania ovzdušia a hluku.
- Preveriť potrebu dopravnej obsluhy jednotlivých prevádzok a riešenia dopravy tak, aby negatívne neovplyvňovala obytné prostredie.
- Pri výstavbe objektov v priemyselnej zóne rešpektovať požiadavky na vzduchovú nepriezvučnosť použitých stavebných konštrukcií.
- Pri začatí prevádzky vykonať meranie hluku na fasáde najbližšieho obytného domu a v prípade potreby prijať opatrenia na jeho zníženie.
- Upraviť prevádzkovú dobu jednotlivých prevádzok tak, aby nerušili v dobe, kedy sú obyvatelia najcitlivejší (nočná a večerná doba, dni pracovného voľna a pracovného pokoja).“
- V maximálnej miere pohľadovo odčleniť priemyselnú zónu od obytnej zástavby (estetické oplotenie, zeleň).
- Operatívne riešiť podnety obyvateľov na rušenie obytného prostredia, pri opodstatnenosti prijímať nápravné opatrenia

***Opatrenia pre lokalitu č. 4 a č. 5 v zmysle Primeraného hodnotenia vplyvu navrhovaného Územného plánu obce Iža – Zmeny a doplnky č. 2/2023 na územia sústavy NATURA 2000***

Z navrhovaných zmien a doplnkov k ÚPN Iža ***mierne negatívny vplyv na územia sústavy NATURA 2000*** bol preukázaný pri rozvojových zámeroch Rozšírenie areálu odpadového hospodárstva v lokalite 4 a Vymedzenie plôch pre umiestnenie energetického (veterného) parku v lokalite 5. Pre tieto sa okrem všeobecne platných stavebno-technických a iných požiadaviek ustanovených v príslušných zákonoch a vyhláškach navrhujú nasledovné osobitné opatrenia:

**Rozšírenie areálu odpadového hospodárstva**

- umiestniť skládku odpadov v lokalite 4 vo vzdialenosti minimálne 100 m od hraníc ÚEV (ochranné pásmo), čím sa obmedzí šírenie invázných druhov rastlín a nalietavanie odpadu do ÚEV,
- doplniť projektovú dokumentáciu o sadovnícke úpravy,
- monitorovať výskyt invázných a expanzívnych druhov rastlín v okolí skládky a v prípade výskytu zabezpečiť ich odstraňovanie v súlade s aktuálne platnou vyhláškou, ktorou sa ustanovujú podmienky a spôsoby odstraňovania invázných nepôvodných druhov,
- sledovať a vyhodnocovať kvalitu povrchových a podzemných vôd,
- v prípade požiaru na skládke zamedziť jeho šíreniu do okolia,
- v spolupráci s pracovníkmi ŠOP SR zabezpečiť pravidelný monitoring stavu biotopu 1340\* Vnútrozemské slaniská a slané lúky v ÚEV a jeho vyhodnotenie.

**Vymedzenie plôch pre umiestnenie energetického (veterného) parku**

- počet a rozloženie veterných elektrární navrhnúť tak, aby bol umožnený voľný pohyb vtákov v lokalite,

Správa o hodnotení vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie  
Zmeny a doplnky ÚPN obce Iža č. 2/2023

- okolo každej veternej elektrárne v okruhu aspoň 50 m vylúčiť výsadbu potravne atraktívnych druhov rastlín, drevín a krov a nezakladať skládky organického odpadu (hnojiská, kompostoviská) a stohy slamy, ktoré by lákali vtáky,
- pokiaľ to osobitné predpisy nevyklúčujú, realizovať zviditeľnenie listov rotora farebným označením a osvetlením stožiarov,
- pred výstavbou, počas výstavby a minimálne 1 rok počas prevádzky veterného parku realizovať monitoring vtáctva s cieľom odhaliť prípadné negatívne vplyvy.

**Ďalšie opatrenia všeobecnej povahy:**

- stavebné práce a nevyhnutnú elimináciu drevín a krov realizovať mimo vegetačné obdobie a obdobie rozmnožovania živočíchov,
- náhradnú výsadbu uskutočniť iba autochtými druhmi, lokálne sa vyskytujúcimi druhmi, najlepšie po konzultácii s dendrológom,
- v priebehu realizácie rozvojového zámeru v území zabezpečiť výkon environmentálneho dozoru
- v rámci týchto rozvojových lokalít (č. a č. 5) rešpektovať príslušnú legislatívu - §49 ods. 2 a § 50 zákona o vodách. V pobrežnom pozemku nebudú umiestnené vedenia a zariadenia technickej infraštruktúry, stavby trvalého charakteru vrátane pevného oplotenia a súvislú vzrastlú zeleň.

Z pohľadu posudzovania vplyvov na životné prostredie sú tieto opatrenia navrhnuté tak, aby sa zabezpečila prevencia, eliminácia a minimalizácia vplyvov na životné prostredie. Okrem týchto opatrení a zásad a regulatívov bude nevyhnutné rešpektovať platnú legislatívu v oblasti starostlivosti o životné prostredie.

Ostatné rozvojové zámery by nemali mať negatívny vplyv na stav biotopov a biotopov druhov v dotknutých územiach sústavy NATURA 2000 a preto sa v tomto štádiu dokumentácie SEA pre ne konkrétne zmierňujúce opatrenia nenavrhuje.

**IX. ZOZNAM RIEŠITEĽOV A ORGANIZÁCIÍ, KTORÉ SA NA VYPRACOVANÍ SPRÁVY O HODNOTENÍ PODIEĽALI, ICH PODPIS**

- **Ing. Peter Hanesz** – osoba odborne spôsobilá pre obstarávanie ÚPP a ÚPD (registračné číslo: 448)

.....

**Za spracovateľov správy o hodnotení činnosti:**

- **Ing. Kristína Pivodová** - inžinierka chémie, ochrana životného prostredia

.....

- **Ing. Gabriela Csériová** - inžinierka chémie, technológia ochrany životného prostredia

.....

- **Ing. Karolína Pivodová**- chémia životného prostredia, environmentálne manažérstvo – posudzovanie vplyvov na životné prostredie

.....

**X. ZOZNAM DOPLŇUJÚCICH ANALYTICKÝCH SPRÁV A ŠTÚDIÍ, KTORÉ SÚ K DISPOZÍCIÍ U NAVRHOVATEĽA A KTORÉ BOLI PODKLADOM NA VYPRACOVANIE SPRÁVY O HODNOTENÍ**

- Oznámenie o strategickom dokumente „Územný plán obce Iža - Zmeny a doplnky č. 2/2023“. Ing. Peter Hanesz, Jasná ul. 34, 929 01 Veľké Dvorníky, 2023
- Územný plán obce Iža – Zmeny a doplnky č. 2/2023. Ing. arch. Martin Balogha, PhD., 12/2023
- Akustická štúdia „Územný plán obce Iža – Zmeny a doplnky č. 2/2023“, VALERON Enviro Consulting, Bratislava, 11/2024
- Imisno-prenosová štúdia „Územný plán obce Iža – Zmeny a doplnky č. 2/2023“, VALERON Enviro Consulting, Bratislava, 11/2024
- Rozhodnutie vydané v zisťovacom konaní pre zmenu navrhovanej činnosti (Lokalita č. 4) MŽP SR Bratislava
- Primerané hodnotenie vplyvu navrhovaného Územného plánu obce Iža – Zmeny a doplnky č. 2/2023 na územia sústavy NATURA 2000
- Rozsah hodnotenia – Okresný úrad Komárno č. OU-KN-OSZP-2024/002440-027 z 22.04.2024

## **XI. DÁTUM A POTVRDENIE SPRÁVNOSTI A ÚPLNOSTI ÚDAJOV OPRÁVNENÉHO ZÁSTUPCU OBSTARÁVATEĽA**

V obci Iža, marec 2025

.....  
**Ing. István Domin** – starosta obce

## PRÍLOHY

- 1. Vyhodnotenie splnenia rozsahu hodnotenia strategického dokumentu a stanovísk doručených k Oznámeniu o vypracovaní strategického dokumentu a k určenému Rozsahu hodnotenia pre navrhovaný strategický dokument**
- 2. Imisno-prenosová štúdia - VALERON Enviro Consulting s. r. o. - oprávnená osoba Ing. Jaroslav Hruškovič**
- 3. Akustická štúdia - VALERON Enviro Consulting s. r. o. - oprávnená osoba Ing. Jaroslav Hruškovič**
- 4. Hodnotiaca správa na hodnotenie vplyvov na verejné zdravie - oprávnená osoba MUDr. Jindra Holíková**
- 5. Primerané hodnotenie vplyvu Územného plánu obce Iža - Zmeny a doplnky č. 2/2023 na územia sústavy NATURA 2000- autorizovaná osoba Prof. RNDr. Alfréd Trnka PhD.**

## **PRÍLOHA Č. 1**

### **Vyhodnotenie splnenia rozsahu hodnotenia strategického dokumentu a stanovísk doručených k Oznámeniu o vypracovaní strategického dokumentu a k určenému Rozsahu hodnotenia pre navrhovaný strategický dokument**